ΕΤΟΣ Στ'. Ἐκδίδεται τῇ 1/13 καὶ 15/27 ἑκάστου μηνός. Ἐν ΛΕΙΨΙΑι τῇ 1|13 Αὐγούστου 1886 Τιμὴ ἐτησία προπληρωμένη εἰς χρυσόν. Φράγκ. 40. Μάρκ. 32. Ῥούβλ. 16. ΑΡ. 127.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ.

Ἡ λίμνη Κωπαΐς. (Συνέχεια.) — Διονύσιος Σολωμός. (Τέλος.) — Ἀνακάλυψις νέου ὀπωρικοῦ. Ὁ Ξανθόχυμος. — Ἔαρ ἐν Ἑλλάδι. Ὁδοιπορικαὶ ἀναμνήσεις ὑπὸ τοῦ Δρ. Ἐδουάρδου Ἔγγελ. (Συνέχεια.) — Ὁ αὐτοκράτωρ Ἀλέξιος. Ἱστορικὸν διήγημα ὑπὸ Ἰ. Π. (Συνέχεια) — Ὁ κῆπος Λαζένκη ἐν Βαρσοβίᾳ. — Ἡ κατάβασις τοῦ Ὀρφέως εἰς τὸν Ἅδην. Ὑπὸ Ν. Γ. Δ. — Ἀρχαιολογικά. Αἱ νέαι ἐν Κύπρῳ Ἀνασκαφαί. — Ἐλίζα καὶ Βίδμερ. Μετάφρασις Θ. Δ. Π. (Τέλος.) — Γέφυρα ἐν τῇ Σαξωνικῇ Ἑλβετίᾳ. — Ἡ πεντακοσιετηρὶς τοῦ Πανεπιστημίου τῆς Ἀϊδελβέργης. — Διάφορα. — Αἰνίγματα καὶ λύσεις.

ΕΙΚΟΝΕΣ.

Ἡ λίμνη Κωπαΐς. Τὰ Ἐγκαίνια. — Ἀνακάλυψις νέου ὀπωρικοῦ. (Ὁ Ξανθόχυμος.) — Τοπογραφικὸς χάρτης Κωπαΐδος. — Ὁ δημόσιος κῆπος ἐν Βαρσοβίᾳ. — Ὁ ἀποχωρισμὸς τοῦ Ὀρφέως ἀπὸ τῆς Εὐρυδίκης. — Τὸ Χημεῖον. — Τὸ Πανεπιστήμιον. — Θέα ἐν τῇ Σαξωνικῇ Ἑλβετίᾳ.

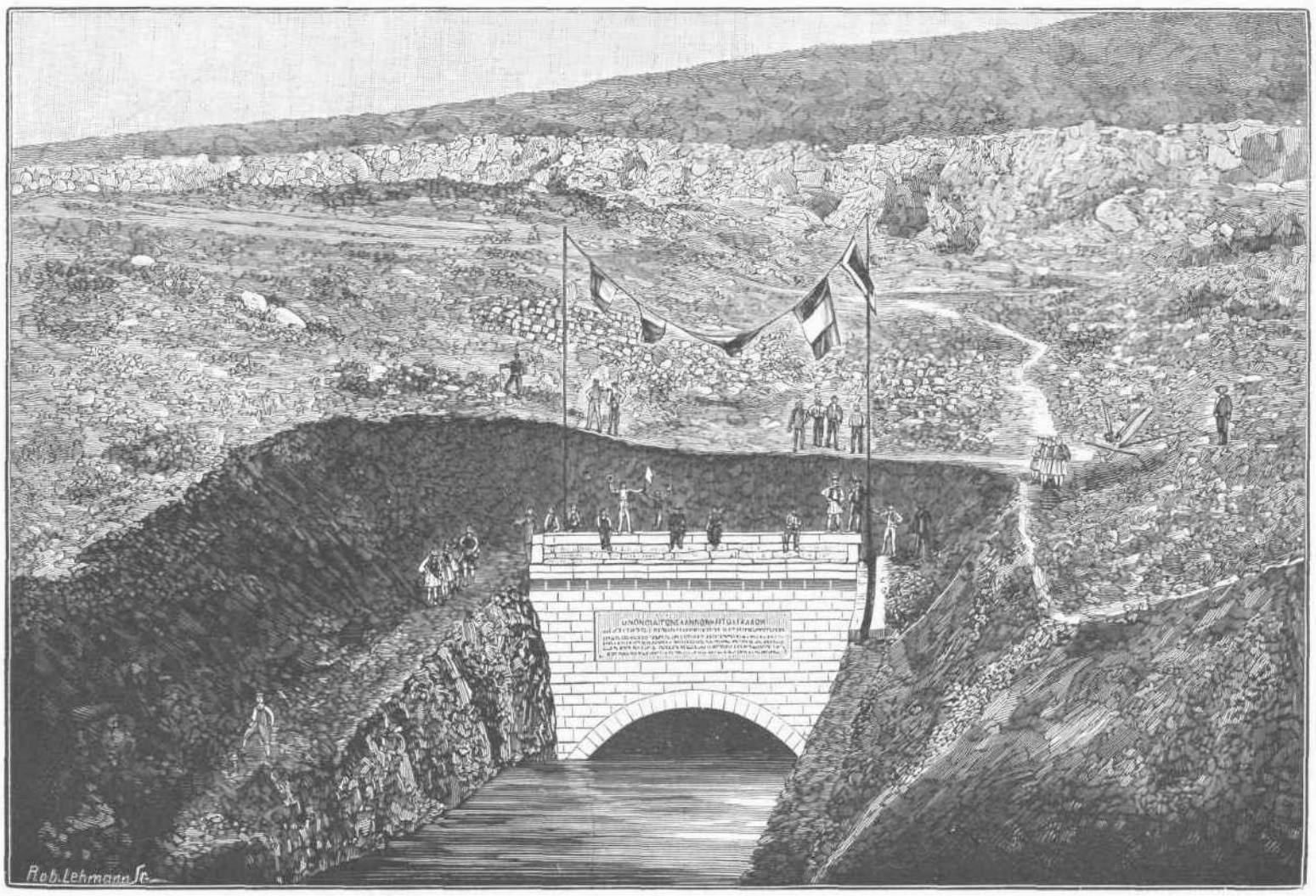

Η ΛΙΜΝΗ ΚΩΠΑΙΣ.
ΤΑ ΕΓΚΑΙΝΙΑ.

Η ΛΙΜΝΗ ΚΩΠΑΪΣ

καὶ τὰ ἐγκαίνια τῶν ἔργων πρὸς ἀποξήρανσιν αὐτῆς.

(Συνέχεια.)

(Μετὰ δύο εἰκόνων, ὅρα σελ. 97 καὶ 101.)

ΣΗΜΕΡΟΝ παραθέτομεν κατὰ τὴν ὑπόσχεσιν ἡμῶν δύο εἰκόνας, ὧν ἡ μὲν παριστᾷ τὸν τοπογραφικὸν χάρτην τῆς Κωπαΐδος λίμνης, ἡ δὲ τὴν τελετὴν τῶν ἐγκαινίων τῆς πρώτης σήραγγος.

Ἐν τῷ τοπογραφικῷ χάρτῃ δύναταί τις νὰ παρακολουθήσῃ τὰς διαφόρους θέσεις, δι' ὧν ἐδέησε νὰ ὁδηγηθῶσι τὰ ὕδατα, ὅπως ῥιφθῶσιν εἰς τὸν Εὐβοϊκὸν κόλπον καὶ ἀφήσωσιν ἐλευθέρας τὰς γονίμους γαίας, τὰς ὑπὸ τῶν ὑδάτων καλυπτομένας. Τρεῖς λίμναι ὑπάρχουσιν ἐν Βοιωτίᾳ· ἡ Κωπαΐς, ἡ Ἡλίκη καὶ ἡ Παραλίμνη, ὧν ἡ πρώτη, ἡ Κωπαΐς, εἶναι εἶδος τέλματος, μὴ ὑπερβαίνοντος εἰς τὰ βαθύτερα αὐτοῦ μέρη τὰ τέσσαρα μέτρα. Ἀπὸ τῆς λίμνης ταύτης τὰ ὕδατα διὰ διόρυγος ὁδηγοῦνται εἰς τὴν κατὰ 25 μέτρα ταπεινοτέραν λίμνην τῆς Ἡλίκης, ἐντεῦθεν δὲ δι' ἑτέρας διόρυγος εἰς τὴν κατὰ 20 μέτρα ταπεινοτέραν ἔτι Παραλίμνην, ὅθεν διὰ τῆς διόρυγος τῆς Ἀνθηδόνος θέλουσι χυνεσθαι εἰς τὸν Εὐβοϊκὸν κόλπον. Περὶ τὴν Κωπαΐδα, ἥτις σχηματίζεται διὰ τῶν ὑδάτων τῶν ποταμῶν Κηφισσοῦ καὶ Μέλανος, ὀρύσσεται τάφρος μέτρων 95 πλάτους, προωρισμένη νὰ δέχεται τὸ ὕδωρ τῶν δύο ποταμῶν καὶ νὰ διοχετεύσῃ αὐτὰ πρὸς τὴν διόρυγα, τὴν πρὸς τὴν Ἡλίκην λίμνην ἄγουσαν.

Ἡ διώρυξ τῆς Ἀνθηδόνος, ἧς τὰ ἐγκαίνια πρὸ μικροῦ ἐτελέσθησαν καὶ ἧν παριστᾷ ἡ ἑτέρα τῶν εἰκόνων ἡμῶν, εἶναι ἔργον ὄντως σπουδαῖον· ἔχει μῆκος μέτρων 1872, εἶναι εὐρυτάτη καὶ διατέμνεται ὑπὸ δύο γεφυρῶν κομψῶν καὶ λιθοκτίστων. Ἐπὶ τῆς μεγαλοπρεποῦς αὐτῆς εἰσόδου φέρει μεγάλους γράμμασι κεχαραγμένα τὰ ἑξῆς·

"'Ομονοίᾳ τῶν Ἑλλήνων καὶ τῶν Γάλλων, Γεωργίου Α'. βασιλεύοντος, ἡ γαλλικὴ Ἑταιρία τῆς Κωπαΐδος τὴν τε γῆν ἀποταμοῦσα καὶ τὰ ὄρη διορύξασα, τὴν μὲν λίμνην ἐξήγαγε, τὸ δὲ πεδίον, μέχρι τοῦ νῦν ἀργοῦν, τοῖς γεωργοῦσιν ἀπέδωκε καὶ τοὺς βλάπτοντας ποταμοὺς ἀπέτρεψε. Τῶν μελετῶν τῆς ἐξαγωγῆς ἤρξατο μὲν ὁ Sauvage τῷ 1846, ἐπανέλαβε δ' αὐτὰς ὁ Taratte τῷ 1881, οὗ θανόντος αὐτὰ τὰ ἔργα διέγραψε καὶ ἐπετέλεσεν ὁ Léon Pochet τῷ 1882—1886."

Ἐν ταῖς ὀλίγαις ταύταις λέξεσι περιλαμβάνεται τὸ μέγεθος τοῦ ἔργου. Καὶ πράγματι, ὅταν ἀναλογισθῶμεν πόσων εὐεργετημάτων πρόξενος ἔσται ἡ ἐντελὴς τῆς Κωπαΐδος ἀποξήρανσις, ὅταν ὑπολογίσωμεν πόσαι γαῖαι παραδίδονται δι' αὐτῆς εἰς τὴν καλλιέργειαν καὶ γονιμότητα, δὲν δυνάμεθα ἢ νὰ αἰσθανθῶμεν εὐγνωμοσύνην πρὸς τοὺς ἀναλαβόντας τὸ ἔργον τοῦτο καὶ διεξαγαγόντας ἤδη αἰσίως τὸ πρῶτον αὐτοῦ τμῆμα.

Δικαίως ἑπομένως ἐπανηγυρίσθησαν τὰ ἐγκαίνια διὰ πολλῆς ἐπισημότητος, ἀνταξίας πάντως πρὸς τὸ σπουδαῖον τῆς ἐπιχειρήσεως· "Οἱ παρευρεθέντες κατείχοντο ὑπὸ ὑψίστης συγκινήσεως, λέγει ἐφημερίς τις περιγράφουσα τὴν τελετήν· πάντες διετέλουν ἐν ἀμηχανίᾳ περιώμενοι νὰ πεισθῶσιν ὅτι ἡ συντελεσθεῖσα γιγαντιαία ἐκείνη ἐπιχείρησις, ἡ τοσοῦτον ἀθορύβως πρατωθεῖσα καὶ τοσοῦτον αἰφνιδίως ἐκτυλιχθεῖσα πρὸ τῶν ὀλεμμάτων τοῦ κόσμου, εἶναι ἔργον ἐντελές, ἔργον ἐξ ἐκείνων, τὰ ὁποῖα ἀποθανατίζουσι τοὺς δημιουργοὺς αὐτῶν καὶ τιμῶσι τοὺς λαμβάνοντας τὴν πρωτοβουλίαν."

Κατὰ τὰ ἐγκαίνια ἐξεφωνήθησαν λόγοι πολλοί, ἐν οἷς τὴν πρώτην θέσιν κατεῖχεν ὁ λόγος τοῦ ἀρχιμηχανικοῦ, Κυρίου Pochet, ὅστις εἶπε· "Διὰ τῆς ἀποξηράνσεως τῆς Κωπαΐδος ὁ πληθυσμὸς θ' αὐξήσῃ καὶ ἡ φυλὴ θὰ γείνῃ ἰσχυροτέρα. Ὁ πυθμὴν τῆς λίμνης συνίσταται ἐκ τῶν ἰλύων, ἃς φέρουσιν οἱ ποταμοὶ ἐκ τῆς ἀποσυνθέσεως τῶν ὀργανικῶν οὐσιῶν. Αὗται ἐγένοντο πλούσια λιπάσματα καὶ ἡ χημεία καὶ ἡ γεωργικὴ πεῖρα ἀπέδειξε τὴν μεγίστην εὐφορίαν τῶν γαιῶν τοῦ πυθμένος. Ἐκτὸς τούτου, ὅπερ καὶ σπουδαιότατον, αἱ γαῖαι αὗται θὰ ἔχωσι τὸ ἀπαιτούμενον πρὸς ἄρδευσιν ὕδωρ διὰ τοῦ σχεδίου, τὸ ὁποῖον παρεδέχθη ἡ Ἑταιρία. Ἐν Οὔγγρᾳ θὰ ἔχῃ πτῶσιν ὕδατος 25 μέτρων, ἥτις θὰ κινῇ ὑδραυλικὴν μηχανὴν ἀποστέλλουσαν δι' ἀντλιῶν τὸ ἀναγκαιοῦν πρὸς ἄρδευσιν 70 χιλιάδων στρεμμάτων ὕδωρ. Ἐν συνόλῳ δὲ θὰ ἀρδεύωνται 100 χιλιάδες στρεμμάτων. Πρὸς τούτοις ἐν Ἀνθηδόνι θὰ ὑπάρχῃ δύναμις δώδεκα χιλιάδων ἵππων, καὶ ὁ χῶρος θαυμασίως παρέχεται πρὸς ἵδρυσιν πόλεως διομηχανικῆς· σήμερον δὲ μετὰ θετικότητος σχεδὸν δύναται νὰ προείπῃ τις ὅτι ἡ μεγάλη αὕτη δύναμις θέλει χρησιμοποιηθῆ καὶ εἰς μακρὰς ἀποστάσεις. Πᾶσα ἡ χῶρα σπουδαίως θὰ ὠφεληθῇ, καὶ ὁ σιδηρόδρομος Θεσσαλονίκης, ὅστις κατ' ἀνάγκην θὰ διέλθῃ διὰ Κωπαΐδος, θὰ εὕρῃ ἐν αὐτῇ σπουδαῖα στοιχεῖα ἐμπορίου. Οὕτως ἡ Ἑλλὰς κατακτᾷ εἰρηνικῶς μίαν ἐπαρχίαν."

Εἰς τὸν λόγον τοῦτον ἀπήντησεν ὁ δήμαρχος Καρδίτσης, εἰπών·

"Χαιρετίζω τὰ ἐγκαίνια τῆς Κωπαΐδος. Ὅτι πρὸ αἰώνων οἱ ἰσχυροὶ τῆς γῆς συνέλαβον ἐν τῷ νῷ καὶ δὲν ἐπραγματοποίησαν, σήμερον μετὰ χαρᾶς καὶ συγκινήσεως βλέπομεν τετελεσμένον. Ἡ μεγάθυμος Γαλλία, συμπεπλεγμένας ἔχουσα τὰς χεῖρας μετὰ τῆς Ἑλλάδος, μεταβάλλει τὴν ἄγονον Κωπαΐδα εἰς Ἐδέμ, τὴν ἰλὺν εἰς χρυσόν, καὶ ἀποδίδει ἡμῖν τὴν ζωὴν καὶ τὴν ὑγείαν. Αἱ τρεῖς παρόχθιοι τοῦ κράτους ἐπαρχίαι γίνονται παράγοντες πλούτου."

Μετὰ τὸν ψαλέντα ἁγιασμὸν ἠνεώχθησαν παρὰ τῶν ἐργατῶν οἱ ὑδροφράκται ἀπὸ ὕψους ἑπτὰ μέτρων καὶ ὁ καταρράκτης ἤρξατο ἐξογκούμενος καὶ τὸ κῦμα πίπτον ὁρμητικῶς. Χιλιάδες στομάτων ἀνεφώνησαν Ζήτω! καὶ τὸ ἅγιον στοιχεῖον ὑπὸ τῆς διανοητικῆς τοῦ ἀνθρώπου δυνάμεως δαμασθὲν ἔλαβε τὸν χαραχθέντα αὐτῷ δρόμον. Ἦτο στιγμὴ ὡραία, στιγμὴ πλήρης μεγαλοπρεπείας!

Εἰς τὸ συμπόσιον, τὸ ὁποῖον παρετέθη τοῖς προσκεκλημένοις ἐν Θήβαις, ὁ κ. Στ. Σκουλούδης, εἷς τῶν ἱδρυτῶν τῆς ἑταιρίας, προέπιεν ὑπὲρ τοῦ βασιλέως ἡμῶν, ὁ δὲ νομάρχης Ἀττικῆς καὶ Βοιωτίας κ. Ἠ. Παπαηλιόπουλος ὑπὲρ τῆς Γαλλίας καὶ τοῦ Προέδρου αὐτῆς. Εἰς τὴν πρόποσιν τοῦ κ. νομάρχου ἀπήντησαν ὅτε πρεσβευτὴς τῆς Γαλλίας καὶ ὁ στρατηγὸς Vosseur, ὅστις μεταξὺ ἄλλων εἶπε μετὰ στρατιωτικῆς ὄντως παρρησίας, ὅτι ἡ Γαλλία οὐδέποτε θέλει λησμονήσει τοὺς ἐλθόντας ν' ἀγωνισθῶσιν ὑπὲρ αὐτῆς Ἕλληνας ἐν ἔτει 1870, καὶ προέπιεν ὑπὲρ τοῦ Ἑλληνικοῦ στρατοῦ.

Καὶ ταῦτα μὲν ἐν συντόμῳ τὰ τῶν ἐγκαινίων· ἐν προσεχεῖ ἡμῶν τεύχει θέλομεν δημοσιεύσει καὶ ἑτέρας εἰκόνας τῶν ἔργων τῆς Κωπαΐδος μετὰ τῆς ἐκθέσεως τοῦ Γάλλου ἀρχιμηχανικοῦ, ἥτις ἔτι μᾶλλον θέλει διαφωτίσει τοὺς ἀναγνώστας περὶ τοῦ σπουδαίου ἔργου, ὅπερ συντελεῖται ἐν τῇ φίλῃ πατρίδι ἐπὶ τῶν ἡμερῶν ἡμῶν.

(Ἕπεται συνέχεια.)

ΔΙΟΝΥΣΙΟΣ ΣΟΛΩΜΟΣ.

(Συνέχεια καὶ τέλος).

Ἐν τῷ προλαβόντι ἡμῶν τεύχει ἀνεφέρομεν τὰ τῆς παιδικῆς καὶ νεανικῆς ἡλικίας τοῦ ἐθνικοῦ ἡμῶν ποιητοῦ· Σήμερον δὲ εὑρίσκομεν αὐτὸν ἐν τῇ πατρίδι, πλήρη ἐνθουσιασμοῦ ὑπὲρ τοῦ ἐθνικοῦ ἀγῶνος καὶ καταγινόμενον εἰς τὰ ποιητικά αὐτοῦ ἔργα. Μέγας ἦτο ὁ διψασμός του περὶ τῆς γλώσσης, ἣν ὤφειλε νὰ μεταχειρισθῇ εἰς τὰ ποιήματα· καὶ ἐν ἀρχῇ μὲν ἔκλινε πρὸς τὴν καθαρεύουσαν γλῶσσαν, εἶτα ὅμως εὑρίσκων αὐτὴν ἄμορφον εἰδέτι, διενοήθη ὅτι ἔδει νὰ ποιήσῃ χρῆσιν τῆς δημώδους γλώσσης, τῆς συναδούσης ἄλλως τε καὶ πρὸς τὴν πτῆσιν τῆς ζωηρᾶς φαντασίας του. Προϊόντα τῆς ἐποχῆς ταύτης ἦσαν διάφορα ποιήματα, ἐν οἷς πρωτεύουσαν θέσιν κατέχουσι τὰ ἑξῆς· "Ὁ θάνατος τῆς Ὀρφανῆς", "ἡ Εὑρυκόμη", "ἡ Ξανθοῦλα", "ἡ Ψυχοῦλα". Ταῦτα ἅμα συντεθέντα ἀνεγίνωσκεν εἰς τοὺς φίλους του. Περὶ τὰ τέλη τοῦ 1822, ὅτε ὁ Σπυρίδων Τρικούπης τῇ προσκλήσει τοῦ λόρδου Γυίλφορδ μετέβη εἰς τὴν Ἐπτάνησον διῆλθε διὰ Ζακύνθου καὶ ἐπεσκέφθη τὸν Σολωμόν. Οὗτος δὲ τῷ ἀνέγνωσεν Ἰταλικήν τινα ᾠδήν, ἣν εἶχε συνθέσει ἐν Ἰταλίᾳ. Ὁ Τρικούπης τῷ παρετήρησε τότε, ὅτι ὁ προορισμός του ἦτο οὐχὶ νὰ λάβῃ ἐπιφανῆ θέσιν ἐν τῷ ἰταλικῷ Παρνασσῷ, ἀλλὰ νὰ πλουτίσῃ τὴν νεο-ελληνικὴν φιλολογίαν. Ἡ προτροπὴ αὕτη τοῦ Τρικούπη ἔπεισε τὸν Σολωμὸν νὰ ἐπιδοθῇ ὁριστικῶς εἰς τὴν μελέτην τῆς μητρικῆς γλώσσης, εἰς ἣν ἀπὸ τῆς στιγμῆς ἐκείνης ἐπεδόθη μετὰ πλείστου θάρρους καὶ ἐνθουσιασμοῦ.

Ἀπόδειξις δὲ ὁποίας προόδους ἐποίησεν ὁ Διονύσιος Σολωμὸς εἰς τὴν γλῶσσαν ἡμῶν, εἶναι ὁ ἐν ἔτει 1823 ποιηθεὶς "Ὕμνος εἰς τὴν Ἐλευθερίαν", τὸ ἀθάνατον ἀριστούργημά του. Ἐν τῷ ὕμνῳ τούτῳ λάμπει ἐν ὅλῃ τῇ φαεινῇ αὐτῆς ἁπλότητι ἡ δημώδης γλῶσσα· ἐν αὐτῷ ἑνοῦται ὁ λυρικὸς ἐνθουσιασμὸς μετὰ τῆς ἐπικῆς σεμνότητος, καὶ ἐν τερπνοτάτῳ χρωματισμῷ διαδέχονται αἱ στροφαὶ ἀλλήλας πλήρεις χάριτος καὶ ἁρμονίας. Δὲν ὑπάρχει δεύτερον ποίημα ἐν τῇ δημώδει ἡμῶν γλώσσῃ, τὸ ὁποῖον νὰ περιλαμβάνῃ τόσην ἁρμονίαν καὶ χάριν. Καὶ αὐτοὶ οἱ ξένοι ἅμα ἀναγνώσαντες αὐτὸ κατεμαγεύθησαν· ὁ δὲ Γάλλος Fauriel ἐν τοῖς Προλεγομένοις αὐτοῦ εἰς τὴν Συλλογὴν τῶν Δημωδῶν ἀσμάτων τῆς Ἑλλάδος κηρύττει, ὅτι "ἡ δημώδης Ἑλληνικὴ γλῶσσα, ἔχουσα χαρακτῆρα ὁμοειδῆ, εἶναι ἡ ὡραιοτέρα τῶν εὐρωπαϊκῶν γλωσσῶν καὶ ἡ ἐπιδεκτικωτέρα τελειοποιήσεως."

Ὁ ὕμνος εἰς τὴν Ἐλευθερίαν ἐτυπώθη ἐν Μεσολογγίῳ ἐν ἔτει 1824· εὐθὺς δὲ μετὰ τὴν δημοσίευσιν αὐτοῦ ὁ Τρικούπης ἔσπευσε νὰ τὸ ἀποστείλῃ εἰς τὸν λόρδον Βύρωνα, ἀλλ' ὁ μέγας οὗτος φιλέλλην εἶχεν ἤδη ἀποθάνει.

Ἀφ' ἧς ἡμέρας ἐδημοσιεύθη τὸ ποίημα τοῦτο τοῦ Σολωμοῦ ἡ δημοτικότης τοῦ ποιητοῦ ἐρριζώθη ἐν τῷ πνεύματι τοῦ ἔθνους, καὶ μέχρι σήμερον, μετὰ παρέλευσιν ἑξήκοντα καὶ πλέον ἐτῶν, ἡ δημοτικότης αὕτη δὲν ἐξηλείφθη.

Ἐν ἔτει 1826 ὁ Σολωμὸς ἔγραψε τὸ χαριέστατον ποίημά του "Ἡ Φαρμακωμένη". Τὸ ἑξῆς θλιβερὸν συμβὰν παρέσχεν αὐτῷ τὴν ὑπόθεσιν· Ζακυνθία νεᾶνις, μεγάλην κλίσιν ἔχουσα πρὸς τὴν μουσικὴν καὶ τὴν ποίησιν, ἠράσθη ξένου νέου, καὶ φοβουμένη μὴ ἐκ τῆς σφοδρότητος τοῦ ἔρωτος προσβληθῇ ἡ τιμή της ἐδηλητηριάσθη. Ὁ Σολωμός, ὅστις ἐγνώριζε καὶ ἐξετίμα τὴν νεαρὰν κόρην, ἔκλαυσεν αὐτὴν εἰλικρινῶς καὶ ἐν τῇ ἐξάψει τῆς θλίψεώς του ἔγραψε τὰς ὡραίας ἐκείνας στροφάς, αἵτινες συνεκίνησαν πᾶσαν τὴν κοινωνίαν τῆς Ζακύνθου καὶ δι' ἃς ὁ ποιητὴς ἐδέχθη πλεῖστα ὅσα συγχαρητήρια καὶ ἐπαίνους.

"Ὅτι ὁ Σολωμὸς δὲν ἦτο μόνον λυρικὸς ποιητής, ἀλλὰ καὶ τῆς Σατυρικῆς μούσης ἔνθερμος ὀπαδός, ἀποδεικνύουσι τὰ ὀλίγα σατυρικὰ ἔργα, τὰ ὁποῖα ἄφησε. Ταῦτα εἶναι "τὸ Ὄνειρον", "ἡ Πρωτοχρονιά", καὶ "τὸ Ἰατροσυμβούλιον", οὗ μάλιστα ἡ ἀρχὴ εἶναι ἀμίμητος καὶ δικαίως κατέστη δημοτικωτάτη. Τίς Ἕλλην ὑπάρχει ἀγνοῶν τοὺς λίαν ἐπιτυχεῖς τούτους στίχους·

Τέλος πάντων ἦρθε ἡ ὥρα,
Ὁποῦ ἐσπάρθηκε 's τὴ χώρα
Πῶς 'κεθαίνει τ' ἀνεφίδι
Τοῦ δοτόρου τοῦ 'Ρούζη. κ. τ. λ.

Καὶ ἐν μὲν τῷ "Ὀνείρῳ" στηλιτεύει τὴν ματαιοδοξίαν, ἐν δὲ τῷ "Ἰατροσυνεδρίῳ" τὴν φιλαυτίαν.

Ἐν ἔτει 1826 ὁ Σολωμὸς ἔγραψε τὸ ποίημά του "ὁ Λάμπρος", τὸ ὁποῖον δυστυχῶς ἔμεινεν ἀτελὲς καὶ μόνον ἐν ἀποσπάσμασιν. Ἐν τῷ ἔργῳ τούτῳ ὁ ποιητὴς ἀπέδειξεν ὅτι ἡ ἁπλῆ ἡμῶν γλῶσσα δύναται νὰ ἐκφράσῃ μετὰ ὄντως θαυμασίας δυνάμεως καὶ συντομίας τὰ παθητικώτερα καὶ ἀποκρυφώτερα τῶν αἰσθημάτων. Περικοπαί τινες τοῦ ποιήματος τούτου εἶναι πράγματι ὑψηλαί.

Ὁ Σολωμός, ἐπιθυμῶν πάντοτε νὰ τελειοποιηθῇ εἰς τὴν τέχνην καὶ μὴ δυνάμενος ἀρκούντως ν' ἀπομονωθῇ ἐν Ζακύνθῳ, ἔνθα εἶχε πολλοὺς καὶ συγγενεῖς καὶ φίλους, ἀπεφάσισε νὰ μεταβῇ ἐν ἔτει 1828 εἰς Κέρκυραν, ἔνθα ἠδύνατο ἡσυχώτερος νὰ ἐργάζηται. Ἅμα ἀφιχθεὶς ἐν Κέρκυραν ἐγένετο μετ' ἐνθουσιασμοῦ δεκτὸς ὑπὸ τῶν ἐκεῖ λογίων ἀνδρῶν, καὶ εἰς τούτων, ὁ Βάμβας, παρεκίνησεν αὐτὸν νὰ μεταβῇ εἰς τὴν ἐλευθέραν Ἑλλάδα διὰ τῶν ἑξῆς λέξεων· "Σύ, ὅστις ἔψαλες τὸν ἔνδοξον τῆς Ἑλλάδος ἀγῶνα, μετάβηθι ἤδη ἐκεῖ νὰ φιλήσῃς τὸ ἱερὸν αὐτῆς ἔδαφος." Ἀλλ' ὁ Σολωμὸς δὲν μετέβη εἰς τὴν Ἑλλάδα. Ἐν Κερκύρᾳ ἐγνωρίσθη μετὰ τοῦ Κερκυραίου μουσικοδιδασκάλου Νικολάου Μαντσάρου, ὅστις μελοποιήσας τὴν "Φαρμακωμένην", ἐμελοποίησε κατόπιν καὶ τὸν "Ὕμνον εἰς τὴν Ἐλευθερίαν". Πόσον ἐπιτυχῶς ἔπραξε τοῦτο ὁ Ἕλλην μουσουργὸς πάντες γνωρίζομεν. Μέχρι σήμερον ἡ μουσικὴ τοῦ Ὕμνου εἶναι δημοτικωτάτη ἐν ὅλῃ τῇ Ἑλλάδι.

Ἐν Κερκύρᾳ ἀνέμενε τὸν ἐθνικὸν ἡμῶν ποιητὴν δεινὸν τῆς τύχης τραῦμα. Δίκη τις, ἀρχίσασα ἐν ἔτει 1833, σκοπὸς τῆς ὁποίας ἦτο νὰ τῷ ἀφαιρέσῃ ὅλην του τὴν περιουσίαν, ἀπέσπασεν αὐτὸν ἐπὶ ὁλόκληρα ἔτη ἀπὸ τῆς προσφιλοῦς του ἐργασίας. Ὁ Σολωμὸς ἦτο ποιητὴς καὶ ὡς τοιοῦτος ἀνώτερος τῶν ῥαδιουργιῶν τῶν ἐχθρῶν του· διὸ καὶ δὲν ἐπτοεῖτο διὰ τὴν ἔκβασιν τῆς δίκης, ἀλλ' εἶχεν ἀποφασίσει, ἂν ἔμενε πτωχός, νὰ μεταβῇ εἰς Παρισίους καὶ ἐκεῖ ὡς μεταφραστὴς νὰ εὕρῃ πόρον ζωῆς. Καὶ ἐν ἔτει 1838 ἐκέρδισεν ὁριστικῶς τὴν δίκην· ἀλλ' ἡ καρδία του εἶχε πληγωθῆ, διότι κατὰ τὸ πενταετὲς ἐκεῖνο διάστημα ἐγνώρισε τὴν δολιότητα πολλῶν τῶν φαινομένων φίλων του, καὶ ἀπὸ τῆς ἐποχῆς ἐκείνης ἐγένετο σχεδὸν μισάνθρωπος, ἀποφεύγων τὸν κόσμον καὶ μόνον ἐν τῇ ἐρημίᾳ εὑρίσκων παρηγορίαν. Τότε ἤρξατο καταγινόμενος καὶ εἰς τὴν μελέτην τῆς φιλοσοφίας, ἥτις τοσοῦτον στενῶς μὲ τὴν ποίησιν συνδέεται, διατηρούμενος ὅμως πάντοτε θερμὸς τῆς ὡραίας φύσεως θαυμαστής. Σώζεται ἰδιόχειρος τοῦ ποιητοῦ ἡμῶν περικοπή, ἐν ᾗ ἀναγινώσκονται τὰ ἑξῆς· "Ἡ τέχνη σιωπηλὴ λατρεύει τὴν Φύσι, καὶ τούτη, ὡς ἀνταμοιβὴ τῆς μακρυνῆς "ἀγάπης, ἐβάλθηκε γυμνὴ νὰ χορεύῃ ἐμπροσθά"της. Ἐκείναις ᾗ μορφαῖς ἀντιχτύπησαν εἰς "τὸν νοῦ τῆς τέχνης καὶ αὐτὴ ταῖς ἐχάρισε τῶν "ἀνθρώπων."

Οὕτως μεταξὺ τῶν ποιητικῶν του ἔργων καὶ τῶν φιλοσοφικῶν αὐτοῦ μελετῶν ὁ Διονύσιος Σολωμὸς διῆγεν ἐν Κερκύρᾳ τὰ τελευταῖα τοῦ βίου του ἔτη. Πολλὰ κατ' ἐκείνην τὴν ἐποχὴν ἔγραψεν, ὀλίγα ὅμως μόνον ἐδημοσιεύθησαν, διότι αὐτὸς ὁ ποιητὴς ἐπροτίμα νὰ τ' ἀναγνώσκῃ εἰς περιωρισμένον κύκλον φίλων. Ἀπὸ τοῦ ἔτους 1851 ἐνεφάνησαν παρ' αὐτῷ τὰ πρῶτα συμπτώματα τῆς φοβερᾶς νόσου, ἥτις ἐπέπρωτο νὰ τὸν φέρῃ εἰς τὸν τάφον. Κατ' ἀρχὰς τὰ συμπτώματα ταῦτα ἦσαν ὅλως ἐλαφρά, ἀλλ' ὁ Σολωμὸς δὲν ἠπατᾶτο· πολλάκις ἔλεγεν εἰς τοὺς φίλους του "Γλήγορα θὰ σᾶς ἀφήσω", καὶ ὅταν οἱ φίλοι ἀκούοντες τοὺς λόγους τούτους ἠπόρουν, διότι ἔβλεπον αὐτὸν ὑγιαίνοντα κατὰ τὸ φαινόμενον, αὐτὸς ἐμειδία ἐλαφρῶς. Ἐν ἔτει 1856 ἡ νόσος ἔλαβε χαρακτῆρα σοβαρώτερον καὶ ἐπέστη ἀνάγκη νὰ προσκληθῶσιν ἰατροί, οἵτινες ὅμως διεφώνησαν, χαρακτηρίζαντες οἱ μὲν ὡς νόσον τῆς καρδίας οἱ δὲ ὡς νόσημα τοῦ ἐγκεφάλου. Φαίνεται ὅμως ὅτι ἡ νόσος ἦτο συμφόρησις ἐγκεφαλική· ὁ ἀσθενὴς ὑπεδλήθη εἰς αὐστηρὰν δίαιταν, καὶ κατ' ἀρχὰς ἐφαίνετο ὅτι τὰ ἐπίφοβα συμπτώματα ἤθελον μετριασθῆ. Κατὰ τοὺς πρώτους ὅμως μῆνας τοῦ ἔτους 1857 ἐπῆλθον συμπτώματα προμηνύοντα προσεγγίζον τὸ τέλος· τοῦτο διήρκεσε καθ' ὅλον τὸ θέρος καὶ τέλος τῇ 9/21 Νοεμβρίου 1857 ὁ ἐθνικὸς τῆς Ἑλλάδος ποιητὴς ἀπέθανεν ἡσύχως, προηγηθείσης γενικῆς ἀποναρκώσεως.

Ἐπὶ τῷ θανάτῳ αὐτοῦ ἐπένθησεν ὁλόκληρος ἡ Κέρκυρα, ἔνθα ὁ Σολωμὸς ἠγαπᾶτο καὶ ἐθαυμάζετο. Ἡ Ἑπτανησιακὴ βουλή, μαθοῦσα τὸ δυστύχημα, διέκοψε τὴν συνεδρίασιν καὶ τῇ ὁμοφώνῳ αὐτῆς ἀποφάσει ἐκήρυξε τὸ πένθος δημόσιον· ἡ δὲ δημοτικὴ ἀρχὴ διέταξε νὰ μείνῃ κλειστὸν τὸ θέατρον μέχρις οὗ ὁ νεκρός του ἔμενεν ἄταφος. Ἡ κηδεία του ἐγένετο μετὰ πολλῆς ἐπισημότητος καὶ ὁλόκληρος ἡ νῆσος προέπεμψε τὸν δημοφιλῆ ποιητὴν εἰς τὴν τελευταίαν αὐτοῦ κατοικίαν. Ὁ λαὸς σύμπας τῆς Ἑλλάδος προσεκύνησεν ἐπὶ τοῦ τάφου αὐτοῦ τὸ μεγαλεῖον τοῦ νοὸς καὶ τῆς ἀρετῆς.

ΑΝΑΚΑΛΥΨΙΣ ΝΕΟΥ ΟΠΩΡΙΚΟΥ.

Ο ΞΑΝΘΟΧΥΜΟΣ.

(Μετὰ εἰκόνος, ὅρα σελ. 101.)

Πολλὰ φυτὰ τῶν μεμακρυσμένων χωρῶν, τὰ ὁποῖα εὑρηνται ἐν τοῖς δημοσίοις κήποις ἢ ἐν ἰδιωτικαῖς συλλογαῖς, καλλιεργοῦνται συνήθως χάριν τῶν διακοσμητικῶν αὐτῶν ἰδιοτήτων ἢ καὶ μόνον διὰ λόγους ἐπιστημονικούς, καὶ τοιαῦτα εἶναι ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον τὰ ἐν τοῖς βοτανικοῖς κήποις διατηρούμενα. Ὅλως ἐξαιρετικῶς εὑρίσκει τις ἐν αὐτοῖς δένδρα ἢ θάμνους, παράγοντας ὀπωρικὰ φαγώσιμα. Ἄλλως τε ἡ Εὐρώπη τοσούτων ἀφθονεῖ ὀπωροφόρων δένδρων, ὥστε ὀλίγον φροντίζομεν νὰ μεταχειρίζωμεν μακρόθεν καὶ ἐπὶ δαπάνῃ ἀδροτάτῃ ὀπωροφόρα δένδρα ξένων χωρῶν. Ἐὰν ἐξαιρέσωμεν τὸν ἀναναν καὶ τὴν βανάνην οὐδεμίαν σχεδὸν ὀπώραν τῶν τροπικῶν καταναλίσκομεν ἡμεῖς οἱ ἐν Εὐρώπῃ, καὶ τοῦτο τὸ μὲν διότι ἡ καλλιέργεια αὐτῶν εἶναι δύσκολος, τὸ δὲ διότι ἡ γεῦσίς των εἶναι ὅλως ἀλλοία παρ' ὅ,τι εἶναι ἐν τῇ ἰδίᾳ αὐτῶν πατρίδι.

Μνείας ἰδιαιτέρας χρήζει τὸ ὀπωρικόν, οὗ τὴν εἰκόνα παραθέτομεν, καὶ οὗ τινος τὸ δένδρον ἀνήκει εἰς τὴν οἰκογένειαν τῶν ῥητινωδῶν. Ὁ ξανθόχυμος δὲν παράγει μὲν ῥητίνην ἐξέχου ποιότητος, ὡς πλεῖστα ἄλλα, ἀλλ' εἶναι δένδρον, ὅπερ εὐκόλως δύναται νὰ καλλιεργηθῇ παρ' ἡμῖν καὶ τὸ ὁποῖον παράγει καρπὸν γεύσεως λίαν εὐαρέστου. Ἀπό τινων ἤδη ἐτῶν ὁ ἐν Παρισίοις θοταικὸς κῆπος διατηρεῖ μικρά τινα δένδρα τοῦ εἴδους τούτου, τὰ ὁποῖα τακτικῶς κατ' ἔτος ἀνθοῦσι καὶ καρποφοροῦσιν. Ἐν ἔτει 1883 εἰς μόνος κλάδος αὐτοῦ περιεῖχε 45 ὀπώρας, αἵτινες κατ' ἀρχὰς μὲν εἶχον ὡραῖον πράσινον χρωματισμόν, εἶτα δὲ ὡριμάσασαι ἔλαβον τὴν χροιὰν μεγάλου θερικόκκου, καὶ ἦσαν νοστιμώταται τὴν γεῦσιν. Ἡμεῖς βεβαίως, ἔχοντες τόσων εἰδῶν ὀπώρας, δὲν δυνάμεθα ἀρκούντως νὰ ἐκτιμήσωμεν τὴν χρησιμότητα αὐτοῦ· ἀλλὰ δέον ν' ἀναλογισθῇ τις ὅτι τὸ ὀπωρικὸν τοῦτο φυόμενον ἐν χώρᾳ θερμοτάτῃ καὶ ἀστερημένῃ ἄλλων ὀπωρικῶν, μεγάλας παρέχει ὑπηρεσίας εἰς τοὺς κατοίκους ἐκείνους, ὧν τὰ ἄλλα ὀπωρικὰ εἶναι δὰκ σχεδὸν γλυκά, ἐν ᾧ οἱ καρποὶ τοῦ ξανθοχύμου εἶναι ὑπόξυνοι καὶ ἐλαφρῶς ἀρωματικοί.

Ὑπάρχει καὶ ἕτερον εἶδος ξανθοχύμου, καλουμένου γλυκέος, οὗ μεγάλη χρῆσις γίνεται ἐν ταῖς Μολόκοις νήσοις.

ΕΑΡ ΕΝ ΕΛΛΑΔΙ.

ΟΔΟΙΠΟΡΙΚΑΙ ΑΝΑΜΝΗΣΕΙΣ

ὑπὸ

Δρ. ΕΔΟΥΑΡΔΟΥ ΕΓΓΕΛ.

(Συνέχεια.)

Ἐν Ζακύνθῳ μοὶ εἶπον πρὸ τῆς ἀναχωρήσεώς μου· "Μέχρι τοῦδε οὐδὲν γνωρίζεις περὶ Ἑλλάδος· ἡ Ἑλλὰς ἄρχεται μόλις ὅτε θὰ ἔχῃς ἐν Πελοποννήσῳ." Καὶ λέγοντές μοι τοῦτο ἐφαίνοντο ἐννοοῦντες ὅτι αἱ Ἰόνιοι νῆσοι εἶναι παράδεισος ὡς πρὸς τὰς ἀναπαύσεις, καὶ ὅτι ἡ Πελοπόννησος εἶναι κόλασις πλήρης στερήσεων. Καὶ περὶ τῶν Πελοποννησίων μοὶ ὡμίλησαν ἐν Κερκύρᾳ καὶ ἐν ταῖς Ἰονίοις νήσοις μετὰ εἰρωνικοῦ μειδιάματος, σημαίνοντος ὅτι οἱ Ἑπτανήσιοι εἶχον τὴν συναίσθησιν τῆς ὑπεροχῆς των· διὸ καὶ πολὺ περίεργος ἤμην νὰ ἴδω ποίαν ἐντύπωσιν θὰ μοὶ ἐνεποίουν οἱ ἀληθεῖς Πελοποννήσιοι.

Αἱ περιστάσεις μοὶ ἦσαν καθ

πρώτην ὥραν ἐγένετο γνωστὴ ἐν Ζακύνθῳ, καὶ βεβαίως δὲν θ' ἀνεχώρει πλοῖόν τι ἱστιοφόρον εἰς Κατάκωλον χωρὶς νὰ μοὶ δοθῇ περὶ τούτου εἴδησις. Καὶ ὁ λιμενάρχης ἔμαθε τὴν ἐπιθυμίαν μου, καὶ ἤμην πεπεισμένος ὅτι οἱονδήποτε σκάφος θ' ἀπέπλεον ἀπὸ Ζακύνθου εἰς Κατάκωλον μεταξὺ τῆς Παρασκευῆς καὶ τῆς Τρίτης, ἐγὼ θὰ εὑρισκόμην ἐπὶ τοῦ σκάφους τούτου.

Ἤμην ὁ μόνος ξένος ἐν Ζακύνθῳ· ὡμίλουν ὀλίγα ἑλληνικά· εἶχον συγκαπνίσει σιγαρέττον μεθ' ἑνὸς τῶν λεμβούχων· ἄρα ἤμην πρόσωπον ἀρεστὸν καὶ φίλον. Ἐκτὸς τούτου καὶ ὁ ἀδιάβροχος μανδύας μου ἐκέντα τὴν περιέργειαν τῶν Ζακυνθίων, οἵτινες ἦσαν μελαγχολικοί, διότι ἔβρεχε καὶ ἠπείλει νὰ βρέξῃ ἀκόμη· ψυχρὸς ἄνεμος ἔπνεεν ἀπὸ βορρᾶ ἐπὶ τοῦ "Ἀνδους τῆς Ἀνατολῆς" (τῆς Ζακύνθου) καὶ οἱ καλοὶ Ζακύνθιοι δὲν ἠδύναντο οὐδὲ κρατοῦντες τὰ ἀλεξιβρόχιά των νὰ καθήσωσιν ἐν ὑπαίθρῳ ἐν τῷ ἀγαπητῷ αὐτῶν καφενείῳ, ροφοῦντες κύπελλον καφὲ καὶ καπνίζοντες εἴκοσι τοὐλάχιστον σιγαρέττα. Τί τὸ παράδοξον λοιπόν, ἂν ἡ ἐμφανισίς μου τοὺς διεσκέδαζε· "Πῶς θὰ μεταβῇ ὁ Γερμανὸς εἰς Κατάκωλον;" — τὸ ζήτημα τοῦτο ἐπησχόλει τοὺς ἀγαθοὺς Ζακυνθίους ὅσον καὶ ἐμὲ αὐτόν.

Ἀφ' ἧς στιγμῆς ἐνόησα ὅτι ἐλλείψει ἀτμοπλοίου ἤμην ἠναγκασμένος ν' ἀπολέσω ἐν Ζακύνθῳ 3—4 ἡμέρας τοῦ λίαν περιωρισμένου χρόνου μου, ἐν ᾧ μακρόθεν μοὶ ἔνευεν ἡ Ὀλυμπία καὶ ἡ Φιγάλια — ἀπὸ τῆς στιγμῆς ἐκείνης ἐναπέθεσα ὅλας τὰς ἐλπίδας μου εἰς μίαν λέμβον. Τὸ ἀτμόπλοιον διανύει τὸ διάστημα ἐντὸς τριῶν ἢ τεσσάρων ὡρῶν· διατί λοιπὸν νὰ μὴ πλεύσῃ τις ἐν μιᾷ ἡμέρᾳ ἐκεῖ μὲ καιρὸν κᾶπως βοηθητικόν; Ὁ καιρὸς δὲν ἦτο πολὺ καλός, τὸ ὁμολογῶ, διότι ὁ ἄνεμος ἦτο σφοδρὸς καὶ ἡ θάλασσα ἀγρία. Ἅμα τῇ ἀφίξει μου ἐν Ζακύνθῳ ἠρώτησα ἕνα λεμβοῦχον, ἂν ἦναι δυνατὸν νὰ μεταβῶ διὰ λέμβου εἰς Κατάκωλον ὁ ἄνθρωπος μὲ προσέβλεψεν ὡς νὰ μὲ ἐνόμιζε φρενοβλαβῆ, καὶ οὐδὲν μοὶ ἀπήντησεν, ἀλλ' ὕψωσε τὰς ὀφρεῖς του, ὅπερ ἐν Ἑλλάδι σημαίνει ἄρνησιν. Ἔκτοτε δὲν ἐτόλμησα νὰ ἐπανέλθω εἰς τὴν ἰδέαν μου ταύτην. Ἐὰν τὸ πρᾶγμα ἦτο κατορθωτόν, ἡ λέμβος θὰ μοὶ προσεφέρετο οἰκοθεν. Ἐν Ἑλλάδι τὰ πράγματα διεξάγονται διὰ τὸν ξένον ὅλως ἀφ' ἑαυτῶν.

Μελαγχολικὸς ἐκαθήμην περὶ τὸ ἑσπέρας εἰς τὴν μεγάλην πλατεῖαν πρὸ τοῦ καφενείου, μακρόθεν ξένος φαινόμενος ἐκ τοῦ ἀδιαβρόχου μανδύου, οὗ ὅμοιος δὲν ὑπῆρχεν ἕτερος κατ' ἐκείνην τὴν ἡμέραν ἐν Ζακύνθῳ· "Ἄγγλος;" μ' ἐρωτᾷ αἴφνης γέρων τις, ὅστις ἐφαίνετο ὡς μίγμα τι πειρατοῦ, ὁδηγοῦ καὶ λαθρεμπόρου. — "Ὄχι." — "Τί λοιπόν;" — Ἐν Ἑλλάδι πρέπει ν' ἀπαντᾷ τις εἰς τοιαύτας ἐρωτήσεις· καὶ αὐτὸς ὁ Ὀδυσσεύς, πλέον ἢ ἅπαξ, ἠναγκάσθη ν' ἀπαντήσῃ — "Γερμανός", ἀπήντησα. — "Α, Γερμανός; Μεγάλος τόπος ἡ Γερμανία, πλούσιος τόπος, καί... "Καὶ ἠξεύρεις τοῦτο, ἀδελφέ; — "Βέβαια, τὸ ἠξεύρω· ἔχει τὸν μεγαλείτερον στρατὸν καὶ εἶναι ἡ μεγαλειτέρα δύναμις τῆς Εὐρώπης· ἄχ! μόνον νὰ μὴ ἤθελε τώρα νὰ καταφέρεται τόσον πολὺ κατὰ τῆς Ἑλλάδος... — "Ἀφησέ με ἥσυχον μὲ τὴν πολιτικήν! ἀνέκραξα ἐγὼ ὠργισμένος· τοῦτο ἀκόμη μᾶς ἔλειπε μὲ αὐτὸν τὸν ἄθλιον καιρόν!" Ὁ γέρων ὅστις δὲν ἦτο οὔτε πειρατής, οὔτε ὁδηγός, οὔτε λαθρέμπορος, ἀλλ' ἔντιμος λεμβοῦχος, ἤρξατο τότε μακρὸν φιλιππικὸν κατὰ τοῦ καιροῦ, ὅτι ὁ καιρὸς εἶναι ὅλως ἔκτακτος, ὅτι καθ' ὅλον τὸν χειμῶνα τοιοῦτος ἦτο, ὅτι τοῦτο μεγάλως παραβλάπτει τὴν ναυτιλίαν καὶ καθιστᾷ τοὺς πλόας ἐπικινδύνους, ἰδίως μεταξὺ Ζακύνθου καὶ Κατακώλου, ὅτι πᾶς λεμβοῦχος δὲν ἠδύνατο νὰ ἐπιχειρήσῃ αὐτόν — ἀλλά... ἂν ὁ Γερμανὸς κύριος Λόρδος τὸ ἐπιθυμῇ, καὶ ἂν δὲν λογαριάζῃ τρία ἢ τέσσαρα ναπολεόνια, τότε... Ὁ ἄνθρωπος ἐκεῖνος ἀπ' ἀρχῆς τῆς ὁμιλίας του οὐδὲν ἄλλο ἐσκόπευεν ἢ νὰ μοὶ προτείνῃ τὴν λέμβον του διὰ τὸν πλοῦν, καὶ ἐθεώρησε καλὸν νὰ παίξῃ ὀλίγην διπλωματίαν. Ἐπειδὴ δὲ ἐγὼ δεικνύομαι ἀδιάφορος ὡς πρὸς τὸν πλοῦν, ἀρχίζει τότε αὐτός — ὁ Ζακύνθιος! — νὰ μοι παριστᾷ τὸ φοβερὸν μακρὰς διαμονῆς ἐν Ζακύνθῳ", διότι, λέγει, τὸ ἀτμόπλοιον, τοῦτο πρέπει νὰ γνωρίζῃς, ἀναχωρεῖ μόλις τὴν προσεχῆ Τρίτην, καὶ ἐνίοτε δὲν ἀναχωρεῖ καὶ ἀκριβῶς κατὰ τὴν ὡρισμένην ὥραν, μάλιστα τώρα, ὅτε ὅλα τὰ ἀτμόπλοια τῶν ἰδιωτικῶν ἑταιριῶν χρησιμεύουσιν εἰς μεταφορὰν στρατευμάτων. Πόσον δὲ πληκτικὴ εἶναι ἡ Ζάκυνθος, μάλιστα δι' ἕνα ξένον, δὲν δύνασαι νὰ φαντασθῇς. Τὸ βλέπεις, κανεὶς δὲν ἔρχεται νὰ μείνῃ περισσότερον καιρὸν ἐνταῦθα· εἶσαι σήμερον ὁ μόνος ξένος ἐν τῇ νήσῳ... — "Ναί, ἀλλ' ὁ καιρὸς εἶναι τόσον κακός, ὥστε πρέπει νὰ μείνω." — Τότε δύνασαι νὰ περιέλθῃς τὴν νῆσον ἐφ' ἁμάξης· ἔχω νὰ σοὶ δώσω λαμπρὰν ἅμαξαν καὶ ὄχι ἀκριβήν. 30 φράγκα τὴν ἡμέραν. Θὰ ἰδῇς τί ὡραία εἶναι ἡ Ζάκυνθος!" Καὶ τότε ἀρχίζει νὰ μοὶ παριστᾷ τὴν Ζάκυνθον ὡς μοναδικόν τι ἐν τῷ κόσμῳ, αὐτός, ὅστις πρὸ πέντε ἔτι λεπτῶν τῆς ὥρας μοὶ ἀνέφερεν ὅλας τὰς αἰτίας, δι' ἃς οὐδεὶς δύναται ἐπὶ πολὺ νὰ διαμείνῃ ἐνταῦθα. Φαίνεται ὅτι σκεφθεὶς εὗρε συμφερώτερον νὰ μοὶ ἐνοικιάζῃ καθ' ἑκάστην τὴν ἅμαξάν του ἢ νὰ μὲ μεταφέρῃ εὐθὺς διὰ τῆς λέμβου του εἰς Κατάκωλον.

Ἐν ᾧ λοιπὸν ἐγὼ τὸν ἐρωτῶ ἂν αὐτὸς ἤ τις τῶν ἀνθρώπων του θὰ ἐτόλμα νὰ ἀποπλεύσῃ μὲ αὐτὸν τὸν καιρόν, ἤρξατο περιγράφων μοι τὸν πλοῦν διὰ τῶν μελανωτέρων χρωμάτων, ὥστε ῥῖγος μὲ κατέλαβεν· — "Ὥστε ἀνάγκη εἶναι νὰ περιμείνω;" εἶπον ἐγώ. — "Βέβαια, ἀλλ' ἐντοσούτῳ ὑπάρχει ἡ ἅμαξά μου..." — Αὔριον ἐπιστρέφω εἰς Κεφαλληνίαν καὶ ἐκεῖθεν ἀναχωρῶ εἰς Πάτρας καὶ Ὀλυμπίαν." — Οὕτω συνέλαβα τὴν γηραιὰν ἀλώπεκα! Τοιαύτην γνῶσιν τῶν ἑλληνικῶν γραμμῶν δὲν μοὶ ἀπέδιδε· τότε ἐμειδίαν. Ἐν τούτοις ἤθελε νὰ μὲ ἐκμεταλλευθῇ· πότε πάλιν θὰ τῷ δοθῇ περίστασις νὰ ἐμπέσῃ ξένος εἰς τὴν παγίδα του; Ἐγίνωσκεν ὅτι ἐγὼ ἐπεθύμουν νὰ μεταβῶ εἰς Ὀλυμπίαν, ἀλλ' ὁ καιρὸς ἦτο πράγματι κακός· πῶς νὰ διακινδυνεύσῃ τὴν λέμβον του; Πῶς νὰ μὲ ἐκθέσῃ εἰς τοιοῦτον κίνδυνον; Κήδεται τῆς ζωῆς μου, λέγει... "Σ' εὐχαριστῶ, τῷ ἀπήντησα, ἀλλ' ἐγὼ θέλω νὰ μεταβῶ εἰς Ὀλυμπίαν."

Τέλος πάντων, παρισταμένου πλήθους λαοῦ, συνομολογεῖται ἡ συμφωνία, καὶ ἀποφασίζομεν, ἂν αὔριον τὸ πρωῒ εἰς τὰς 5 ὁ καιρὸς ἦναι ὑποφερτός, καὶ ἂν δὲν πνέῃ πονέντες ἀναχωροῦμεν.

Ὁ καιρὸς τὴν ἐπιοῦσαν δὲν ἦτο πολὺ καλός, ἀλλ' ἔπνεε βορειοδυτικὸς ἄνεμος, ὅστις ἦτο ὁ καταλληλότερος εἰς τὸν πρὸς τὴν Πελοπόννησον πλοῦν. Οἱ ναῦται, οὓς μοὶ ἔδωκεν ἡ γηραιὰ ἀλώπηξ, ἦσαν ἱκανώτατοι, ἀλλ' ἐπὶ δύο ὥρας δὲν ἠδυνάμεθα νὰ ἐξέλθωμεν τοῦ λιμένος· αἴφνης ὅμως ὁ ἄνεμος ἤρξατο πνέων καθαρῶς ἀπὸ δυσμῶν, καὶ ἡ λέμβος διέσχιζε τὴν θάλασσαν μετὰ καταπληκτικῆς ταχύτητος· ἀνὰ πᾶσαν στιγμὴν οἱ ναῦται μὲ προσέβλεπον μειδιῶντες καὶ μοὶ ἔλεγον· "Πάει 'σὰν βαπόρι."

Ὁ ἰδιοκτήτης τῆς λέμβου μοὶ εἶχε δώσει κάλαθον πλήρη τροφῶν καὶ φιάλας τινὰς οἴνου διὰ τὸ ταξείδιον· ἐγὼ προσέφερον καὶ εἰς τοὺς ναύτας μου μέρος τῶν τροφῶν, ἀλλ' οὗτοι ἠρνήθησαν ὑψοῦντες τὴν κεφαλήν· εἶναι ἡ μεγάλη Τεσσαρακοστὴ καὶ μέχρι τῆς πρώτης ἡμέρας τοῦ Πάσχα οἱ τὴν βαρυτάτην ταύτην ὑπηρεσίαν ἐκτελοῦντες ἄνθρωποι οὔτε κρέας τρώγουσιν, οὔτε ὠόν, οὔτε τυρόν. Καθ' ὅλας τὰς τεσσαράκοντα ὀκτὼ ἡμέρας τὰ 9/10 τοῦ Ἑλληνικοῦ λαοῦ τρώγουσιν ἀποκλειστικῶς μόνον ἄρτον, ἐλαίας, καὶ πίνουσιν οἶνον καὶ καφέν, χωρὶς νὰ χαλαραθῶσι καθ' ὅλου αἱ δυνάμεις των οὐδὲ νὰ πάθῃ τι ἡ ὑγεία των, καὶ κατὰ τὰς λοιπὰς δὲ 315 ἡμέρας τοῦ ἔτους τὸ πλεῖστον μέρος τῶν Ἑλλήνων δὲν τρώγει ἢ μόνον ἐξαιρετικῶς καὶ σπανίως κρέας. Κατὰ μίαν ὅμως ἡμέραν τοῦ ἔτους πάντες, καὶ ὁ πτωχότερος ἐπαίτης καὶ ὁ πλουσιώτερος ἔμπορος, τρώγουσιν ἀμνὸν ψητόν, τὸ Πάσχα. Πόσοι ἀμνοί, πόσαι αἶγες θυσιάζονται κατὰ τὴν ἡμέραν ταύτην, εἶναι ἀνυπολόγιστον.

Ταῦτα καὶ ἄλλα τοιαῦτα μοὶ διηγοῦντο οἱ ναῦται τῆς λέμβου "Ἡ Πανδώρα" κατὰ τὸν διάπλουν, καὶ μόνον εἰς τὴν λέξιν ἀρνάκι τὸ πρόσωπον αὐτῶν ἀπήστραπτε καὶ αἱ ξηραὶ ἐλαῖαι μετὰ τοῦ ἄρτου τοῖς ἐφαίνοντο ἔτι νοστιμώτεραι. Τοῖς ὑπεσχέθην νὰ τοῖς δώσω ὡς φιλοδώρημα τὴν τιμὴν ἑνὸς ἀμνοῦ ἂν μὲ φέρωσιν εἰς Κατάκωλον ἐγκαίρως διὰ τὴν τελευταίαν ἁμαξοστοιχίαν, τὴν ἀναχωροῦσαν εἰς Πύργον, καὶ οἱ στιβαροὶ ἐκεῖνοι ἄνδρες ἐξετέλεσαν τοῦτο, ἐννοεῖται βοηθούμενοι καὶ ὑπὸ τοῦ ἀνέμου καὶ τῇ εὐγενεῖ προθυμίᾳ τοῦ διευθυντοῦ, ὁδηγοῦ, μηχανικοῦ καὶ σταθμάρχου ἐν Κατακώλῳ, ὅστις ἦτο ἐν καὶ τὸ αὐτὸ πρόσωπον. (!)

Εἰς τὰς 6 ἀναχωρεῖ ἡ τελευταία ἁμαξοστοιχία εἰς Πύργον καὶ ἦτο ἤδη ἡ ἕκτη ὥρα ὅτε προσηγγίζομεν εἰς τὸν λιμένα. Ὠφείλομεν ἀκόμη νὰ κάμωμεν μεγάλην καμπύλην, ὅπως περιπλεύσωμεν τοὺς ἐπικινδύνους σκοπέλους πρὸ τῆς εἰσόδου καὶ ἀδύνατον ἦτο νὰ προσορμισθῶμεν πρὸ ἑνὸς τετάρτου τῆς ὥρας. Πρὸ πολλοῦ ἤδη οἱ 300 ἢ 400 κάτοικοι τοῦ Κατακώλου ἦσαν συνηγμένοι εἰς τὴν παραλίαν, ἵνα θαυμάσωσι καὶ ὑποδεχθῶσι δι' ἐρωτήσεων τὸν τολμηρὸν ξένον, ὅστις ἐν καιρῷ τρικυμίας ἐτόλμησε νὰ ἐπιχειρήσῃ τὸν πλοῦν· μεταξὺ τῶν παρισταμένων ἦτο καὶ ὁ τοῦ σιδηροδρόμου κύριος. Ἡ ἁμαξοστοιχία δὲν ἀνεχώρει πρὶν ἢ ἀποβιβασθῶ· τοῦτο ἐνόησα, ὅτε εἶδον ἑτοίμην τὴν ἁμαξοστοιχίαν, παρὰ τὴν ὁποίαν οὐδεὶς εὑρίσκετο οὔτε ὑπάλληλος οὔτε ἐπιβάτης. Αἱ ἁμαξοστοιχίαι ἐπὶ τῆς ἀφελοῦς ταύτης γραμμῆς ἄγουσι μόνον μεταξὺ Κατακώλου καὶ Πύργου καὶ οὐδεὶς τῶν ἐπιβατῶν φροντίζει, ἂν αὕτη ἀφικνῆται ἐν τέταρτον τῆς ὥρας ἐνωρίτερον ἢ βραδύτερον εἰς Πύργον· ἰδίως δὲ σήμερον, ὅτε πρόκειται ν' ἀποζημιωθῇ διὰ τὴν τοιαύτην βραδύτητα διὰ τῆς θέας τοῦ ἐν ἰδιαιτέρᾳ λέμβῳ ἀφικνομένου λόρδου μὲ τὸν ἀδιάβροχον μανδύαν!

Δωδεκάδες χειρῶν μοὶ ἐτείνοντο, ὅπως μὲ βοηθήσωσιν εἰς τὴν ἀποβίβασιν· ἐν θριάμβῳ ὁδηγοῦμαι πρὸς τὸν σταθμόν, τὸ εἰσιτήριον κρατῶ ἤδη ἐν χερσὶ χωρὶς νὰ ἀναγκασθῶ νὰ τὸ λάβω ἐν τῇ θυρίδι τοῦ παραπήγματος· τὰ χρήματα εἰσπράττει ὁ μονάρχης τοῦ σιδηροδρόμου καθ' ὁδόν, καὶ οὕτως διανύουσιν αἱ μικραὶ μὲν ἀλλὰ κομψαὶ καὶ καθαραὶ ἅμαξαι τὰ 15 χιλιόμετρα, τὰ χωρίζοντα τὸ Κατάκωλον ἀπὸ τοῦ Πύργου.

("Επεται συνέχεια.)

Ο
ΑΥΤΟΚΡΑΤΩΡ ΑΛΕΞΙΟΣ.

Ἱστορικὸν διήγημα

ὑπὸ

ΙΩΑΝΝΟΥ ΠΕΡΒΑΝΟΓΛΟΥ.

(Συνέχεια.)

Ἐν τῷ μικρῷ δωματίῳ τοῦ πλοίου του ἐκάθητο ὁ φοβερὸς πειρατὴς Καφούρης βεβυθισμένος εἰς τὰς σκέψεις του. Ὁ ἀνὴρ οὗτος, ὁ ἀτρόμητος, καὶ τρόμον ἐμποιῶν εἰς ὁλόκληρον χώραν, εὑρίσκετο ἤδη μόνος μετὰ τῶν σκέψεών του· ἠσθάνετο τὸ πλοῖον ὀλισθαῖνον ἠπίως ἐπὶ τῆς γαληνιαίας θαλάσσης καὶ ἡ κίνησις αὕτη ἔτερπε τὸν ἀρχαῖον ναύτην· τὰ χείλη αὐτοῦ ἐμειδίων, οἱ ὀφθαλμοὶ αὐτοῦ ἔστιλβον, διότι οἱ συλλογισμοί του τὸν ἔφερον πρὸς τὴν πόλιν, ἣν πρὸ μικροῦ ἀφανὴς καὶ ἀόρατος εἶχεν ἐγκαταλείψει μετὰ τῶν θησαυρῶν του.

— Πῶς θ' ἀπορήσῃς, Ἀλέξιε, ἐψιθύριζεν ὁ γέρων, ὅταν μάθῃς ὅτι τὸ ταμεῖον ἀπέπτη μετὰ τοῦ ταμίου! Πῶς θὰ μὲ ζητῇς, Ἀλέξιε! Πῶς θ' ἀποστέλλῃς δεξιᾷ καὶ ἀριστερᾷ τοὺς ὀπαδούς σου, τοὺς ὑπηρέτας σου ὅλους, ἵνα σοὶ ἐπαναφέρωσι τὸν γέροντα Καλαμόδιον! Ὤ! κάλλιστα ἐννοῶ τὴν ἀνυπομονησίαν σου· σὺ θασίζεσαι ἐπὶ τῶν χρημάτων, τὰ ὁποῖα ἤθελες ν' ἀντλήσῃς ἐκ τοῦ ταμείου μου. Λυπηρὸν εἶναι νὰ βασίζηταί τις ἐπὶ σκιᾶς καὶ ἀνυπάρκτων. Πλήν, Ἀλέξιε, ὁ Καφούρης δὲν ἠδύνατο ἐπὶ πλέον νὰ ὑποκριθῇ τὸ πρόσωπον τοῦ φιλησύχου ἀργυραμοιβοῦ· δὲν ἤθελον ἐπὶ πλέον νὰ τρέμω εἰς τὸν ἐλάχιστον κρότον. Ὅσῳ ἐνόμιζον τὸ ἔργον ὠφέλιμον, ὑπέμεινα· ἀλλ' ἐπῆλθεν ὁ καιρός, ὅτε οὐδεμίαν εἶχον πλέον ἐργασίαν ἐν Κωνσταντινουπόλει· ἐπόθουν τὴν ἐλευθερίαν... Ὤ! πόσον μὲ κατέβαλλεν ὁ ἐν τῇ πόλει βίος· νῦν ὅμως, ὅτε εὑρίσκομαι πάλιν ἐν τῷ στοιχείῳ μου· ὅτε αἰσθάνομαι ὑπὸ τοὺς πόδας μου τὸ τερπνὸν τοῦτο βαυκάλισμα — νῦν αἰσθάνομαι νέαν ζωὴν διαχεομένην εἰς τὰς φλέβας μου... Οἱ κάτοικοι τῆς πόλεως μὲ ποθοῦσιν;... Βεβαίως, διότι παρ' ἐμοὶ εὕρισκον χρήματα· ἤμην δι' αὐτοὺς ὁ γέρων Καλαμόδιος, ὁ πατήρ! Λάγε, σὺ πρῶτος μοὶ ἔδωκες τὸ ὄνομα τοῦτο... Ἀλλὰ τοῦ πατρὸς παρεπικράνετε τὰς ἡμέρας... πρὸς τὸν πατέρα δυσπιστεῖτε!... Καὶ ὁ πατὴρ ἐγκατέλιπε τὰ τέκνα του. Ἔλθετε τώρα, καὶ ἰδέτε ἂν ὁ Καφούρης ἦναι ἀκόμη ὁ μειλίχιος, ὁ συνεσταλμένος Καλαμόδιος!

Ὁ ἥλιος ἔκλινε πρὸς τὴν δύσιν· ὁ ἄνεμος εἶχε κοπάσει ἐντελῶς καὶ αἱ κινήσεις τοῦ πλοίου ἐγένοντο βαθμηδὸν βραδύτεραι. Ἦτο ἡ ὡραία ἐκείνη ὥρα τῆς ἑσπέρας, ἡ ἐν τῇ μεσογείῳ τόσον μελαγχολικὴ καὶ μεγαλοπρεπὴς συγχρόνως· ἦτο ἡ ὥρα, καθ' ἣν ὁ οὐρανὸς καὶ ἡ θάλασσα μετὰ γλυκυτάτου μειδιάματος ἑτοιμάζονται εἰς τὴν νυκτερινὴν ἀνάπαυσιν. Ἡ θάλασσα ἔστιλβεν ὑπὸ τὰς ἀκτίνας τοῦ δύοντος ἡλίου καὶ ἐφαίνετο ὡς ἀποστέλλουσα αὐτῷ τὸν τελευταῖον ἀσπασμὸν ἐπὶ τῇ ἐλπίδι νὰ τὸν ἴδῃ τὴν ἐπιοῦσαν πρωΐαν, ὡς ἀποχαιρετᾷ τις φίλον ἀγαπητὸν ἀπερχόμενον. Διαφανῆ καὶ κυανᾶ ἦσαν τὰ ὕδατα τῆς Προποντίδος καὶ αἱ ἀπομεμακρυσμέναι κορυφαὶ τῶν ὀρέων ἦσαν κεχρυσωμέναι ὑπὸ τῶν τελευταίων ἀκτίνων τοῦ ἡλίου.

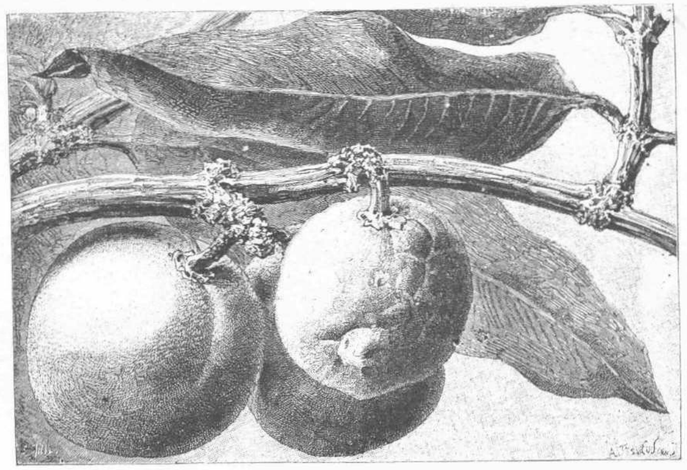

ΑΝΑΚΑΛΥΨΙΣ ΝΕΟΥ ΟΠΩΡΙΚΟΥ.

(Ο ΞΑΝΘΟΧΥΜΟΣ.)

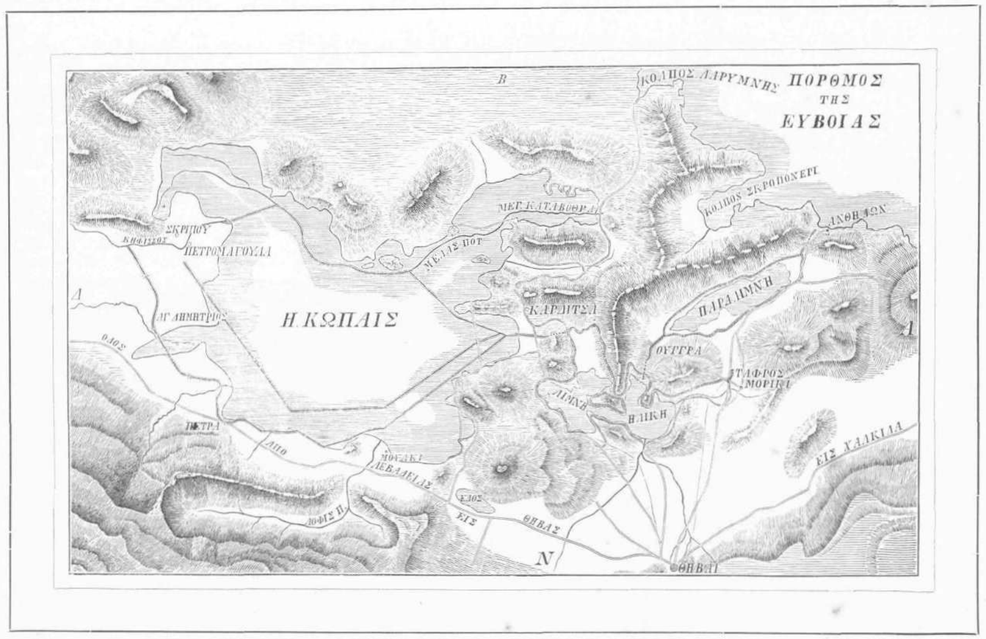

ΤΟΠΟΓΡΑΦΙΚΟΣ ΧΑΡΤΗΣ ΤΗΣ ΚΩΠΑΪΔΟΣ.

Τὰ πέντε πλοῖα τοῦ ἰσχυροῦ Καφούρη ἔπλεον παραπλεύρως· οἱ ἄνδρες, οἱ ἀποτελοῦντες τὰ πληρώματα αὐτῶν, ναῦται ῥωμαλέοι μὲ ὀφθαλμοὺς καὶ ὄψεις ἀγρίας, ἐκάθηντο ἐπὶ τῶν καταστρωμάτων. Εἰς τὴν πρώραν ἑκάστου πλοίου ἵστατο ναύτης ὡς φρουρός, ὅστις μετὰ πολλῆς προσοχῆς διηρεύνα τὸν ὁρίζοντα· εἰς τὴν πρύμνην δὲ ἑκάθητο ὁ πηδαλιοῦχος. Οὐδέποτε ναύαρχος εἶχέ ποτε ὑπὸ τὰς διαταγάς του ἄνδρας προθύμους τοσοῦτον καὶ ὑπηκόους, ὅσον ὁ Καφούρης· ἀλλ' ὁ Καφούρης, αὐστηρὸς ἐνίοτε μέχρις ὠμότητος, ἦτο ἀρχηγός, ὅστις ἠγάπα καὶ περιεποιεῖτο τοὺς ἀνθρώπους του. Φιλοχρήματος καὶ ἄπληστος ἅρπαξ ὁ Καφούρης ἦτο δίκαιος εἰς τὸ ἄκρον, καὶ τὴν λείαν, ἣν ἐκόμιζεν ἐν ταῖς διαφόροις αὐτοῦ ἐκστρατείαις, μετὰ πολλῆς δικαιοσύνης διένειμεν, μεταξὺ τῶν ἀνδρῶν του. Οὐδεὶς ἠδύνατο νὰ εἴπῃ ὅτι ἠδικήθη παρ' αὐτοῦ, καὶ ὁσάκις ὁ εἷς ἢ ὁ ἕτερος τῶν ἀνδρῶν του ἔδιδε δείγματα μεγαλειτέρας τόλμης, ἀνδρίας ἢ ἱκανότητος, ἀντήμειβεν αὐτὸν γενναιότερον τῶν ἄλλων ἐκ τοῦ ἑαυτῷ ἀνήκοντος μέρους τῶν λαφύρων. Τούτου ἕνεκα ὁ Καφούρης οὐχὶ μόνον ἠγαπᾶτο παρὰ τῶν ὀπαδῶν του, ἀλλ' ἐλατρεύετο σχεδόν· πάντες ἦσαν ἐν παντὶ καιρῷ ἕτοιμοι νὰ θυσιάσωσι τὴν ζωήν των ὑπὲρ τοῦ ἀρχηγοῦ των.

Διὰ τὸν λόγον τοῦτον μεγάλη ὑπῆρξεν ἡ χαρὰ ἐπὶ τῶν πλοίων ὅτε ἐφάνη ἐν μέσῳ αὐτῶν καὶ ὁ γέρων κυβερνήτης, ὅστις ἐπὶ πολὺ δὲν ἔχε πατήσει τὸ κατάστρωμα τοῦ πλοίου του. Ἐνταῦθα δέον νὰ σημειωθῇ ὅτι καὶ ἀπόντος αὐτοῦ οἱ ἄνδρες ὅλοι ἐτήρουν τὴν διαγωγήν, ἣν εἶχον αὐτοῦ παρόντος.

Ὁ σκοπὸς ἐπὶ τοῦ πλοίου τοῦ Καφούρη ἀνήγγειλε τὴν ἐμφάνισιν πλοίου· ἀμέσως εἰδοποιήθη περὶ τούτου ὁ ἀρχηγός, ὅστις ἀνῆλθεν ὠπλισμένος ἐπὶ τοῦ καταστρώματος. Καθὼς ἡ ἀγρία τίγρις, ἡ ὀσφραινομένη λείαν, μὲ τεταμένα τὰ ὦτα καὶ αἱμοβόρα βλέμματα, οὕτως ἵστατο ὁ Καφούρης καὶ παρετήρει τὸ προσεγγίζον πλοῖον. Ἡ ἀγρία ψυχὴ τοῦ τολμηροῦ πειρατοῦ ἀπεικονίζετο ἐν τῷ ὀφθαλμῷ αὐτοῦ. Ὀρθὸς ἵστατο ἐπὶ τοῦ καταστρώματος, ἀπειλητικὸς ἀρχηγὸς ἐν μέσῳ τῶν ἀγρίων ὀπαδῶν του. Ἐκράτει τὴν χεῖρα τεταμένην πρὸς τὸ πλοῖον καὶ ἔλεγε πρὸς τὸν πλησίον αὐτοῦ ἱστάμενον Ἀνδρέαν.

— Ἀνδρέα, τὸ πλοῖον ἔρχεται πρὸς ἡμᾶς· ἂς ἑτοιμασθῶσιν οἱ ἄνδρες ὅλοι, διότι δὲν γνωρίζομεν ἐπὶ τίνι σκοπῷ μᾶς πλησιάζει. Γελοῖον θὰ ἦτο νὰ ὑποθέσωμεν ὅτι τὸ πλοιάριον τοῦτο μελετᾷ ἐπίθεσιν καθ' ἡμῶν, ἀλλ' ἡ φρόνησις μᾶς ὑπαγορεύει νὰ ἤμεθα παρεσκευασμένοι. Δὸς τὰς δεούσας ὁδηγίας.

Αἱ παρασκευαὶ ἐλήφθησαν ἐντὸς μικροῦ. Πάντες ἵσταντο ὡπλισμένοι, ἕκαστος ἐν τῇ ὡρισμένῃ αὐτῷ θέσει. Τὸ κατάστρωμα ἠλευθερώθη πάντων τῶν ἀντικειμένων τὰ ὁποῖα ἠδύναντο νὰ παρεμβάλωσι προσκόμματα καὶ ἡ μικρὰ θύρα, ἡ πρὸς τὸν κοιτωνίσκον τοῦ Καφούρη φέρουσα, ἐπιμελῶς ἐκλείσθη. Ὁ Καφούρης ἐπέβλεπεν αὐτοπροσώπως τὰς παρασκευάς.

Ἐν τῷ μεταξὺ τὸ μικρὸν πλοῖον ἐπλησίασεν· ἦτο μεγάλη λέμβος, ἐν ᾗ ἐκτὸς δύο κωπηλατῶν εὑρίσκετο ἀνὴρ κρατῶν τὸ πηδάλιον καὶ παρακινῶν τοὺς ἄνδρας νὰ σπεύσωσιν. Ὅτε ἡ λέμβος ἐπλησίασεν εἰς τὸ πλοῖον τοῦ Καφούρη, ὁ ἐν αὐτῇ ἀνὴρ ἠγέρθη καὶ ἀπεκάλυψε τὴν κεφαλήν του σείων τὸν πῖλον ὑπεράνω αὐτῆς.

— Δὲν ἔχουσι κακοὺς σκοπούς, εἶπεν ὁ Καφούρης· τὰ σημεῖα διὰ τοῦ πίλου ἐμφαίνουσιν ὅτι ἔχουσι νὰ μᾶς ἀναγγείλωσί τι· ἴσως εἶναι καὶ φίλος τις ἐκ τῶν ἡμετέρων. Ἂς πλησιάσωσιν ἀνενόχλητοι.

Ὅτε δὲ ἡ λέμβος ἐπλησίασεν ἀρκούντως, ὥστε ν' ἀκουσθῇ ἡ φωνή, ὁ παρὰ τὸ πηδάλιον ἀνὴρ ἠρώτησε δυνατῇ τῇ φωνῇ καὶ Ἰταλιστί·

— Εἶναι ὁ Καφούρης ἐπὶ τοῦ πλοίου; Εἰπέ τε αὐτῷ ὅτι ὁ ἀρχαῖος ἀντίπαλός του καὶ ἐχθρός του Στιριόνης ἐπιθυμεῖ νὰ τὸν ὁμιλήσῃ. Ἂς ἦναι κατὰ πάντα ἥσυχος· εἶμαι μόνος καὶ ἄοπλος.

— Στιριόνη, εἶπεν ὁ Καφούρης προχωρῶν· σὲ οὐδέποτε περιέμενον. Τί σε φέρει σήμερον ἐνταῦθα, καὶ μόνον;

— Ἄφες ν' ἀνέλθω ἐπὶ τοῦ πλοίου σου, Καφούρη, ἐπί τινας στιγμὰς καὶ θὰ σοὶ ἐξηγήσω τὰ πάντα. Τοῦτο μόνον μάθε, ὅτι ὁ ἀρχαῖός σου ἐχθρὸς ἔρχεται σήμερον πρὸς σὲ ὡς καλὸς φίλος.

— Καταβιβάσατε τὴν κλίμακα, διέταξεν ὁ Καφούρης, καὶ ἀφήσατέ τον νὰ ἀνέλθῃ, ἀλλὰ μόνον· ἡ λέμβος του καὶ οἱ ἄνθρωποί του ἂς τὸν περιμένωσιν ὅπου εἶναι.

Καὶ ὁ Στιριόνης ἀνῆλθεν ἐπὶ τοῦ καταστρώματος καὶ ἐνεφανίσθη ἐνώπιον τοῦ Καφούρη. Ὁ Στιριόνης ἦτο ἀκόμη νέος τὴν ἡλικίαν καὶ εὐειδὴς τὴν ὄψιν. Ἰταλὸς τὴν πατρίδα, ἐν Καλαυρίᾳ γεννηθεὶς εἶχε τὸν τύπον ἐκεῖνον, ὅστις καὶ μακρόθεν ἐνέφαινε τὴν καταγωγήν του. Πυκνὸς μέλας πώγων ἐπεσκίαζε τὸ κάτω μέρος τοῦ προσώπου αὐτοῦ· μέλαινα κόμη ἐπέστρεφε τὴν ὡραίαν αὐτοῦ κεφαλήν. Ἐν τῇ ζώνῃ αὐτοῦ οὐδὲν ὅπλον ὑπῆρχεν.

— Καφούρη, εἶπεν ὁ Στιριόνης κλίνων τὴν κεφαλήν του, πρὸ πολλοῦ ἀνέμενον περίστασιν νὰ σὲ ἴδω· ἐπὶ πολὺ δὲν ἠδυνήθην νὰ τὸ κατορθώσω καθότι ἐγὼ μὲν εὑρισκόμην ἐν τῇ πρωτευούσῃ, σὺ δὲ περιέπλεες τὸ Αἰγαῖον πέλαγος. Ἅμα ὅμως ἔμαθον τὴν ἄφιξίν σου εἰς τὴν Προποντίδα, δὲν ἐκρατήθην πλέον καὶ ἔρχομαι σήμερον πρὸς σέ, ἀφ' ἑνὸς μὲν ὅπως σοὶ δώσω ἐξήγησίν τινα, ἀφ' ἑτέρου δὲ ὅπως σοὶ ὑποβάλω πρότασιν. — Μὴ με θεωρεῖς μετὰ δυσπιστίας, Καφούρη, προσέθηκεν ὁ Στιριόνης, ὅστις εἶδε τὸ βλέμμα τοῦ γέροντος προσηλωμένον ἐπ' αὐτοῦ. Θὰ ἐνεφανιζόμην ἄοπλος ἐνώπιόν σου, ἐὰν εἶχον κακὰς προθέσεις; Καὶ τίνα ἰσχὺν ἔχω ἐγὼ ἐπὶ τοῦ ἰσχυροῦ Καφούρη, τοῦ ἔχοντος προχείρους τοσούτους γενναίους ὀπαδούς;

— Εἰπὲ ὅ,τι ἔχεις νὰ μοὶ εἴπῃς, Στιριόνη· σὲ ἀκούω, ἀπήντησεν ὁ γέρων πειρατής.

— Ὅ,τι ἔχω νὰ σοὶ εἴπω, προσέθηκεν ὁ Στιριόνης, μόνον τὸ οὖς τοῦ Καφούρη πρέπει νὰ τὸ ἀκούσῃ. Ἐὰν μετὰ τὴν συνέντευξιν ἡμῶν νομίσῃς ἀναγκαῖον ν' ἀνακοινώσῃς τι εἰς τοὺς συντρόφους σου, εἶσαι ἐλεύθερος νὰ τὸ πράξῃς· πρότερον ὅμως ἀπαιτῶ νὰ ὁμιλήσω κατὰ μόνας πρὸς σέ. Ἐὰν δὲν μοὶ ἐμπιστεύσῃς, διάταξον νὰ μὲ ἐξετάσωσιν, ἂν δὲν φέρω ὅπλον κεκρυμμένον· διάταξον, ἐὰν θέλῃς, νὰ μὲ ἀλυσοδέσωσι, καὶ ἀλυσοδεδεμένος θὰ σοὶ ἀνακοινώσω ὅ,τι ἔχω νὰ σοὶ ἀνακοινώσω.

— Σὲ πιστεύω, Στιριόνη, εἶπεν ὁ Καφούρης, ὅστις ἐθεώρει ἀνάξιον ἑαυτοῦ, ἰδίως ἐνώπιον τῶν ὀπαδῶν του, νὰ δείξῃ δυσπιστίαν, αὐτὸς ὁ ὡπλισμένος ἐναντίον ἀόπλου, αὐτὸς ὁ ἐν μέσῳ πιστῶν ἀνδρῶν ἱστάμενος ἐναντίον τοῦ μεμονωμένου ἀνδρός. — Ἐλθέ μετ' ἐμοῦ εἰς τὸν κοιτῶνα· ἐκεῖ δύνασαι ἐλευθέρως νὰ ὁμιλήσῃς. Παρῆλθον ἀρκετὰ ἔτη, Στιριόνη, ἀφ' ὅτου τελευταῖον συνηντήθημεν, εἶπεν ὁ γέρων.

— Ἀκριβῶς τοσοῦτος παρῆλθε καιρός, ἀπήντησεν ὁ Στιριόνης, ὅσος παρῆλθεν ἀπὸ τῆς ἡμέρας ἐκείνης, καθ' ἣν μ' ἐνίκησας παρὰ τὴν Λῆμνον, ὅτε ἐκινδύνευσα νὰ πέσω εἰς τὰς χεῖράς σου.

— Ἐνθυμεῖσαι ἀκόμη τὸ συμβὰν ἐκεῖνο, Στιριόνη; εἶπεν ὁ γέρων μετὰ ὑπερηφάνου μειδιάματος· ἐγὼ σχεδὸν τὸ ἐλησμόνησα.

— Πῶς νὰ τὸ λησμονήσω, Καφούρη, ἀφ' οὗ ἀπὸ τῆς ἀποφράδος ἐκείνης ἡμέρας χρονολογεῖται ἡ ἀτυχία τοῦ βίου μου ὁλοκλήρου; Ἀρκεῖ νὰ σοὶ εἴπω ὅτι ἐκείνη ἡ ἧττα μοὶ κατέστρεψε διὰ παντὸς πᾶσαν ἐλπίδα καλλιτέρου μέλλοντος. Μὲ εἶχες ἀφανήσει, Καφούρη.

— Καὶ τίς σὲ ἠνάγκασε, Στιριόνη, νὰ παραιτήσῃς τὸ ἀνεξάρτητόν σου ἔργον καὶ νὰ γείνῃς ὑπηρέτης ἡγεμόνος, ὅστις οὐδέποτε ἤθελεν ἀναγνωρίσει τὰς ἐκδουλεύσεις σου, ὅσῳ πισταὶ καὶ ἂν ἦσαν αὗται; Διατὶ ἐλησμόνησας ὅτι οἱ ἡγεμόνες εἶναι πάντοτε ἀχάριστοι; Πρὸς τί νὰ πωλήσῃς τὴν ἐλευθερίαν σου; Τῆς δυστυχίας σου σὺ εἶσαι ὁ μόνος αἴτιος.

— Δίκαιον ἔχεις, Καφούρη, ἀπήντησεν ὁ Στιριόνης μετὰ ὄψους ταπεινοῦ· τοῦτο καὶ μὲ παρεκίνησεν εἰς τὸ σημερινόν μου διάβημα. — Καφούρη, ἀπεφάσισα ν' ἀναλάβω πάλιν τὸ ἀρχαῖόν μου ἔργον.

— Εἶναι ἀπόφασις τιμῶσά σε εἶπεν ὁ Καφούρης, ὅστις δὲν ἠδύνατο ν' ἀποκρύψῃ τὴν χαράν, ἣν τῷ ἐπροξένουν οἱ λόγοι οὗτοι τοῦ συμπολίτου του. Ἂς κατέλθωμεν εἰς τὸν κοιτῶνα.

Καὶ ἀμφότεροι κατῆλθον εἰς τὸν μικρὸν κοιτῶνα, οὗ τὴν θύραν ὁ Καφούρης ἔκλεισεν ἐπιμελῶς.

— Λέγε τώρα, εἶπεν ὁ γέρων ἀφ' οὗ ἐκάθησαν οἱ δύο ἄνδρες· τώρα εἴμεθα μόνοι.

— Γνωστόν σοι εἶναι, ἤρξατο ὁ Στιριόνης, ὅτι τὸν βίον μου δὲν διῆλθον διαρκῶς ἐν τῇ πρωτευούσῃ τοῦ βυζαντινοῦ κράτους.

— Τὸ γνωρίζω.

— Δύναμαι νὰ καυχηθῶ, προσέθηκεν ὁ Στιριόνης παρατηρήσας μειδίαμα εἰρωνικὸν ἐπὶ τῶν χειλέων τοῦ γέροντος, ὅτι τὰ πρῶτά μου βήματα δὲν ἦσαν ἀνεπιτυχῆ. Γνωρίζεις ἐπίσης, ὅτι νεώτατος ἠλικίαν, ἀγένειος σχεδόν, ἀνέλαβον τὴν διοίκησιν πλοίου, τὸ ὁποῖον εἰς τὰ παράλια τῆς Συρίας ἠνδραγάθησε.

— Καὶ τοῦτο γνωρίζω, εἶπεν ὁ Καφούρης.

— Ἐνθυμεῖσαι βεβαίως, Καφούρη, ὅτι σοὶ ἀπέστειλά ποτε ἕνα τῶν πιστοτέρων ἀνθρώπων μου, ἵνα σοὶ προτείνω εἶδος συμμαχίας καὶ ἐπιμαχίας, ἥτις θὰ ἦτο ὠφέλιμος εἰς ἀμφοτέρους.

— Ἐνθυμοῦμαι, ἀπεκρίθη ὁ Καφούρης.

— Τότε ὅμως δὲν ἠθέλησες νὰ δεχθῇς αὐτήν, Καφούρη.

— Δὲν τὴν ἐδέχθην, Στιριόνη, διέκοψεν αὐτὸν ὁ πειρατής, διότι ἐζήτεις τὴν ἀρχηγίαν ἐπὶ τοῦ ἡμίσεος τῶν πλοίων μου· ἐννοεῖς ὅτι τοιοῦτον συμβιβασμὸν οὐδέποτε ἠδυνάμην νὰ δεχθῶ.

— Καὶ εἶχες δίκαιον, πληρέστατα δίκαιον, Καφούρη. Εὑρίσκεσο τότε ἐν τῇ ἀκμῇ τῆς ἰσχύος σου καὶ τῶν νικῶν σου, ἐγὼ δὲ δὲν εἶχον τίτλον ἐπαρκῆ, ὅπως συμμετάσχω τοιαύτης τιμῆς. Ἀλλά, Καφούρη· ἤμην φύσει ἐπίμονος καὶ τὸ ἐλάττωμα τοῦτο, ὅπερ κατ' ἐκείνην τὴν ἐποχὴν μ' ἐκυρίευεν ἐντελῶς, ἦτο καὶ ἡ αἰτία τῶν μετὰ ταῦτα δυστυχημάτων μου. Τότε ἡ ἄρνησίς σου ὑπῆρξε προσβολὴ δι' ἐμέ. Ὑπὸ ἀκρατήτου φιλοτιμίας κεντούμενος ἐνόμιζον, ὁ ἄφρων, ὅτι μόνος θὰ ἠδυνάμην νὰ φθάσω εἰς τὸ τέρμα τῶν πόθων μου· ἐνόμιζον ὅτι ἠδυνάμην νὰ καταστῶ ἀρχηγὸς στόλου μεγαλειτέρου καὶ ἰσχυροτέρου τοῦ στόλου σου. Ἐπεχείρησα ἐκστρατείας παρατόλμους, ἀντέστην κατὰ ἐχθρῶν ἐμπειροτέρων ἐμοῦ καὶ τέλος ὑπέκυψα.

— Συνέπεια φυσικὴ τῆς ἀπερισκεψίας σου, Στιριόνη, ἦτο ἡ ἀπώλεια τοῦ πλοίου σου, καί, ὅ,τι χεῖρον, τῆς ἐλευθερίας σου.

— Καὶ τὴν ζωήν μου ἤθελον ἀπωλέσει, ἀπήντησεν ὁ Καλαβρός, ἐὰν ὁ αὐτοκράτωρ δὲν μοὶ ἀπένεμε χάριν, ἀναθέσας εἰς ἐμὲ τὴν φρούρησιν τῶν παραλίων ἀπὸ λῃστρικὰς ἐπιδρομάς.

— Εὐνοϊκὴ σοὶ ἦτο ἡ λύσις αὕτη, Στιριόνη, διότι ἡ κεφαλή σου ἔμεινεν ἐπὶ τῶν ὤμων σου· ἀλλ' ἂν καὶ ὁ αὐτοκράτωρ ὠφελήθη ἐκ τοῦ τοιούτου συμβιβασμοῦ, τοῦτο δὲν δύναμαι νὰ βεβαιώσω.

— Μὲ χλευάζεις, Καφούρη;... Ἔχεις δίκαιον· ὁ βίος μου παρὰ τῷ αὐτοκράτορι δὲν ἦτο εὐτυχής. Σὺ εἶσαι εἰς θέσιν νὰ γνωρίζῃς τοῦτο κάλλιον παντὸς ἄλλου, σύ, ὅστις μὲ τὴν μεγαλειτέραν εὐκολίαν ἐνίκησας τὰ ὑπὸ τὴν διοίκησίν μου βασιλικὰ πλοῖα καὶ δεύτερον μοὶ ἀπέδειξας, ὅτι δέν σοι ἤμην ἀντάξιος ἀπίπαλος. Ἀλλὰ μετὰ ἑκάστην ἧτταν, Καφούρη, κατελαμβανόμην ὑπὸ πικρᾶς μεταμελείας. Ἀπὸ τῆς ἡμέρας ἐκείνης ὁ βίος μου ὑπῆρξε διηνεκὲς μαρτύριον, καὶ ἀνυπομόνως περιέμενον εὐκαιρίαν νὰ σὲ ἴδω καὶ νὰ σοὶ ἀνανεώσω τὴν ἀρχαίαν πρότασίν μου.

— Τί λέγεις; ἀνέκραξεν ὁ γέρων συστέλλων τὰς ὀφρῦς του.

— Μὴ ἀγανακτεῖς, Καφούρη· δὲν εἶναι πλέον ὁ ὑπερήφανος καὶ ὑπερόπτης Στιριόνης, ὅστις ἵσταται ἐνώπιόν σου, ἀλλ' ὁ μετανοῶν Στιριόνης, ὅστις ἔρχεται σήμερον πρός σέ, ἵνα σοὶ προσφέρῃ τὸν βραχίονά σου καὶ σὲ ὑπηρετήσῃ ὡς ὁ τελευταῖος τῶν ὀπαδῶν σου.

Μειδίαμα θριάμβου ἐπέστεψε τὰ χείλη τοῦ γέροντος πειρατοῦ εἰς τοὺς λόγους τούτους τοῦ ἀρχαίου ἀντιπάλου του. Ἡ πρότασις ἐκολάκευεν αὐτόν, διότι ἂν καὶ νικήσας τὸν Στιριόνην ἠσθάνετο πρὸς αὐτὸν εἶδος ἐκτιμήσεως διὰ τὴν ἀξιοθαύμαστον αὐτοῦ ἀνδρίαν.

Οὕτως βλέπομεν πολλάκις νικηφόρους στρατηγοὺς καὶ ἐνδόξους ἡγεμόνας τείνοντας τὴν χεῖρα εἰς τὸν ἡττημένον ἐχθρόν. Ἀλλ' ἡ καρδία τοῦ Καφούρη δὲν ἠδύνατο ἐπὶ πολὺ νὰ ὑποταχθῇ εἰς τὸ εὐγενὲς τοῦτο αἴσθημα· ὁ Καφούρης ἦτο φιλόπροπος καὶ ἐν ταῖς εἰλικρινεστέραις λέξεσι διέβλεπε δόλον κεκρυμμένον. Διὸ καὶ ἀπήντησεν ἀμέσως καὶ ἄνευ δισταγμοῦ.

— Στιριόνη, ἐπὶ τῶν πλοίων μου ἔχω ὁπλίτας ἱκανούς, περισσοτέρους ἴσως ὅσων ἔχω ἀνάγκην. Ἑπομένως δὲν δύναμαι νὰ δεχθῶ τὰς ὑπηρεσίας σου, διότι πρὸς τοῖς ἄλλοις παραβλάπτω τὰ συμφέροντα τῶν πιστῶν ὀπαδῶν μου καὶ τοῖς ἀφαιρῶ μέρος τῶν κερδῶν, τὰ ὁποῖα ἀνήκουσιν αὐτοῖς.

— Ὦ, Καφούρη, δὲν μ' ἐννοεῖς, εἶπεν ὁ Στιριόνης· δὲν ἔρχομαι ἵνα λάβω μέρος εἰς τὰ λάφυρα, ἀλλ' ἐπιθυμῶ μόνον νὰ ὑπηρετήσω ὑπὸ τὰς διαταγάς σου· θὰ σοὶ εἶμαι πιστὸς ὡς σκύλος καὶ φοβερὸς ὡς λέων... Καφούρη, ἦλθον νὰ γείνω δοῦλός σου!

Ὁ Καφούρης ἔρριψε βλέμμα ἐπὶ τοῦ λαλοῦντος, τοῦ ὁποίου ἡ ταπεινὴ στάσις ἐβεβαίου τὴν ἀλήθειαν τῶν λόγων του, καὶ αἱ ὀπόνοιαι αὐτοῦ διεσκεδάσθησαν. Ἠσθάνετο ἐνδομύχως τὴν ἡδονὴν ἐκείνην, ἣν πᾶς ἄνθρωπος αἰσθάνεται ὅταν βλέπῃ ἐνώπιόν του τεταπεινωμένον καὶ ἕρποντα τὸν ἐχθρόν του. Ὁ γέρων πειρατὴς δὲν εἶπε τὴν ἀλήθειαν διατεινόμενος ὅτι δὲν εἶχεν ἀνάγκην ὁπλιτῶν· ἀνάγκην εἶχε μεγάλην ἀνδρῶν ἀφωσιωμένων, διότι καλῶς ἐγίνωσκεν ὅτι ἐπεκρέμαντο ἐπὶ τῆς κεφαλῆς του κίνδυνοι ἀπειλητικοί. Ὁ θραχίων τοῦ ἀτρομήτου Στιριόνη τῷ ἦτο ἤδη λίαν εὐπρόσδεκτος ἐπικουρία· τὸν ἠὐχαρίστει δὲ καὶ ἡ ἰδέα ν' ἀποσπάσῃ ἄνδρα, οἷος ἦν ὁ Στιριόνης, ἀπὸ τοῦ αὐτοκράτορος καὶ νὰ τὸν προσλάβῃ εἰς τὴν ὑπηρεσίαν του. Τετυφλωμένος ὑπὸ τῆς φυσικῆς ματαιοδοξίας, ἧς ὀλίγοι ἄνθρωποι εἶναι ἀπηλλαγμένοι, ἀπεφάσισε νὰ δεχθῇ τὴν πρότασιν τοῦ ἀρχαίου ἀντιπάλου του.

— Στιριόνη, τῷ εἶπεν, εἶμαι ἄνθρωπος, ὅστις οὐδέποτε περιφρονεῖ τοὺς ἐχθρούς του ἐν οἱᾳδήποτε καὶ ἂν οὗτοι εὑρίσκωνται θέσει. Δέχομαι τὴν πρότασίν σου, ἀλλ' ὑπὸ τὸν ὅρον νὰ μοὶ ᾖσαι πάντοτε πιστὸς καὶ νὰ ὑποτάσσησαι εἰς τοὺς ἐπὶ τῶν πλοίων μου ἐπικρατοῦντας νόμους· γίνωσκε, Στιριόνη· ἡ ἐλαχίστη παράβασις εἰς μέρους σου θὰ ἐπιφέρῃ τὴν τιμωρίαν, ἣν ὥρισα κατὰ τῆς παρακοῆς καὶ τῆς ἀντιστρατεύσεως.

Ὁ Στιριόνης κλίνας τὴν κεφαλήν του ἠσπάσθη τὰ γόνατα τοῦ νέου αὐτοῦ κυρίου. Ἡ συμφωνία εἶχε κυρωθῇ καὶ ὁ Στιριόνης ἀπετέλει μέρος τοῦ πληρώματος τοῦ ἐπιφόβου πειρατοῦ.

Καθ' ἣν στιγμὴν ὁ Καφούρης ἐδείκνυεν εἰς τὸν νέον ὀπαδόν του ἐπιτακτικῶς τὴν θύραν, καὶ οὗτος ἐξῆρχετο τοῦ μικροῦ κοιτῶνος, εἰσῆλθεν εἰς αὐτὸν ὁ Ἀνδρέας καὶ ἐψιθύρισε λέξεις τινὰς εἰς τὸ οὖς τοῦ γέροντος ἀρχηγοῦ.

— Ἕκαστος νὰ ἦναι ἐν τῇ θέσει του! διέταξεν ὁ Καφούρης... Ἀνδρέα, νὰ ὁρίσῃς θέσιν καὶ εἰς τὸν Στιριόνην, ὅστις ἀπὸ τοῦδε θὰ μείνῃ παρ' ἡμῖν· ἀλλὰ — προσέθηκε ταπεινῇ τῇ φωνῇ ἐν ᾧ ὁ Ἀνδρέας ἀνήρχετο τὴν μικρὰν κλίμακα πρὸς τὸ κατάστρωμα — νὰ ἐπιβλέπῃς αὐτὸν διηνεκῶς, διότι πρέπει νὰ δοκιμασθῇ. Εἰς τὴν ἐλαχίστην ὑπόνοιαν, ἠξεύρεις, Ἀνδρέα, τί ὀφείλεις νὰ πράξῃς!

Ἡ εἴδησις, ἣν ὁ Ἀνδρέας ἀνήγγειλε τῷ κυρίῳ αὐτοῦ καὶ ἥτις προὐκάλεσε τὴν διαταγὴν τοῦ Καφούρη, ἦτο ὅτι ἐφαίνοντο μακρόθεν πλοῖά τινα. Δὲν ἠδύνατο νὰ διακρίνῃ τις ἀκόμη πόσα ἦσαν τὰ πλοῖα, οὐδὲ τί εἶδους πλοῖα ἦσαν, διότι ἡ ἀπόστασις ἦτο ἀκόμη μεγάλη.

Ταχέως ἐγένοντο αἱ προετοιμασίαι καὶ ἕκαστος κατέλαβε τὴν οἰκείαν του θέσιν. Ὁ Στιριόνης, εἰς ὃν ἔδωκαν ξίφος, ἵστατο παρὰ τῷ Ἀνδρέᾳ. Μετ' ὀλίγον ἀνῆλθεν εἰς τὸ κατάστρωμα καὶ ὁ Καφούρης καὶ διηύθυνε τὸ ὄλεμμα του ἐπὶ τῶν ξένων πλοίων. Ἐπὶ πολὺ τὰ παρηκολούθει, παρατηρῶν τὰ ἱστία των καὶ τὰς κινήσεις των· τέλος πλησιάσας πρὸς τὸν Ἀνδρέαν τῷ εἶπεν·

— Εἶναι πλοῖα βασιλικά, Ἀνδρέα· δέκα ἢ ἕνδεκα τὸν ἀριθμόν. Πρόσεξε τὸν Στιριόνην καὶ εἰπὲ ν' ἀνέλθωσι οἱ δύο ναῦται του καὶ νὰ κλεισθῶσιν εἰς τὸ κάτω κατάστρωμα.

Ἡ διαταγὴ αὕτη ἐξετελέσθη παραχρῆμα. Ἦτο περὶ τὸ ἑσπέρας.

— Στιριόνη, ἠρώτησεν ὁ Καφούρης τὸν νέον ὀπαδόν του, εἶδες τὰ πλοῖα ἐκεῖνα;

— Τὰ εἶδα, κύριε, ἀπήντησεν οὗτος.

— Τί πλοῖα εἶναι;

— Μοὶ φαίνονται πλοῖα ἐμπορικά, τὰ ὁποῖα χάριν μείζονος ἀσφαλείας πλέουσιν ὁμοῦ.

— Ἐκ τῶν ἱστίων των μοὶ φαίνονται πλοῖα βασιλικά. — Ὅταν πλησιάσωσι θὰ ἐπιβῇς μετὰ τοῦ Ἀνδρέου λέμβου, καὶ θὰ τὰ κατοπτεύσῃς.

— Θὰ πράξω ὅπως διατάσσεις, ἀπεκρίθη ὁ Στιριόνης.

Καὶ ὁ Καφούρης διηύθυνε πάλιν τὰ ὄλεμματά του πρὸς τὰ ὄποπτα σκάφη. Ἐὰν ὁ Καφούρης ἔβλεπε τὴν ἔκφρασιν τοῦ προσώπου τοῦ Στιριόνη, ὅτε τῷ ἔδωκε τὴν τελευταίαν διαταγήν, ἀναμφιβόλως αἱ ὑπόνοιαι αὐτοῦ θὰ διεγείροντο ἐκ νέου. Χαιρεκακία καὶ ἀγρία ἐκδίκησις ἀπεικονίζοντο ἐπὶ τοῦ προσώπου τοῦ ἀντιπάλου του.

Ἐν τῷ μεταξὺ ἐπλησίαζον τὰ πλοῖα ἐπὶ μᾶλλον καὶ μᾶλλον. Μετ' ὀλίγον κατεβιβάσθη λέμβος, ἧς ἐπέβησαν ὁ Στιριόνης καὶ ὁ Ἀνδρέας καὶ ἔπλευσαν πρὸς τὸ μέρος, ἐν ᾧ εὑρίσκοντο τὰ πλοῖα.

Ἡ λέμβος δὲν εἶχεν, ὡς φαίνεται, παρατηρηθῇ ἐκ τῶν πλοίων, διότι οὐδεμία ἔκτακτος κίνησις διεκρίνετο ἐπ' αὐτῶν καὶ ὁ πλοῦς αὐτῶν ἦτο ἥσυχος ὡς πρότερον.

— Εἶναι πλοῖα βασιλικά, ἐψιθύρισεν ὁ Ἀνδρέας τῷ Στιριόνῃ εἰς τὸ οὖς, κρατῶν τὴν κώπην του. Ὁ Καφούρης εἶχε δίκαιον· ἂς ἐπιστρέψωμεν.

Ἐκ τῆς ζώνης τοῦ Στιριόνη ἤστραψεν ὡς ἀστραπὴ μάχαιρα γυμνή, καὶ ὁ Ἀνδρέας ἔπεσε χωρὶς νὰ ἐκβάλῃ φωνὴν νεκρὸς παρὰ τοὺς πόδας τοῦ Ἰταλοῦ.

Ὀξὺ σύριγμα ἠκούσθη ἐκ τῆς λέμβου, καὶ ἕτερον σύριγμα ἠκούσθη ἐκ τῶν βασιλικῶν πλοίων. Ἐν ῥοπῇ ὀφθαλμοῦ ὁ Στιριόνης εὑρέθη ἐπὶ τοῦ καταστρώματος τοῦ μεγαλειτέρου τῶν βασιλικῶν πλοίων.

— Ἑτοιμασθῆτε, τέκνα μου, εἶπε μετὰ βροντώδους φωνῆς καὶ σείων τὴν αἱματάφορτον μάχαιραν· Ὁ λύκος ἔπεσεν εἰς τὴν παγίδα. Ἐμπρός!

Ἐν τῷ ἅμα τὰ πλοῖα ἤλλαξαν πορείαν καὶ διηυθύνθησαν ὅλα πρὸς τὸν στόλον τοῦ γέροντος πειρατοῦ.

Ἡ ἐπίθεσις ὑπῆρξε τοσοῦτον αἰφνιδία καὶ ἀπροσδόκητος, ὥστε ὁ Καφούρης εὑρέθη περικυκλωμένος ὑπὸ τῶν βασιλικῶν σκαφῶν πρὶν ἢ καλῶς ἐνοήσῃ τὸ στρατήγημα τοῦ Στιριόνη.

Ὡς λέοντες ἠγωνίζοντο οἱ πειραταὶ ὑπὸ τοῦ Καφούρη ὁδηγούμενοι· ἀνδρείως ἐμάχοντο καὶ οἱ βασιλικοὶ ὑπὸ τὰς διαταγὰς τοῦ ἀτρομήτου Στιριόνη. Ἀλλ' ἡ ἔκβασις τῆς μάχης δὲν ἦτο ἀμφίβολος. Τὰ δώδεκα βασιλικὰ πλοῖα ἠδυνήθησαν εὐκόλως νὰ καταβάλλωσι τὰ πέντε πειρατικά, καὶ μόλις εἶχε παρέλθει ἡμίσεια ὥρα ἀπὸ τῆς ἐπιθέσεως, οἱ πλεῖστοι τῶν πειρατῶν ἔκειντο εἴτε νεκροὶ εἴτε ἀποδνήσκοντες ἐπὶ τοῦ καταστρώματος, ὁ δὲ Καφούρης ἐκάθητο ἀλυσόδετος παρὰ τὸ πηδάλιον τοῦ ἰδίου αὐτοῦ πλοίου. Τὰ πειρατικὰ πλοῖα ἐδυθίσθησαν τὸ ἓν κατόπιν τοῦ ἄλλου μετὰ τῶν ἐπ' αὐτῶν νεκρῶν καὶ τραυματιῶν, ἐξαιρέσει τοῦ πλοίου ἐφ' οὗ εὑρίσκετο ὁ Καφούρης, καὶ ὁ στολίσκος ἔλαβε τὴν πρὸς τὴν πρωτεύουσαν διεύθυνσιν.

Ἤδη ἔλαμπον πρὸς ἀνατολὰς αἱ πρῶται ἀκ

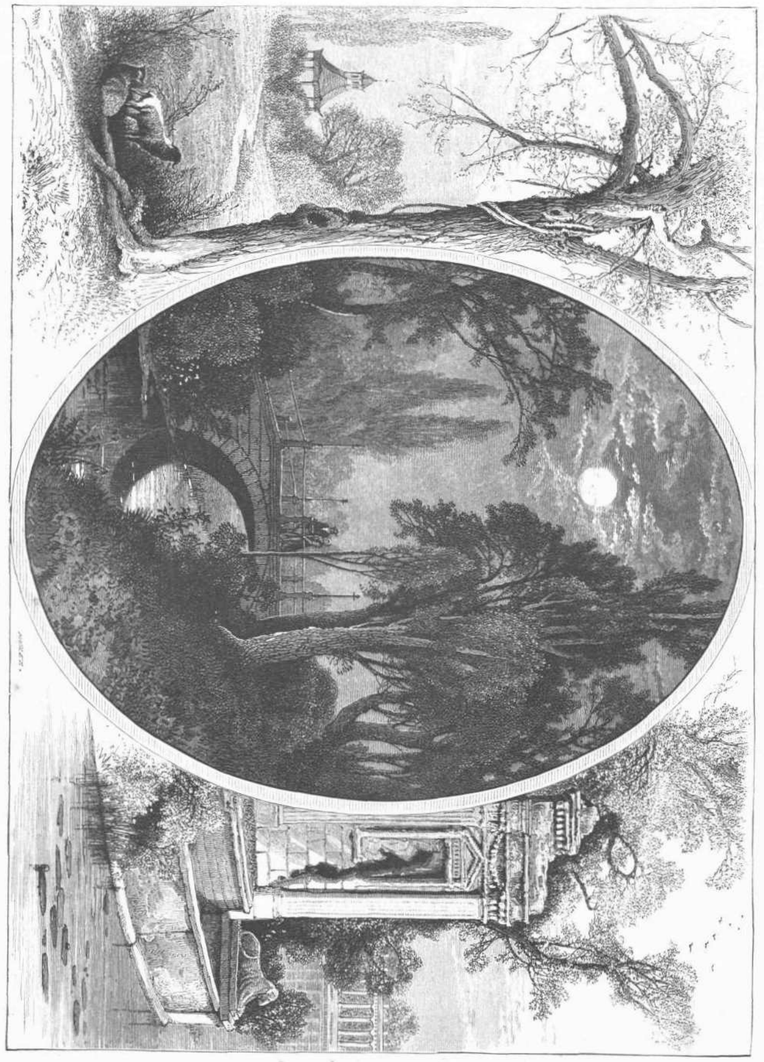

Ο ΔΗΜΟΣΙΟΣ ΚΗΠΟΣ ΕΝ ΒΑΡΣΟΒΙΑ.

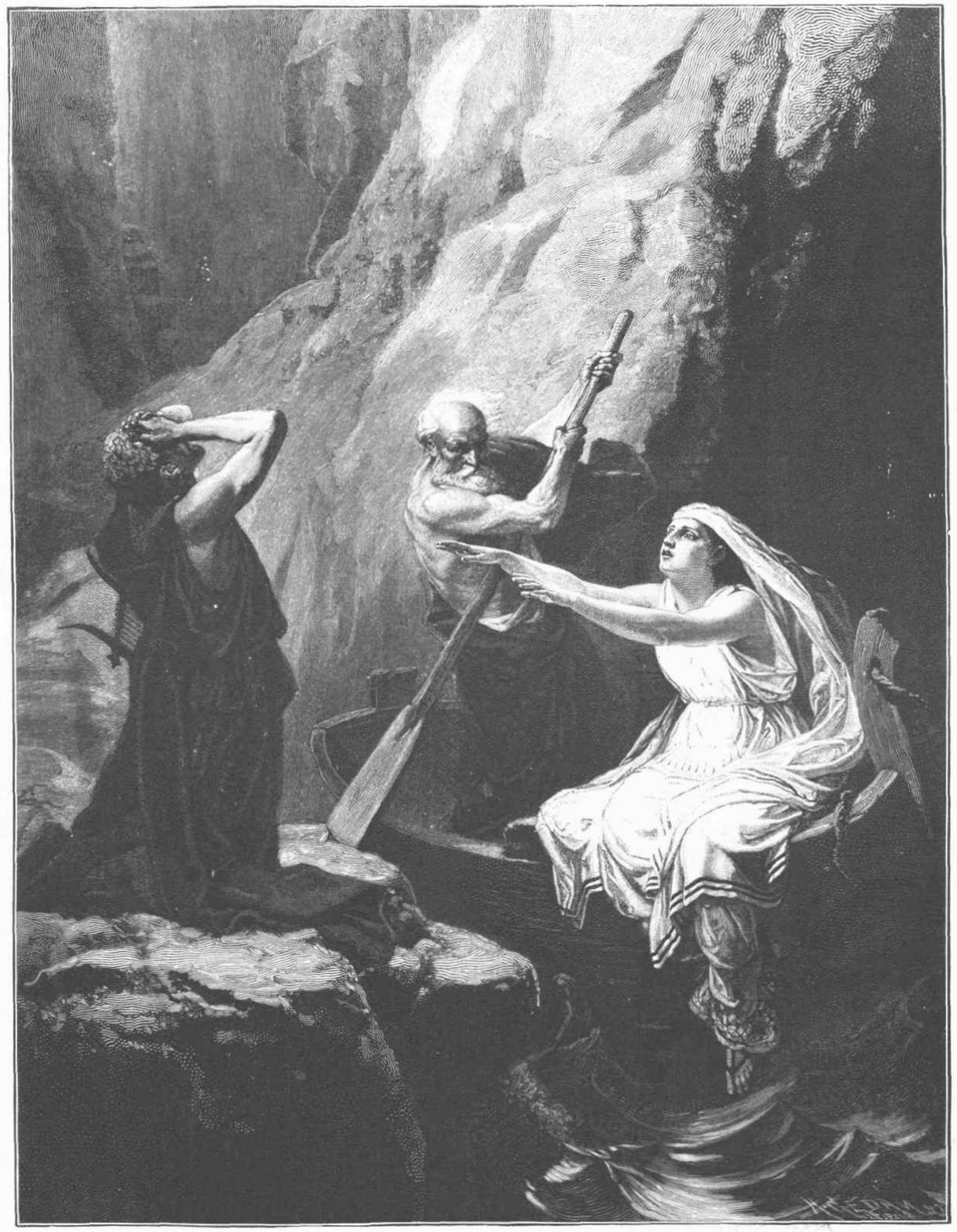

Ο ΑΠΟΧΩΡΙΣΜΟΣ ΤΟΥ ΟΡΦΕΩΣ ΑΠΟ ΤΗΣ ΕΥΡΥΔΙΚΗΣ.

Ο ΚΗΠΟΣ ΛΑΖΙΕΝΚΗ ΕΝ ΒΑΡΣΟΒΙΑι.

(Μετὰ εἰκόνος, ὅρα σελ. 104.)

Μία τῶν ὡραιοτέρων θέσεων ἐν Βαρσοβίᾳ, τῇ μεγαλοπρεπεῖ πρωτευούσῃ τῆς ῥωσσικῆς Πολωνίας εἶναι ὁ κῆπος Λαζιένκη, οὗ τὴν εἰκόνα παραθέτομεν ἐνταῦθα. Ὁ κῆπος οὗτος μετὰ τοῦ ἐν αὐτῷ μεγάρου ἐσυστήθη ὑπὸ τοῦ ἡγεμόνος Στανισλάου Αὐγούστου Πονιατόφσκη, καὶ εἶναι εἰς τῶν τερπνοτέρων κήπων τῆς Εὐρώπης, ἄριστα διατηρούμενος καὶ χρησιμεύων ὡς τόπος περιπάτου καὶ ἀναψυχῆς.

Ἡ Βαρσοβία, κειμένη ἐπὶ τῆς ἀριστερᾶς ὄχθης τοῦ ποταμοῦ Βιστούλα, εἶναι ἡ ἕδρα τοῦ γενικοῦ διοικητοῦ τῆς Πολωνίας καὶ δύο ἀρχιεπισκόπων, τοῦ τῶν ὀρθοδόξων καὶ τοῦ τῶν Λατίνων. Ἡ περιφέρεια τῆς πόλεως εἶναι 30 χιλιομέτρων. Γέφυρα 500 μέτρων μήκους, κτισθεῖσα τῷ 1850—64 συνδέει τὰς δύο ὄχθας τοῦ ποταμοῦ, ἄνωθεν τοῦ ὁποίου κατεσκευάσθη ἐν ἔτει 1876 καὶ λαμπρὰ σιδηροδρομικὴ γέφυρα. Ἀπὸ τινων ἐτῶν ἡ πόλις ἐδιορθώθη οὐσιωδῶς· αἱ πρώην ξύλιναι οἰκίαι ἐξέλιπον σχεδὸν ἐντελῶς καὶ ἀντικατεστάθησαν διὰ πολυτελῶν μεγάρων καὶ μεγαλοπρεπῶν οἰκοδομῶν. Τὴν πόλιν περιβάλλουσι τείχη καὶ τάφροι, οἱ δὲ ὠπλισμένοι αὐτῆς πύργοι καθιστῶσιν αὐτὴν ἀχυρωτάτην. Ἐκτὸς ἐκτεταμένου πεδίου τοῦ Ἄρεως, ἐν ᾧ ἐκτελοῦνται τὰ στρατιωτικὰ γυμνάσια, ἡ Βαρσοβία ἔχει 12 δημοσίους πλατείας, 8 πύλας, 212 μεγάλας καὶ εὐρείας ὁδοὺς καὶ 3500 οἰκιῶν. Κῆποι ὑπάρχουσι τρεῖς δημόσιοι· ὁ ἄνω μνημονευθεὶς κῆπος Λαζιένκη, ὁ κῆπος Κρασίνσκη καὶ ὁ Σαξωνικὸς λεγόμενος κῆπος, συστηθεὶς τῷ 1721 ὑπὸ τοῦ βασιλέως Αὐγούστου Β'. (πρίγκηπος ἐκλέκτορος τῆς Σαξωνίας). Ἀπὸ τῆς πλατείας Σιγισμούνδου Γ'., ἐν ᾗ ὑπάρχει ὀρειχάλκινος ἀνδριὰς τοῦ βασιλέως τούτου, ἐκτείνεται ἐλευθέρα ἡ θέα πρὸς τὴν μεγάλην γέφυραν τοῦ σιδηροδρόμου καὶ ἐπὶ τῶν βασιλικῶν ἀνακτόρων, τοῦ λαμπροτέρου τῆς πόλεως οἰκοδομήματος. Ἡ διασκευὴ τῶν ἀνακτόρων τούτων εἶναι πολυτελεστάτη, ἰδίως δὲ ἡ αἴθουσα τῶν γερουσιαστῶν, ἐν ᾗ εἶναι ἀνηρτημέναι εἰκόνες Πολωνῶν βασιλέων καὶ πριγκήπων. Πρὸς νότον τῆς πόλεως κεῖται ἡ ἔπαυλις Βελβεδέρε, ἣν κατῴκησεν ὁ ἐξόριστος βασιλεὺς τῆς Γαλλίας Λουδοβίκος ΙΗ'. ὑπὸ τὸ ὄνομα κόμητος τῆς Προβιγγίας. Πλεῖστα ἄλλα μέγαρα πλουσίων οἰκογενειῶν κοσμοῦσι τὰς πλατείας καὶ ὁδούς.

Ἡ Βαρσοβία εἶναι πλουσία εἰς ἀγαθοεργὰ καταστήματα παντὸς εἴδους· μνείας ἄξιον εἶναι τὸ μέγα νοσοκομεῖον, περιέχον 800 κλίνας. Ναοὶ ὑπάρχουσι 21 καθολικοῦ δόγματος, 2 ὀρθοδόξου καὶ 2 διαμαρτυρομένου, ὡς καὶ 2 μεγάλαι συναγωγαί. Ἡ μητρόπολις τοῦ Ἁγίου Ἰωάννου, κτισθεῖσα τῷ 1360, εἶναι ὁ ὡραιότερος καὶ περιεργότερος τῶν Ναῶν τῆς πόλεως· ἔρχεται κατόπιν ἡ μητρόπολις τῶν ὀρθοδόξων κτισθεῖσα τῷ 1842.

Οἱ κάτοικοι τῆς Βαρσοβίας εἶναι κατὰ τὴν τελευταίαν ἀπαρίθμησιν 320 χιλιάδες, ἐν οἷς 185 χιλ. καθολικοί, 9 χιλιάδες ὀρθόδοξοι, καὶ 100 χιλ. Ἰουδαῖοι. Τὸ ἐμπόριον εἶναι ζωηρὸν καὶ ἡ βιομηχανία ἀκμαία, διὸ καὶ ἡ ἀνάπτυξις τῆς πόλεως προβαίνει γιγαντιαίοις βήμασιν.

Ο ΑΠΟΧΩΡΙΣΜΟΣ ΤΟΥ ΟΡΦΕΩΣ ΑΠΟ ΤΗΣ ΕΥΡΥΔΙΚΗΣ.

Ὑπὸ Ν. Γ. Δ.

(Μετὰ εἰκόνος, ὅρα σελ. 105.)

Ἐπὶ τῆς γεραρᾶς καὶ μακαρίας ἐκείνης τῆς προγονικῆς ἡμῶν ἀρχαιότητος ἐποχῆς, καθ' ἣν τὸ λυκόφως τῆς ἱστορίας δὲν εἶχεν εἰσέτι ἐντελῶς ἀπαυγάσει ἐπὶ τοῦ ὁρίζοντος τῆς Πελασγικῆς γῆς, αἱ δὲ παραδόσεις καὶ οἱ μῦθοι ἀδελφωμένοι μετὰ τῆς ἱστορικῆς ἀληθείας ἀντικαθίστων τὴν θιολογίαν τῶν μεγάλων καὶ ἐξόχων ἀνδρῶν, καὶ ἡ μάγος φαντασία περιέβαλλε διὰ μυστηριώδους πέπλου τὰ κατορθώματα αὐτῶν καὶ τὰ ἔργα — ἔζη ἐν τῇ Θρακικῇ Πιερίᾳ ὁ πατὴρ τοῦ ᾄσματος καὶ τῆς ᾠδῆς, ὁ εὐαίνητος Ὀρφεύς*), υἱὸς τοῦ Οἰάγρου, βασιλέως ἢ μᾶλλον ποταμοῦ τῆς Θρᾴκης καὶ τῆς Μούσης Καλλιόπης.

Ἡ δύναμις τῆς ᾠδῆς αὐτοῦ καὶ οἱ ἦχοι τῆς γλυκυφθόγγου καὶ λυγηρᾶς αὐτοῦ φόρμιγγος ἐξέπεσον ἐπὶ τοῦ ἀκούοντος τοιαύτην ἐπιροήν, ὥστε οὐ μόνον ἡ ἔμψυχος, ἀλλὰ καὶ αὐτὴ ἡ ἄψυχος συνεκινεῖτο φύσις, τὰ καλλικέλαθα πτηνὰ ἐν τῷ οὐρανῷ, οἱ στιλπνοὶ ἰχθῦς ἐν τῷ ὕδατι, τὰ δένδρα ἐν τοῖς ἀγροῖς καὶ αὐτοὶ εἰσέτι οἱ ἄψυχοι καὶ ψυχροὶ θράχοι ἐθέλγοντο ὑπὸ τῆς ᾠδῆς του· τὰ δὲ ἄγρια καὶ ὀρεσίβια θηρία ἐτιθασσεύοντο καὶ ἐξημεροῦντο.

Πῶς ἄλλως αἰσθητότερον καὶ ἐκφραστικώτερον ἠδύνατο νὰ ἐξεικονίσῃ ἡ ἀγχίνους καὶ ζωηρὰ τοῦ Ἕλληνος φαντασία τὴν ἐπὶ τῶν "θειλῶν θροτῶν" ἐπίδρασιν τῆς ἁρμονίας τῶν φθόγγων καὶ τὴν θείαν γοητείαν, ἣν ἐπὶ τῆς ψυχῆς ἡμῶν ἡ Μουσικὴ ἐξασκεῖ; Καὶ ὅταν ἡ προσφιλὴς τοῦ μουσολήπτου ὑμνῳδοῦ σύνευνος, ἡ ἐρατεινὴ νύμφη Εὐρυδίκη ὑπὸ τοῦ Ἀρισταίου καταδιωκομένη ὑπὸ δηλητηριώδους ἐν τῇ πόᾳ κεκρυμμένης ἐχίδνης δηχθεῖσα ἀποθνήσκει, ἀντηχοῦσι τὰ ὄρη, οἱ δρυμοὶ καὶ αἱ κοιλάδες τοῦ Ὀλύμπου καὶ τῆς Πιερίας ἐκ τῶν θρήνων τῶν Νυμφῶν, μεθ' ὧν λυπηρῶς ᾄδων καὶ συνθρηνῶν ὁ Ὀρφεὺς εἰς μάτην τὴν εἰς τὰς σκιὰς τοῦ ᾅδου ἀπελθοῦσαν νεαρὰν σύζυγον ἐπιζητεῖ. Ἀπαραμύθητος ἐν τῇ θλίψει του ὁ ὑμνῳδὸς δὲν ἀποθαρρύνεται ὅμως καὶ τολμᾷ νὰ κατέλθῃ καὶ εἰς αὐτὸν τὸν ᾅδην, ἐλπίζων εἰς τὰ ἀποτελέσματα τῆς θείας αὐτοῦ τέχνης. Καὶ τῷ ὄντι δὲν ἀπατᾶται.

Τὸ σκοτεινὸν τοῦ Πλούτωνος καὶ τῆς Περσεφόνης βασίλειον, ὁ ἄχαρις τῶν νεκρῶν τόπος, καὶ οἱ ἀμείλικτοι φρουροί του, τῶν νεκρῶν τὰ φάσματα καὶ αἱ Ἐριννῦς καταθέλγονται καὶ κατακηλοῦνται ὑπὸ τῆς ᾠδῆς καὶ τῆς φόρμιγγος τοῦ Ὀρφέως, αὐτὴ δὲ ἡ βασίλισσα τοῦ ᾅδου Περσεφόνη κάμπτεται ὑπὸ τοῦ ᾄλτου καὶ συγκατατίθεται ν' ἀποδώσῃ αὐτῷ τὴν Εὐρυδίκην ὑπὸ τὸν ῥητὸν ὅρκον νὰ μὴ στρέψῃ νὰ ἴδῃ αὐτὴν ὁ Ὀρφεὺς πρὶν ἢ ἀπέλθωσιν εἰς τὸν κόσμον τὸν ἄνω. Ἀλλ' ἡ σφριγῶσα καὶ πάλλουσα ὑπὸ τῆς ἀνυπομονησίας τοῦ δυστήνου συζύγου καρδία δὲν συγκρατεῖται, καὶ ὁ Ὀρφεὺς στρέφει προώρως ὄπως ἴδῃ τὴν προσφιλῆ Εὐρυδίκην. Ἀφ' οὗ οὕτω παρεβιάσθη ὁ ὅρος ὑπὸ τοῦ ἀνυπομόνου συζύγου ὁ ψυχοπομπὸς Ἑρμῆς ἔρχεται ὅπως ὁδηγήσῃ διὰ παντὸς πλέον τὴν Εὐρυδίκην εἰς τὰ καταχθόνια τοῦ ᾅδου δώματα.

Τὴν θιξικάρδιον ταύτην στιγμὴν τοῦ ἀποχωρισμοῦ κατὰ ὡραῖον ἀρχαῖον ἀνάγλυφον παριστᾷ καὶ ἡ σήμερον παρατεθειμένη εἰκών.

*) Πινδάρ. Πυθιονικ. Δ. 176 "ἐξ Ἀπόλλωνος δὲ φορμιγκτὰς ἀοιδῶν πατὴρ ἔμολεν, εὐαίνητος Ὀρφεύς".

ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΑ.

ΑΙ ΝΕΑΙ ΕΝ ΚΥΠΡΩι ΑΝΑΣΚΑΦΑΙ.

Χθιζα τε καὶ πρώτζα, δαπάνῃ τοῦ Κυπριακοῦ Μουσείου ἐγένοντο νέαι ἀνασκαφαὶ ἐν τῇ κώμῃ Πέρᾳ, ὑπαγομένῃ ἐν τῷ διαμερίσματι Ὀρεινῆς καὶ Τιλυρίας, ἔνθα καὶ ἐν τῇ μεταρρυθμίσει τῶν δικαστηρίων ἐγένετο ἕδρα τοῦ κωμοδίκου.

Τὰς ἀνασκαφὰς ταύτας ἐπισκεφθέντες ἐσχάτως καὶ προτιθέμενοι αὖθις ἵνα πραγματευθῶμεν ἐν ὀλίγοις περὶ τούτων θεωροῦμεν ἀναγκαῖον πρὸς κατάληψιν τῶν γραφομένων μας ἵνα διαλάβωμέν τινα ὑπὸ ἱστορικὴν ἔποψιν.

Ἡ κώμη Πέρα ἔστιν εὐάερος καὶ παραγωγικὴ ὡραίων οἴνων ἐκ τῶν μεγάλων ἀμπελώνων αὐτῆς, κειμένη παρὰ τῇ ἀρχαῖᾳ πόλει Ταμασσῷ, ἥτις, κατὰ Πτολεμαῖον, ἔστι πόλις μεσόγειος ἔχουσα μέταλλα χαλκοῦ ἄφθονα. Ἡ πόλις αὕτη δὲν διετήρησε τὸ ἀρχαῖον ὄνομα αὐτῆς καλουμένη ἤδη ὑπὸ τῶν Κυπρίων Πολιτικόν. Παρ' αὐτῇ εὕρηται καὶ ἡ μονὴ τοῦ Ἁγίου Ἡρακλειδίου.

Ἡ κώμη ἐκλήθη Πέρα ὡς μέρος τῆς πόλεως, τὸ πέραν τοῦ ποταμοῦ Πεδαίου κείμενον, ἔνθα ὑπῆρχε καὶ ὁ ναὸς τοῦ Ἀσκληπιοῦ. Φαίνεται δὲ ὅτι ἡ πόλις αὕτη ὑπῆρξεν ἀποικία ὀωρική, διότι θεοὶ τῶν Δωριέων κυρίως ἦσαν ὁ Ἀπόλλων καὶ ὁ Ἀσκληπιός.

Ὅτι μὲν ἐνταῦθα ὑπῆρχεν ὁ ναὸς τοῦ Ἀσκληπιοῦ, ὅστις ταυδν μετεθλήθη εἰς τὸν ναὸν τῆς Ἐλεούσης, τοῦτο διατρανοῦται ἔκ τινος ἐπιγραφῆς, εὑρεθείσης ἐπὶ σκληροῦ μέλανος λίθου, ὅστις ἀνωρύχθη ἔν τινι ἐπισκευῇ τοῦ ναοῦ.

Ἐκτὸς τῆς μνησθείσης ἐπιγραφῆς ταύτης, ἥτις ἔχει πολλὴν ἱστορικὴν αὐθεντικότητα εὕρομεν ἐν τῇ μονῇ τοῦ Ἁγίου Ἡρακλειδίου χειρόγραφόν τι,*) ἐν ᾧ ὑπάρχει ὁ βίος αὐτοῦ.

*) Περὶ τοῦ χειρογράφου τούτου τοῦ εὑρισκομένου ἐν τῇ μονῇ τοῦ Ἁγίου Ἡρακλειδίου μνείας γενομένης ἐν τῇ παρούσῃ μελέτῃ ἡμῶν ἐξέστω ἡμῖν εἰπεῖν, ὅτι κατὰ τὴν ἐν Κύπρῳ διαμονὴν ἡμῶν ἐπισκεφθέντες ἅπασας τὰς ἐν αὐτῇ ἐπισήμους μονάς, τὰ ἱερὰ ταῦτα ἄλλοτε ἄσυλα τῆς χριστιανοσύνης, εὕρομεν ἐπίσημα τινὰ χειρόγραφα ἓν τε τῷ σεπτῷ καὶ ἱερᾷ μονῇ τοῦ Κύκκου, Ἀποστόλου Ἀνδρέα, ἐν Ῥιζοκαρπασίῳ, ὡς καὶ ἐν τῇ τοῦ Μαχαιρᾶ, ἧς ἱδρυτὴς τυγχάνει ὁ Νεῖλος ἐπίσκοπος Ταμασσέων, ὅστις συνέστησε σπουδαίαν βιβλιοθήκην περιέχουσαν κώδικας 60 ἐτῶν, σπουδαῖα χειρόγραφα ὡς καὶ τὸ χρονικὸν Λεοντίου Μαχαιρᾶ (1410). Ὁ μνησθεὶς ἱδρυτὴς θερμῶς συνίστησι τὴν διατήρησιν καὶ αὔξησιν τῶν βιβλίων λέγων πρὸς τοὺς ἀδελφοὺς αὐτοῦ τάδε· "Ἐπειδὴ δὲ καὶ Ἱερῶν σκευῶν, ἀναθημάτων τε θείων, καὶ βιβλίων ἐδέησε τῇ Μονῇ, εἰς Θεοῦ δόξαν, καὶ φωτισμὸν τῶν ἐν αὐτῇ ἀσκουμένων, ἀφιερώθησαν ταῦτα ὅσα χρειώδη, χάριτι Χριστοῦ, καὶ διὰ πρεσβειῶν τῶν ὑπεραγίας Θεοτόκου, ὅσα ἐν ἀργυρίοις σκεύεσι, καὶ σεπταῖς εἰκόσι, καὶ ἐπίπλοις, καὶ βίβλοι πολλαί, καὶ ὅσα τε ἐν χαλκῷ ἐθεωρήθησαν, καὶ τούτων βρέβιον γέγονε παρ' ἡμῶν, ὑπογραφὲν οἰκείᾳ μου χειρί· περὶ ὧν διορίζομαι, εἶναι εἰς τὸ παντελὲς ἀνεκποίητα καὶ ἀναφαίρετα· καὶ ὁ τολμήσων ἐξ αὐτῶν ἀφελεῖσθαι τὸ οἰονοῦν, ὡς ἱεροσυλος λογισθήσεται, καὶ σὺν τῷ Ἰούδᾳ, ἐν κολάσεσιν αἰωνίαις καταταγήσεται· πρὸ ἐκείνων δέ, καὶ τῆς ἐκείνου ἀγχόνης κληρονόμος γένοιτο ἀλλὰ μὴ δὲ εἰς νοῦν μελετήσῃ, Χριστέ μου, ποτὲ τινί, μὴ δυνάστῃ, μὴ ἄρχοντι, μὴ τῶν ἐν τῇ Μονῇ, ἢ προεστῶτι, ἢ ὑποτασσομένῳ, ἀφελέσθαι, ἢ ἐκποιήσασθαί τι τῶν ἀναθημάτων, ἢ τῶν ἐν αὐτῇ βιβλίων, ἢ μέγα, ἢ μικρόν, ἢ οἱονδηποτοιοῦν ἕτερον, εἰ μὴ καὶ μᾶλλον διὰ σπουδῆς γενέσθω προστιθέναι καὶ πρὸς ἀφιεροῦν εἰς δόξαν Θεοῦ, καὶ αὐτῶν ὠφέλειαν οὐ τὴν τυχοῦσαν." Ὅρα Τυπικὴν Διάταξιν τῆς σεβασμίας Μονῆς Μαχαιρᾶδος, ἐκδοθεῖσαν ἐπισταλείᾳ κυρίου Σεραφείμ Πισουΐου τοῦ Πρωτοσυγκέλλου τῆς Ἱερᾶς καὶ Βασιλικῆς Μονῆς τοῦ Κύκκου ἐν Ἐνετίαιν, αψνστ'. παρὰ Ἀντωνίῳ τῷ Βάρτολι· ὡσαύτως ἡμετέραν μελέτην "Αἱ ἐν Κύπρῳ χριστιανικαὶ Ἀρχαιότητες" δημοσιευθεῖσαν ἐν τῇ ἐν Σμύρνῃ Ἀμαλθείᾳ. 1885, ἀρ. 771.

περιέχει δὲ πολλὰς ἱστορικὰς ἀφηγήσεις πιστούσας τοὺς λόγους ἡμῶν.

Τὸ μνησθὲν χειρόγραφον, ὅπερ ἀνέγνων ἐν τῇ κατὰ τὴν μονὴν τοῦ Ἁγίου Ἡρακλειδίου ἐπισκέψει μου ἐν σελίδι 17 ἐκφράζεται οὕτω· "Τὸ χωρίον Περατέων τότε μεγάλον χωρίον ἐτύγχανε καὶ πολλοὶ ἄνθρωποι ἐκατοίκουν μέσα, καὶ ἐπίστευαν τὸν θεὸν τὸν Ἀσκληπιόν. Ἡ δὲ πόλις τῆς Ταμασσοῦ εἶχε καὶ ἐπίστευε θεὸν τὸν Ἀπόλλωνα, καὶ ἀναμεταξύ τους ἡ πόλις καὶ τὸ χωρίον Πέρα ἔφθασαν εἰς μεγάλην ἔχθραν ὁποίου τόπου εἶναι ὁ θεὸς μεγαλείτερος, θαυμαστὸς καὶ ὑψηλότερος· ἔλεγεν ἡ πόλις ὅτι εἶναι ὁ θεὸς ὁ Ἀπόλλωνας μεγαλείτερος, τὸ δὲ χωρίον Πέρα ὅτι εἶναι ὁ Ἀσκληπιός."

Ὅτι δὲ τὰ ἱερὰ τούτων ὡς καὶ τὸ τῆς Ἀφροδίτης, ἐκχριστιανισθείσης τῆς πόλεως, κατεδαφίσθησαν καὶ ἀνήγειραν ἐπὶ τῶν θάθρων τούτων χριστιανικοὺς Ναούς, γίνεται μνεία ἐν τῇ 70 σελ. τοῦ αὐτοῦ χειρογράφου ὧδέ πως· "Ἕως πότε μὲ διώχνεις (Μνάσων) ἐκ τοὺς τόπους καὶ θρόνους μου καὶ τοὺς θωμοὺς μου ἐχάλασας καὶ τοῦ ἐσταυρωμένου τοὺς ἔκαμες ναούς."

Περὶ δὲ τῆς πόλεως ταύτης ὅτι ἦν ἐπίσημος ἐν τῷ αὐτῷ χειρογράφῳ φέρονται τάδε· "καὶ ἤλθασιν εἰς τὴν χώραν τῶν Ταμασσέων, ἡ ὁποία χώρα ἦτον ἡ πρώτη τῆς νήσου, καὶ εἰς τὸ πλῆθος τοῦ λαοῦ, καὶ εἰς τὴν φρόνησιν τῶν ἀνδρῶν, καὶ εἰς γνῶσιν, καὶ εἰς πλοῦτον."

Ἐπὶ τῶν σωζομένων οὖν ἐρειπίων τῆς πόλεως ταύτης ἐγένοντο αἱ ἀνασκαφαὶ αὗται, ἐν αἷς εὑρέθη καὶ τὸ ἄγαλμα τοῦ Ἀσκληπιοῦ, ὅπερ ἀπειρίᾳ τῶν ἐργατῶν κατεβραύσθη καὶ διεσώθη μόνον ἡ κεφαλή αὐτοῦ. Παρὰ τῇ πόλει ταύτῃ εὑρέθησαν καὶ τὰ ἐρείπια τοῦ Ἱεροῦ τῆς Ἀφροδίτης, περὶ οὗ ποιεῖται μνείαν καὶ ὁ Ὀβίδιος ἐν ταῖς Μεταμορφώσεσιν αὐτοῦ. Ἐν ταῖς ἀνασκαφαῖς ταύταις εὑρέθησαν εἰσέτι πολλοὶ νεκρικοὶ δόμοι καὶ διαφόρου μεγέθους πύελοι· φαίνεται δὲ ὅτι παρὰ τῇ θέσει ταύτῃ ἔκειντο τὰ ἀρχαῖα τῆς πόλεως νεκροταφεῖα.

Παρὰ τῇ αὐτῇ θέσει καὶ ἄλλοτε εὑρέθησαν πολλὰ ἀγάλματα ὡραῖας Ἑλληνικῆς τέχνης, ὡς καὶ ἕτερον εἰς φυσικὸν μέγεθος ἐξ δρειχάλκου, παριστῶν στρατηγόν τινα μετὰ πάσης τῆς στρατιωτικῆς πανοπλίας αὐτοῦ. Τὸ ἄγαλμα τοῦτο κοσμεῖ ἤδη τὸ ἐν Λονδίνῳ Μουσεῖον.

Ἐκτὸς τῶν ἀγαλμάτων τούτων εὑρέθησαν πολλοὶ σωροὶ λίθων ὡς καὶ κυλινδρικοὶ κίονες μετὰ μαρμάρων λευκοτάτων, ὡς καὶ διάφορα ἀγγεῖα προϊστορικῶν χρόνων, ἐξ ὧν τινὰ τούτων δύνανται νὰ θεωρηθῶσιν ὡς ἀριστουργήματα τῆς ἀγγειοπλαστικῆς Κυπρο-φοινικικῆς τέχνης. Τὰ ἀγγεῖα ταῦτα συνίστανται ἐξ ἀργίλου ὠχρᾶς καὶ φέρουσιν ἐπὶ τῶν λαβίδων αὐτῶν ἐζωγραφημένους δύο ὡραίους ἄρρενας ἐλάφους ὑποπορφύρου λευκοῦ χρώματος. Ἐκτὸς τῶν ἀγγείων τούτων εὑρέθησαν καὶ διαφόρου μεγέθους χύτραι κεκραμευμέναι*) ἔργα ἀρχαίας κυπριακῆς τέχνης.

Αἱ ἀνακαλύψεις αὗται θέλουσι περικοσμήσει τὸ Κυπριακὸν Μουσεῖον καὶ δύναντα νὰ θεωρηθῶσιν ὡς τιμαλφῆ κειμήλια τῆς γεραρᾶς ἀρχαιότητος.

Τοσαῦτα τόγε νῦν περὶ τῶν νέων ἐν Πέρᾳ τῆς Κύπρου γενομένων ἀνασκαφῶν.

Χρ. Παπαδόπουλος, Δικαστὴς ἐν Κύπρῳ.

*) Ἐπὶ μιᾶς τοιαύτης ὑπάρχει ἐζωγραφημένος ἀνὴρ τις κρατῶν ἐν χειρὶ τὸ κηρύκειον, ἢ σκῆπτρον περιελισσόμενον ὑπὸ δύο ὄφεων καὶ ἑνὸς σκορπίου. Φαίνεται ὅτι οὗτος ἔστι θεός τις Αἰγύπτιος καὶ ἰδίως ὁ Θώθ (ὁ δισμέγιστος Ἑρμῆς). Ὅρα Thomas Young Hieroglyphical Literature and Egyptian Antiquities, etc. etc. London 1823. Appendix II, p. 153—160.

ΕΛΙΖΑ ΚΑΙ ΒΙΔΜΕΡ.

Ἐκ τῶν τοῦ Töpffer.

Μετάφρασις Θ. Δ. Πισουρίκα.

(Τέλος.)

Εἰς τοὺς σπαρακτικοὺς τούτους λόγους ἡ κυρία Μέγερ ἀπήντα διὰ λυγμῶν, ὁ δὲ Βίδμερ σιωπηλός, μὲ καρδίαν συντετριμμένην καὶ στυγνοὺς ὀφθαλμοὺς ἔσφιγγε παραφόρως εἰς τὰς φλεγούσας χεῖρας του τὰς ἀσθενεῖς χεῖρας τῆς Ἐλίζης. Μορφὴ κατὰ τοῦ οὐρανοῦ ἠνείγετο ἐν ἐν τῇ καρδίᾳ του, βλασφημία κατ' αὐτοῦ ὅστις ἀφῄρει τὴν οὐρανίαν κόρην ἀξίαν ὅλων τῶν ἀγαθῶν καὶ παρέδιδεν εἰς τὴν φθοράν. Ἀπαίσιαι σκέψεις ἀνακυκῶσαι τότε τὸν νοῦν του προεκάλουν τῶν χειλέων του μειδίαμα ζοφῶδες. Μετ' ὀλίγον προσβλέπων τὸ πολυπαθὲς καὶ ἐγκαρτεροῦν ὕθμα ἠσχύνθη ἑαυτὸν καὶ κατανοῶν ὅτι ἡ ὑπομονή, τὸ θάρρος καὶ ἡ καρτερία καθίστων αὐτὸν ἄξιον τῆς Ἐλίζης καὶ τὸν συνήνουν ἐν τῇ αἰωνιότητι, ἔπνιγε τὴν μυχίαν βλάσφημον φωνὴν καὶ ἀπέρριπτε τὰς προθέσεις του. Ἡ λύπη του, παρισταμένου οὕτω ἐνώπιον συμφορᾶς ἀνιάτου, παρεκώλυε τὰ δάκρυα.

"Ὄχι Ἐλίζα, εἶπε τέλος· Ἐλίζα ὄχι . . . ὁ "Θεὸς δὲν θὰ μᾶς ἀποχωρίσῃ . . . Ἐλίζα, λατρευ-"μένη κόρη . . . ἐγὼ ἄνευ σοῦ ἐδῶ κάτω! . . . "Ὄχι. "Ἢ θ' ἀποδοθῇς εἰς τὸν ἔρωτά μου ὅλη "ἢ θ' ἀποθάνω μαζύ σου." —

Καὶ ἐπειδὴ ἡ ἀπελπισία τὸν καθίστα παράφορον, ἡ κυρία Μέγερ φοβουμένη συγχρόνως δι' ἀμφοτέρους ἔσυρεν αὐτὸν ἐκ τοῦ δωματίου. —

Ἡ κυρία Μέγερ ἐπανῆλθε μετ' ὀλίγον παρὰ τῇ θυγατρί. Ἀπὸ πολλοῦ χρόνου αὕτη ἐκοιμᾶτο ἐν τῷ θαλάμῳ τῆς κόρης ἐλαφρύνουσα διὰ τῆς στοργῆς της τὴν ἀνίαν τῶν μεγάλων νυκτῶν. Παρὰ τὴν προσδοκίαν της ἡ Ἐλίζα ἐξαντληθεῖσα ἐκ τῶν συγκινήσεων τῆς ἡμέρας ἐκοιμήθη ὥρας τινάς. Ὁ Βίδμερ δὲν κατεκλίθη μέχρι τῆς αὐγῆς· ἀπὸ ὄρθρου βαθέως ἐπλανᾶτο περὶ τὴν οἰκίαν ὑπὸ τὸ κράτος σκέψεων, αἵτινες ἐφαίνοντο ἐνθαῤῥύνουσαι αὐτόν· ὅταν ἠνοίγησαν τὰ δικτυωτὰ τῶν παραθύρων τῆς Ἐλίζης ἐφάνη εὐχαριστηθεὶς καὶ ἐκαραδόκει ἀνυπομόνως τὴν στιγμὴν νὰ ἐπανίδῃ τὴν κ. Μέγερ. Ἅμα ὡς ἐκείνη κατῆλθεν εἰς τὸ ἰσόγειον ἔδραμεν ὅπως τὴν χαιρετίσῃ· μετὰ παλμῶν ἐπληροφορήθη ὅτι ἡ Ἐλίζα μετὰ νύκτα ἥσυχον, ἀκοιμᾶτο ἀκόμη· παρασύρας εἶτα αὐτὴν ἐν τῇ αὐλῇ τῇ ὠμίλει ἐπὶ πολλὴν ὥραν, καὶ ὁ Βίδμερ μετὰ δεδιασμένης γαλήνης ἐφαίνετο προτείνων τι τῇ κυρίᾳ, ἥτις ἀπήντα δι' ἀντιῤῥήσεων συνέσεως καὶ μετριοπαθείας. Ἕνεκα τῆς ἀντιστάσεως τῆς κυρίας ὁ Βίδμερ ἐφαίνετο πορφυρούμενος καὶ ὠχριῶν ἐναλλάξ. Ἐπεβάλλετο . . . ἐξώρκιζε . . . ἡ δὲ ἀγρία ὀδύνη τῆς ψυχῆς του ἐκίνει τὴν κ. Μέγερ νὰ μὴ τὸν ἀπωθῇ μέχρι τῶν ἄκρων ἐπιμόνως. — Ὅτε ἀπεχωρίζοντο ἡ κυρία Μέγερ ἐφάνη ὅτι συνήνεσε καὶ ὁ Βίδμερ ἀπεμακρύνθη ἡσυχώτερος.

Ὑπ' ὄψιν ἔχω ἐπιστολήν, ἥτις μὲ διαφωτίζει περὶ τῶν προθέσεων τοῦ Βίδμερ· ἐν αὐτῇ περιγράφει τῇ κυρίᾳ Μέγερ τὴν συνομιλίαν, ἣν εἶχε μετὰ τῆς Ἐλίζης. Ἐπιστόλιά τινα γεγραμμένα ἐπὶ χαρτιδίων ἀναφέρονται εἰς τὰς πενθίμους ταύτας ἡμέρας· διότι ἡ κυρία Μέγερ ἀπησχολημένη ὅλως περὶ τὴν Ἐλίζαν δὲν ἠδύνατο νὰ τὸν βλέπῃ συχνὰ ἰδιαιτέρως, οὔτε ἐπεθύμει ν' ἀναφέρῃ τι ἐνώπιον τῆς θυγατρός της διὰ τοῦτο συνεφώνησαν ἵνα ὁ Βίδμερ μεταχειρίζηται τὸ μέσον τοῦτο τῶν ἐπιστολῶν ὁσάκις ἐπεθύμει νὰ τῇ γνωστοποιήσῃ τι.

Ἐν τῇ ἐπιστολῇ ταύτῃ ὁ Βίδμερ ἀναγγέλλει τῇ κυρίᾳ Μέγερ ὅτι εἶδε τὴν Ἐλίζαν καὶ ὅτι αὕτη ἐγκρίνει τὸ σχέδιόν του, ἂν τοῦτο ἦνε δυνατὸν νὰ ἐκτελεσθῇ ἐν ἀγνοίᾳ καὶ μακράν παντὸς δλέμματος.

"Ἀλλοτε, γράφει, ἄλλοτε, κατὰ τὰς ἐσαεὶ "ποθητὰς ἐκείνας ἡμέρας ὡμνύομεν ὑπὲρ ἀλλή-"λων . . . ἀλλ' οἱ ὅρκοι μας περιωρίζοντο διὰ "τὸ θραχὺ διάστημα τῆς παρούσης ζωῆς . . . "ἐκεῖνος ὃν συνήπτομεν τότε ἐγκλείει καὶ τὸν "ἕτερον . . . εἶναι ἱερός . . . αἰώνιος! ἀλλὰ τοῦτο "δὲν ἀρκεῖ· θέλω ὁ δεσμὸς οὗτος νὰ γείνῃ ἐνώ-"πιον τοῦ Θεοῦ, θέλω ἡ μνηστή μου νὰ μοὶ "παραδοθῇ παρ' ὑμῶν ἐνώπιον τοῦ ἱεροῦ θωμοῦ, "θέλω ὁ θάνατος νὰ μοὶ ἀφαιρέσῃ τὴν σύζυγον, "οὐχὶ τὴν ἐρωμένην μόνον· ἐπὶ τῷ ὅρῳ τούτῳ "καὶ μόνῳ δύναμαι ν' ἀνεχθῶ τὴν ζωήν" . . . — Τοιαῦται ἦσαν αἱ σκέψεις τοῦ δυστυχοῦς· ἀναγνωρίζει τις ἐν αὐταῖς τὴν ἔξαψιν ἐκείνην, ἥτις ἤρχε πάντοτε τῶν ἐρώτων των καὶ ἥτις ἂν συνέτεινε νὰ συσφίγξῃ τὸν δεσμὸν ῥηγνυόμενον ἤδη οὔτω σκληρῶς τότε τουλάχιστον ἔχουνε θάλασμον παρηγορίας εἰς τοὺς πόνους καὶ ἐξηπάτα ἐπὶ τινας στιγμὰς τὰς συμφοράς των. Διὰ τὴν Ἐλίζαν ἰδίως, ἧς αἱ ἡμέραι ἦσαν μεμετρημέναι τὰ τοιαῦτα παρεῖχον πολλὴν ἀνακούφισιν. Ὁ Βίδμερ ἀντεπεκρίνετο εἰς τὰς προσδοκίας της· μετὰ χαρᾶς ἔθλεπεν ὅτι ὁ ἐραστής της ἔπραττε πᾶν ὅ,τι αὐτὴ αὕτη ἤθελε πράξει· ὁ θάνατος δὲν ἐματαίωνε λοπὸν τὸν δεσμὸν τοῦτον, ὅστις ὑπῆρξε τὸ ὄνειρον τῆς ζωῆς της, καὶ ὁ τάφος ἐνθα θ' ἀνέμενε τ

Ἡ Ἐλίζα ἐτέθη μεταξὺ τῆς μητρός της καὶ τοῦ Βίδμερ δοῦσα εἰς ἀμφοτέρους τὰς χεῖρας της· ἀπὸ καιροῦ εἰς καιρὸν τοῖς ἀπέτεινε γλυκύν τινα λόγον· ἐκεῖνοι δὲν ἐτόλμων νὰ ἀπαντῶσιν ἢ σφίγγοντες τὰς χεῖρας της, διότι αἱ καρδίαι των εἰς ἄκρον συγκεκινημέναι ἦσαν ἕτοιμοι νὰ διαρραγῶσιν εἰς λυγμοὺς καθ' ἣν στιγμὴν θὰ ἤνοιγον τὰ χείλη ὅπως ὁμιλήσωσι. Ἵνα ἐνθαρρύνῃ ἑαυτὸν καὶ διασκεδάσῃ τὰς σκέψεις του ὁ Βίδμερ παρατήρει συχνὰ τὸ ὡρολόγιον καὶ ἀνήλλαζε λέξεις τινας μετὰ τοῦ ἱερέως περὶ τῶν παρασκευῶν τῆς τελετῆς· ἀλλ' ὅταν μετὰ τὴν δείλην, τὸ σκότος ἐκάλυψε τὰ πρόσωπά των, ἔκλυσαν ἐν σιγῇ καὶ τὰ δάκρυα πίπτοντα ἐπὶ τῶν χειρῶν τῆς Ἐλίζης ἐδήλουν αὐτῇ τὴν καρδιοδόρον ἀγωνίαν ἥτις συνέσπα τὴν ψυχὴν τῆς μητρὸς καὶ τοῦ ἐραστοῦ. Παρὰ τὴν εἴσοδον τοῦ ναοῦ ἡ ἄμαξα ἔστη· μετ' ὀλίγον ἡ θύρα ἠνοίγη καὶ ὁ γέρων ἱερεὺς κρατῶν κηροπήγιον ἐν τῇ χειρὶ ὑπεδέχετο τοὺς μελλονύμφους μετὰ καλοκαγάθου συμπαθείας. Ἀλλ' ἐπὶ τῇ θέᾳ τῆς ὠχρᾶς μνηστῆς, ἣν συνεκράτουν δύο ὄντα κατηφῆ κατέστη σκυθρωπὸς καὶ αἱ εὐχαί του ὑψώθησαν πρὸς τὸν Θεὸν τοῦ ἐλέους καὶ τῆς εὐσπλαχνίας.

Ὑπὸ τὸν ἄμβωνα ἐτέθη ἕδρα διὰ τὴν Ἐλίζαν καὶ παρ' αὐτῇ ἐστάθη ὁ Βίδμερ γονυπετής· ἐγγὺς ἡ κ. Μέγερ ἐκράτει διὰ τῆς χειρὸς τὴν ὠχρὰν κεφαλὴν τῆς θυγατρός της, ἥτις σχεδὸν ἠμιθανὴς μετεχειρίζετο ὑστάτην προσπάθειαν ὅπως νικήσῃ τὴν συγκίνησιν ὑφ' ἧς κατείχετο. Ἐκ τοῦ ἄμβωνος τὸ φῶς ἔρριπτεν ὠχρὰν ἀκτίνα ἐπὶ τοῦ δυστυχοῦς καὶ ἐν μέσῳ σιγῇ πενθίμου ὁ ἐλάχιστος θόρυβος ἀντήχει θλιβερὸς ἀνὰ τοὺς σκοτεινοὺς θόλους τοῦ ναοῦ.

Μετὰ βραχεῖαν προσευχὴν ὁ ἱερεὺς ἀνέγνω τὰς συνήθης τῶν γάμων εὐχάς. Ἐφρόντισε νὰ παραλείψῃ κεφάλαιά τινα καὶ ἐκφράσεις αἵτινες προλέγουσαι ἡμέρας μακρὰς εὐτυχίας καὶ ὄλβου συγκινοῦσι τοὺς νεαροὺς συζύγους οὓς γελόεσσα ἐλπὶς καὶ μέλλον ὁδηγεῖ πρὸ τοῦ βωμοῦ, ἀλλ' αἵτινες θὰ ἦσαν ἀντίθεσις φρικαλέα ἐνώπιον τῆς θνησκούσης παρθένου. Μετὰ τὸ τέλος τῆς ἀναγνώσεως ἐσίγησεν ἐπὶ μικρόν, εἶτα βαθύτατα συγκεκινημένος ἠκούσθη διὰ τρεμούσης φωνῆς ἐπιλέγων· "Συνενῶ ὑμᾶς ἐνώπιον τοῦ αἰ"ωνίου Θεοῦ. Εἶναι ἄγνωστοι αἱ βουλαί του, πλὴν ἡ ἀγαθότης του βεβαία· κατ' αὐτὴν· δὲ ταύτην τὴν στιγμὴν τὰ θλέμματά του "εἶναι ἐφ' ὑμῶν καὶ ἐπὶ τῶν δακρύων σας· "ἀναγινώσκει ἐν τοῖς "μυχοῖς τῶν τεθλιμμένων καρδιῶν σας, καὶ "ἀφοῦ εἰς ἐμὲ τὸν ταπεινὸν αὐτοῦ λειτουρ"γὸν δὲν ἐπιτρέπει νὰ θεωρῷ ἀδακρυτὶ "τὰ νέφη ταῦτα, ἅτινα προσκαίρως σκιάζουσι "τὴν εὐτυχίαν, ἧς εἶσθε τόσον ἄξιοι, πολλῷ μεῖ"ζον αὐτῷ, ὅστις ἐν τῇ ἀπείρῳ του εὐσπλαχνίᾳ "καὶ οἴκτῳ, βεβαίως παρασκευάζει ὑμῖν εὐεργε"σίας μονιμωτέρας καὶ ὑψηλάς, ἀνταξίας τοῦ ἀγνοῦ "ἔρωτος, ὃν διατρέφετε, τῆς εὐτυχίας, ἧς δικαι"οῦσθε μετὰ τὴν δοκιμασίαν εἰς ἣν σᾶς ὑποβάλλει "ἡ ἀνεξερεύνητος βουλή του. Ἐλίζα Μέγερ, "τέκνον μου... (ἄφετέ με νὰ προφέρω γλυκὺν "οὕτω τίτλον)... σᾶς γνωρίζω... γνωρίζω "ὁποίους λόγους δύνασθε κατὰ τὴν στιγμὴν ταύ"την ν' ἀκούσητε... Ἐπικαλοῦμαι ἐνταῦθα ἐκ "τῶν μυχαιτάτων τῆς καρδίας μου τὸν παντοδύ"ναμον δοτῆρα τῶν ἀγαθῶν ἵνα μηκύνῃ τὰς "ἡμέρας σας ἐν τῇ γῇ. Διατὶ νὰ μὴ δύναμαι "νὰ εἰσακουσθῶ παρ' αὐτῷ ἵνα ἀφαιρέσῃ ἀπὸ τῆς "πολιᾶς κεφαλῆς μου τὰ ἔτη ἅτινα τυχὸν μοὶ "ἐπιφυλάττει ἐν τῷ μέλλοντι καὶ νὰ τὰ προ"σθέσῃ ἐπὶ τῶν κεφαλῶν σας! Θὰ τὰ παρεχώ"ρουν μετὰ χαρᾶς! — Ἀλλ' ἂν δὲν ἦνε τοι"αῦται αἱ βουλαί του, προσφιλὲς τέκνον, ἐνατενί"σατε τότε θαρρούντως τὸν ἄχανῆ οὐρανόν, "ἕτοιμον ν' ἀνοίξῃ ὑμῖν τοὺς κόλπους του·... "ἴδετε μετ' οὐ πολὺ τὴν μητέρα σας σπεύδου"σαν νὰ σᾶς ἀκολουθήσῃ, ἴδετε τὸν νεανίαν τοῦ"τον, ἤδη σύζυγόν σας, οὗ ἡ καρδία ἀνήκει ὑμῖν "πρὸ πολλοῦ καὶ θὰ σᾶς ἀνήκῃ αἰωνίως κατα"λίποντα ὅ,τι τάχιον τὴν γῆν ἵνα πτερυγίσῃ πρὸς "συνάντησίν σας εἰς τὰς αἰθερίους μονάς, ἐκεῖ "ἔνθα ὁ θάνατος δὲν ἔχει πλέον ἰσχύν, ὅπου ἡ "εὐτυχία εἶναι ἀτέρμων, ὅπου ὁ ἐνῶν σας ἅγιος "ἐδῶ κάτω ἔρως θὰ συνενώσῃ ἐκ νέου τὰς ψυχάς "ὑμῶν διὰ τὴν αἰωνιότητα."

Ὁ γηραιὸς ἱερεὺς ἐσίγησε· ὑπὸ τὴν ἕδραν του ἠκούοντο ὑπόκωφοι λιγμοί· κατῆλθε καὶ πλησιάσας τοὺς δυστυχεῖς ἐπέλεγε λόγους γλυκεῖς παρηγορίας καὶ θάρρους· ἀλλ' ἦτο οὕτω σπαρακτικὴ ἡ σκηνὴ ἐκείνη τῶν δακρύων, ὥστε ὁ ἀγαθὸς γέρων ἠσθάνετο ἐκ συγκινήσεως τὴν φωνὴν του ἐκλείπουσαν καὶ σβενομένην. Ὁ Βίδμερ ἔλαβε τὴν Ἐλίζαν εἰς τοὺς βραχίονας καὶ θεὶς ἐν τῇ ἁμάξῃ δὲν ἠθέλησε πλέον νὰ χωρισθῇ αὐτῆς· τὴν ἀπεκάλει σύζυγον, τροφεράν του σύζυγον, ἣν οὐδὲν ἠδύνατο ν' ἀφαιρέσῃ ἀπ' αὐτοῦ· καὶ πληρῶν αὐτὴν θωπειῶν θερμοτάτων ἠσθάνετο οἱονεὶ ἐκφεύγουσαν τὴν ζωὴν του ὅλην ἥν' ἀναζωπυρήσῃ τὴν σβεννομένην ζωὴν ἐκείνης. Ἤδη ἡ Ἐλίζα ἠδυνάτει ν' ἀνταποκρίνηται εἰς τὰς θωπείας του ἤ δι' ἀσθενοῦς κινήσεως τῶν βραχιόνων.

Ἀφίκοντο οὕτω εἰς τὴν οἰκίαν· ὅταν ἐπανετέθη ἐν τῷ θαλάμῳ ἔκαμε σημεῖον νὰ πλησιάσωσι παρ' αὐτῇ. Ἡ ἀναπνοή της ἦτο βραχεῖα καὶ ἐπίπονος, ῥῖγος διέτρεχε τὰ μέλη της καὶ αἱ ὠχραὶ σκιαὶ τοῦ θανάτου ἤρξαντο ἁπλούμεναι ἐπὶ τῆς ὡραίας μορφῆς. "Εἶναι ὥρα νὰ χωρισθῶμεν..." ἐψέλλισε μετὰ κόπου· "Πτωχὴ μητέρα... μόνη... μὲ ἐκεῖνον... Βίδμερ θὰ σὲ περιμείνω..." Δὲν ἠδυνήθη νὰ ἐξακολουθήσῃ καὶ ἐνῶ ἡ μήτηρ καὶ ὁ ἐραστὴς τὴν ἐκράτουν ἐν ταῖς ἀγκάλαις ἀναπνέοντες τὴν ὑστάτην πνοὴν τῶν χειλέων της, ἡ Ἐλίζα ἐξέπνευσε καὶ ἡ ψυχή της ἀπέπτη πρὸς τοὺς οὐρανούς.

ΤΕΛΟΣ.

ΤΟ ΧΗΜΕΙΟΝ.

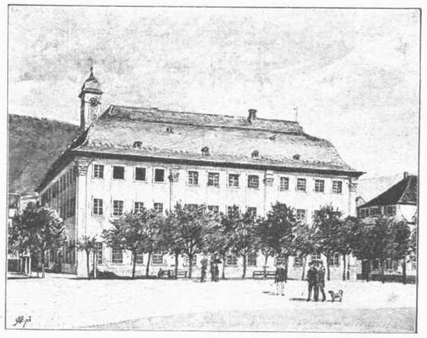

ΤΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΝ.

ΓΕΦΥΡΑ ΕΝ ΤΗι ΣΑΞΩΝΙΚΗι ΕΛΒΕΤΙΑ.

(Μετὰ εἰκόνος, ὅρα σελ. 109.)

Εἰς δίωρον ἀπὸ τῆς Δρέσδης ἀπόστασιν κεῖται χώρα ῥωμαντική, ἐπικληθεῖσα ἕνεκα τῶν ἀποτόμων βράχων καὶ τῆς μαγευτικῆς αὐτῆς τοποθεσίας ἡ Σαξωνικὴ Ἐλβετία. Μοριάδες ξένων καὶ ἐντοπίων ἐπισκέπτονται τὸ ὡραῖον τοῦτο μέρος κατὰ τὰς ἡμέρας τοῦ θέρους, καὶ πράγματι ἡ ἐπίσκεψις αὐτοῦ εἶναι μία τῶν λαμπροτέρων ἐκδρομῶν, ἃς δύναταί τις νὰ ἐπιχειρήσῃ, διότι οὐ μόνον ἡ ἀνάβασις ἐπὶ τῶν ὑψηλῶν κορυφῶν καθίστατσι προσιτὴ εἰς πάντας ἕνεκα τῶν ἐπιμελῶς κατεσκευασμένων ὁδῶν, ἀλλὰ καὶ ὅλα τὰ μέσα τῆς ἀναπαύσεως εἰσὶ πρόχειρα· ξενοδοχεῖα, ὁδηγοί, ἅμαξαι, ἵπποι καὶ ὅ,τι ἄλλο δύναται νὰ ἐπιθυμήσῃ ὁ ἐκ τῆς διαμονῆς ἐν ταῖς πόλεσι μὴ ἀρκούντως σκληραγωγηθεὶς περιηγητής.

Παραθέτομεν σήμερον τὴν εἰκόνα μιᾶς τῶν ὡραιοτέρων θέσεων τῆς σαξωνικῆς Ἐλβετίας, τῆς καλουμένης Bastei, ἔνθα ὑπάρχει μεγαλοπρεπὴς γέφυρα, ἐφ' ἧς ἱστάμενός τις ἔχει κάτωθεν αὐτοῦ πανόραμα ἀληθῶς μαγευτικόν. Ἀπὸ τῆς ὑψηλῆς ταύτης θέσεως τὸ ὄλεμμα ἐξουσιάζει τὰς ταπεινοτέρας τῶν ὀρέων κορυφάς, ἀποτόμους πάσας, καὶ ἐκτείνεται μέχρι τῆς Ἑλλάς, τοῦ μεγάλου τούτου ποταμοῦ, ὅστις διασχίζει τὴν εὐδαίμονα τῆς Σαξωνίας χώραν. Πρὸς τὸ ὄπισθεν μέρος ὁ ὀφθαλμὸς ἀναπαύεται ἐπὶ εὐφόρων πεδιάδων καὶ πυκνῶν δασῶν, ἔνθα ἐπικρατεῖ ἡ ἥσυχος τοῦ ἀγροτικοῦ βίου γαλήνη. Ἐντεῦθεν ἡ ἠρεμία, ἐκεῖθεν δὲ ἐπὶ τῶν ὀχθῶν τοῦ ποταμοῦ ἡ ζωηρὰ κίνησις καὶ ὁ συριγμὸς τῶν διαφόρων ἀτμοπλοίων τῶν διασχιζόντων ἐν στολῇ σημαιῶν τὰ ὕδατα τοῦ ποταμοῦ. Αἱ δύο φάσεις τοῦ βίου ἐκ τοῦ αὐτοῦ σημείου παρατηρούμεναι. Θέσιν ποιητικωτέραν καὶ προσφορωτέραν εἰς φιλοσοφικὰς σκέψεις δὲν δύναται νὰ ἐπινοήσῃ ὁ ἄνθρωπος.

Η ΠΕΝΤΑΚΟΣΙΕΤΗΡΙΣ
ΤΟΥ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ ΤΗΣ ΑΙΔΕΛΒΕΡΓΗΣ.

(Μετὰ δύο εἰκόνων, ὅρα σελ. 108.)

Ἐχαρίεσσα πόλις Ἀϊδελβέργη (Heidelberg), ἡ ἐπὶ τῆς ἀριστερᾶς τοῦ ποταμοῦ Νέκαρ ὄχθης κειμένη, τελεῖ κατ' αὐτὰς τὴν πεντακοσιετηρίδα τῆς ἱδρύσεως τοῦ διασήμου αὐτῆς Πανεπιστημίου. Σπανίως ἑορτάζονται τοιαῦται ἐπετηρίδες· διὸ καὶ δικαίως ἡ τελετὴ ἐφείλκυσε τὸ ἐνδιαφέρον τῶν ἐπιστημονικῶν κύκλων ὅλου τοῦ κόσμου. Ἐξ ὅλων τῶν μερῶν συνέρρευσαν εἰς τὴν μικρὰν ἐκείνην πόλιν ἐπιτροπαί, ὅπως παρευρεθῶσιν εἰς τὰς ἑορτὰς εἴτε ἐν ὀνόματι τῶν διαφόρων Πανεπιστημίων ἢ Συλλόγων, εἴτε καὶ ὡς ἀντιπρόσωποι Κυβερνήσεων καὶ ἡγεμόνων. Πλεῖστοι ὅσοι Γερμανοὶ πρίγκηπες, ἐπὶ κεφαλῆς ἔχοντες τὸν διάδοχον τοῦ Γερμανικοῦ θρόνου, εὑρίσκονται ἐκεῖ, ὅπως διὰ τῆς παρουσίας αὐτῶν παράσχωσι περισσότερον γόητρον εἰς τὴν ἐθνικὴν τελετήν· ἐκ τῶν πριγκήπων τούτων οἱ μὲν ὑπῆρξαν φοιτηταὶ τοῦ Πανεπιστημίου ἐκείνου, οἱ δὲ διατελοῦσιν ἐν σχέσεσι φιλικαῖς πρὸς τοὺς διαπρεπεῖς αὐτοῦ καθηγητάς. Ὁ μέγας δοὺξ τῆς Βάδης, εἰς οὗ τὸ κράτος ἀνήκει ἡ πόλις τῆς Ἀϊδελβέργης καὶ ὅστις εἶναι ὁ ἐπίτιμος τοῦ Πανεπιστημίου πρύτανις, ἠθέλησε διὰ τῆς παρουσίας του καὶ διὰ γενναίας εἰσφορᾶς νὰ δώσῃ μεγαλειτέραν λάμψιν εἰς τὴν ἑορτήν, ἡ δὲ πόλις ἐψήφισε πρὸς τὸν αὐτὸν σκοπὸν 100 χιλιάδας φράγκων. Τὸ πρόγραμμα τῶν ἑορτῶν, ἐκδοθὲν πρὸ καιροῦ, εἶναι ποικίλον καὶ περιλαμβάνει ἀγορεύσεις, ἀνακηρύξεις ἐπιτίμων διδακτόρων, ἐκδρομὰς εἰς τὰ μαγευτικὰ τῆς πόλεως περίχωρα, ἐσπερίδας, συναναστροφὰς κ.τ.τ.

Τὸ γεραρὸν Πανεπιστήμιον, οὗ τὴν εἰκόνα παραθέτομεν, εἶναι ἀρχαῖον οἰκοδόμημα ἐπιστεφόμενον ὑπὸ κωδωνοστασίου ἔχοντος τὸ σχῆμα μιναρέ, ἱδρύθη δὲ περὶ τὰ μέσα τοῦ ιδ'. αἰῶνος ὑπὸ τοῦ δουκὸς Ῥοβέρτου τοῦ Α'. τοῦ Παλατίνου. Ὁ πάπας Οὐρβανὸς ὁ Β'., πανίσχυρος τότε ποντίφηξ, ἐπεκύρωσε τὸ καταστατικὸν τοῦ Πανεπιστημίου. Ἐν ἀρχῇ ἡ ἵδρυσις αὐτοῦ ἔδωκεν ἀφορμὴν εἰς αἱματηρὰς συγκρούσεις μεταξὺ τῶν πολυπληθῶν φοιτητῶν καὶ τῶν φιλησύχων πολιτῶν, οἵτινες μεγάλως ἐθλίβοντο καὶ ἠγανάκτουν βλέποντες τὴν ἤρεμον αὐτῶν πόλιν ἔρμαιον φιλοταράχων καὶ πολλάκις μέχρις αὐθαδείας ἀποτόμων νεανιῶν, οἵτινες ἐπαιρώμενοι ἐπὶ τῷ τίτλῳ ἀκαδημαϊκῶν πολιτῶν τὰ πάντα ἐνόμιζον ἑαυτοῖς ἐπιτετραμμένα. Ἐν μιᾷ τῶν συγκρούσεων, ἢ κάλλιον εἰπεῖν τῶν ἐμφυλίων τούτων ἐρίδων ἡ ἔξαψις προέβη ἐπὶ τοσοῦτον, ὥστε ὁ τότε ἡγεμονεύων Ῥοβέρτος ὁ Γ'. ἠναγκάσθη νὰ ἐπιθῇ τοῦ πολεμικοῦ αὐτοῦ ἵππου καὶ συνοδευόμενος ὑπὸ πλείστων ὀπαδῶν νὰ ἐξέλθῃ εἰς τὰς ὁδούς, ὅπως ὑπερασπισθῇ τὸ ἀγαπητὸν αὐτῷ Πανεπιστήμιον, τὸ ἵδρυμα καὶ σέμνωμα τῆς δυναστείας του. Οἱ κάτοικοι, ἠττηθέντες, ἠναγκάσθησαν νὰ ὁρκισθῶσιν ὅτι οὐδέποτε πλέον ἤθελον παρενοχλήσει τοὺς ἀκαδημαϊκοὺς πολίτας, καὶ ἀπὸ τῆς ἐποχῆς ἐκείνης οἱ φοιτηταὶ τῆς Ἀϊδελβέργης ἀπέκτησαν τὴν δεσποτικὴν ἐκείνην ἐπιρροήν, ἥτις μέχρι τῶν ἡμερῶν ἡμῶν διατηρεῖται καὶ καθιστᾷ τὴν Ἀϊδελβέργην πόλιν ἀποκλειστικῶς πανεπιστημιακήν. Ἐπελθόντος τοῦ τριακονταετοῦς πολέμου μὲ τὰς περιπετείας του καὶ τὰς καταστροφὰς του ἡ δόξα τοῦ Πανεπιστημίου ἐπεσκιάσθη ἐν μέρει, διότι οἱ χρόνοι ἐκεῖνοι δὲν ἦσαν διὰ τὴν Γερμανίαν χρόνοι μελετῶν καὶ ἡσύχων σπουδῶν· ἐνέσκηψαν κατόπιν ἄλλαι δοκιμασίαι ἐπὶ Λουδοβίκου ιδ'. τῆς Γαλλίας, ὅστις διέταξε τὸν στρατηγόν του Μελὰκ νὰ κυριεύσῃ τὴν ἐπαρχίαν καὶ νὰ παραδώσῃ εἰς τὸ πῦρ καὶ τὴν πόλιν τῆς Ἀϊδελβέργης καὶ τὸ ὀχυρὸν αὐτῆς φρούριον, τοῦ ὁποίου τὰ μέχρι τοῦδε σωζόμενα ἐρειπία μαρτυροῦσι περὶ τῆς λύσσης τοῦ καταχτητοῦ. Φυσικῷ τῷ λόγῳ καὶ τὸ Πανεπιστήμιον ἠσθάνθη τὰ δεινὰ τῶν καιρῶν καὶ ἡ τοιαύτη κατάστασις διετηρήθη μέχρι τοῦ ἔτους 1803 ὅτε ἡ Βαυαρία ἐθιάσθη νὰ παραχωρήσῃ τὴν Ἀϊδελβέργην εἰς τὸ μέγα δούκατον τῆς Βάδης, οὗ ὁ φιλόμουσος ἡγεμὼν ἔδωκε πάλιν εἰς τὸ Πανεπιστήμιον τὸ ἀρχαῖον αὐτοῦ γόητρον. Οἱ διασημότεροι τῆς Γερμανίας λόγιοι ἐν ὅλοις τοῖς κλάδοις τῆς ἐπιστήμης προσεκλήθησαν καθηγηταί, καὶ μέχρι σήμερον οἱ διδάσκοντες ἐν Ἀϊδελβέργῃ ἀνήκουσιν εἰς τοὺς ἐξοχωτέρους τῆς Γερμανίας ἄνδρας. Ἀρκεῖ ν' ἀναφέρωμεν τὰ ἑξῆς ὀλίγα ὀνόματα· τὰ τῶν νομοδιδασκάλων Bluntschli καὶ Mittermaier, τὸ τοῦ ἰατροῦ Χελίου, τοῦ ἱστοριογράφου Γερβίνου, τοῦ συγγραφέως τῆς ἱστορίας τῆς Ἑλληνικῆς Ἐπαναστάσεως, καὶ τὸ τοῦ φιλοσόφου Kuno Fischer, διδάσκοντος ἔτι σήμερον. Οἱ φοιτηταὶ τῆς Ἀϊδελβέργης διακρίνονται μεταξὺ ὅλων τῶν ἄλλων τῆς Γερμανίας φοιτητῶν διὰ τὴν πρωτοτυπίαν τῶν στολῶν καὶ διὰ τὸ φίλερι καὶ ἐπιβλητικὸν τοῦ χαρακτῆρός των. Συχνόταται εἶναι αἱ μονομαχίαι, ἀκίνδυνοι ἄλλως τε ὡς ἐπὶ τὸ πολύ. Τὸ Πανεπιστήμιον ἔχει ἰδιαιτέραν ἀστυνομικὴν δικαιοδοσίαν καὶ ἐν τῇ φυλακῇ αὐτοῦ πολλοὶ τῶν κατόπιν καταστάντων διαπρεπῶν ἀνδρῶν διῆλθον ὥρας τινὰς ἐν ἀπομονώσει, μεταμελούμενοι διὰ τὰς νεανικὰς αὐτῶν παρεκτροπάς. Τὰ ὀνόματα πολλῶν φυλακισθέντων φοιτητῶν κοσμοῦσι τοὺς τοίχους τῆς στενῆς φυλακῆς, ἥτις ὑπὸ ἱστορικὴν ἔποψιν εἶναι ἓν τῶν ἀξιοπεριεργοτέρων μνημείων τῆς πόλεως.

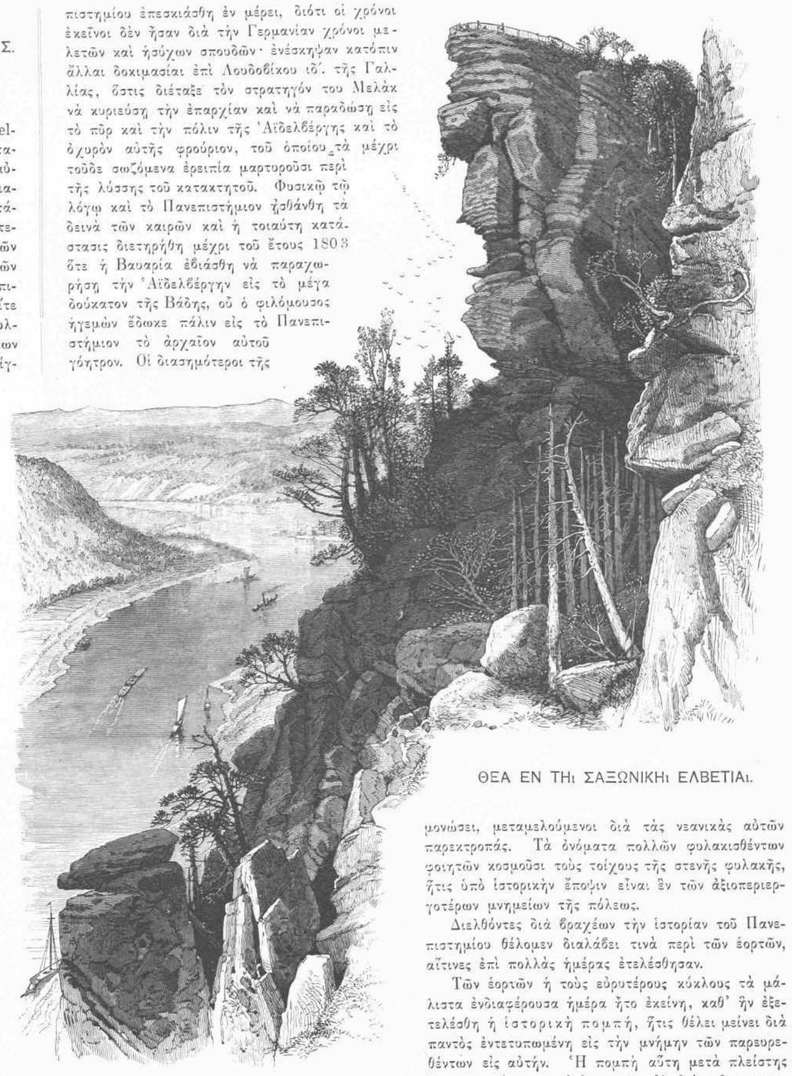

ΘΕΑ ΕΝ ΤΗι ΣΑΞΩΝΙΚΗι ΕΛΒΕΤΙΑι.

Διελθόντες διὰ βραχέων τὴν ἱστορίαν τοῦ Πανεπιστημίου θέλομεν διαλάβει τινὰ περὶ τῶν ἑορτῶν, αἵτινες ἐπὶ πολλὰς ἡμέρας ἐτελέσθησαν.

Τῶν ἑορτῶν ἡ τοῦ εὐρυτέρους κύκλους τὰ μάλιστα ἐνδιαφέρουσα ἡμέρα ἦτο ἐκείνη, καθ' ἣν ἐξετελέσθη ἡ ἱστορικὴ πομπή, ἥτις θέλει μείνει διὰ παντὸς ἐντετυπωμένη εἰς τὴν μνήμην τῶν παρευρεθέντων εἰς αὐτήν. Ἡ πομπὴ αὕτη μετὰ πλείστης ὅσης κομψότητος καὶ ἱστορικῆς ἀληθείας διοργανωθεῖσα, ἀπετελεῖτο ἐκ τῶν ἑξῆς συμπλεγμάτων.

Πρῶτον ἤρχετο τὸ σύμπλεγμα, τὸ παριστῶν τὴν ἵδρυσιν τοῦ Πανεπιστημίου ὑπὸ τοῦ Ῥοβέρτου Α' Προηγοῦντο οἱ κῆρυκες μὲ τὰς ἀρχαίας αὐτῶν στολάς, ἡ μεγάλη αὐτοκρατορικὴ σημαία, εἶποντο οἱ σαλπιγκταί, τὰ ἱστορικὰ πρόσωπα, ὁ καρδινάλιος, ἀπεσταλμένος τοῦ Πάπα Οὐρβανοῦ, καὶ ὑπὸ ὡραίαν σκιάδα ἤρχετο ἔφιππος αὐτὸς ὁ δοὺξ Ῥοβέρτος μετὰ τῆς συζύγου αὐτοῦ Βεατρίκης. Τὸ δεύτερον σύμπλεγμα παρίστα τὴν θριαμβευτικὴν εἴσοδον τοῦ αὐτοκράτορος Φριδερίκου Α'., τοῦ Νικηφόρου. Αἱ στολαὶ τοῦ συμπλέγματος τούτου ἦσαν αἱ τοῦ ιε'. αἰῶνος. Ἤρχετο τρίτον σύμπλεγμα ἡ συνοδεία τοῦ δουκὸς Ὄθωνος Ἐρρίκου, ἐν ᾗ διεκρίνετο ἡ μεγαλοπρεπὴς τοῦ Πανεπιστημίου ἅμαξα, συρομένη ὑπὸ τεσσάρων ἵππων. Φοιτηταὶ καταλλήλως ἐνδεδυμένοι παρίστων τοὺς καθηγητὰς τοῦ ιστ'. αἰῶνος. Εἵπετο ἕτερον σύμπλεγμα, ἐν ᾧ ἐφαί-

νατο ὁ δοὺξ Φριδερῖκος ὁ Ε΄. εἰσερχόμενος εἰς τὴν πόλιν μετὰ τῆς συζύγου του, τῆς Ἐλισάβετ τῆς Ἀγγλίας. Ἐν τῷ συμπλέγματι τούτῳ ἰδίως εἴλκυσαν τὴν προσοχὴν τοῦ πλήθους αἱ πολυτελεῖς ἅμαξαι τῶν στρατάρχων, ἃς παρηκολούθουν δορυφόροι. Κατόπιν ἕτερα συμπλέγματα παριστῶντα τὸν τριακονταετῆ πόλεμον, μίαν θήραν κατὰ τὸν ιη΄. αἰῶνα, τὴν ἀνακαίνισιν τοῦ Πανεπιστημίου παρὰ τοῦ δουκὸς Καρόλου Φριδερίκου τῆς Βάδης, τὸν βίον τῶν φοιτητῶν κατὰ τὸν ιθ΄. αἰῶνα καὶ τέλος τὸ τελευταῖον σύμπλεγμα, τὸ παριστῶν τὴν νέαν γερμανικὴν αὐτοκρατορίαν.

Ἡ ἱστορικὴ αὕτη πομπὴ δὲν ἦτο μόνον θέαμα τερπνότατον τοῖς ὀφθαλμοῖς, ἀλλὰ καὶ διδακτικωτάτη σειρὰ σκηνῶν. Ἀνάγκη εἶναι ὁ νοῦς τοῦ ἀνθρώπου νὰ ἀνατρέχῃ ἐνίοτε εἰς τὸ παρελθὸν καὶ νὰ δοξάσῃ οὕτω τοὺς αἰῶνας, οἵτινες παρέδωσαν ἡμῖν παραδόσεις ἀνεξιτήλους. Ἡ πομπὴ αὕτη ἐδίδαξεν ὅτι δὲν πρέπει μόνον νὰ θαυμάζωμεν τὸ οἰκοδόμημα ἀλλὰ καὶ ν' ἀνακαλῶμεν εἰς τὴν μνήμην τοὺς ἀνεγείραντας τὸ οἰκοδόμημα τοῦτο. Ἡ λατρεία τοῦ παρελθόντος μεγαθύνει τὰ ἔθνη· ἡ Γερμανία κατέστη ἰσχυρὰ καὶ μεγάλη, διότι οὐδέποτε ἐλησμόνησε τὸ παρελθόν. Διὰ τῆς ἱστορικῆς πομπῆς ἐτελείωσε τὸ καλλίτερον μέρος τῶν ἑορτῶν διὰ τὴν πεντακοσιετηρίδα τοῦ πανεπιστημίου τῆς Αἰδελβέργης.

ΤΟ ΕΝ ΚΕΡΚΥΡΑι ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΗΡΙΟΝ "ΚΑΠΟΔΙΣΤΡΙΑΣ".

Περὶ τοῦ ἀρίστου τούτου Ἑλληνικοῦ Ἐκπαιδευτηρίου καὶ ἄλλοτε ὁ "Ἕσπερος" ἐποιήσατο μνείαν, καθότι δίκαιον εἶναι νὰ τιμᾶται ἕδρυμα, ὅπερ διευθυνόμενον ὑπὸ τοῦ λογίου Κυρίου Λεωνίδα Βλάχου ἐκτελεῖ ἀβορύβως καὶ εὐσυνειδότως τὴν εὐεργετικὴν αὐτοῦ ἀποστολήν. Κατ' ἔτος οἱ καρποὶ τοῦ Ἐκπαιδευτηρίου τούτου καθίστανται καταφανέστεροι καὶ τοῦτο ὀφείλεται μὲν εἰς τὴν νοημοσύνην τῶν ἐν αὐτῷ ἐκπαιδευομένων νέων Ἑλλήνων, ἀλλὰ κατὰ πλεῖστον μέρος καὶ εἰς τὴν ἄσκνον δραστηριότητα τοῦ διευθυντοῦ αὐτοῦ καὶ εἰς τὴν περὶ τὸ διδάσκειν πεῖραν τῶν ἐν αὐτῷ διδασκάλων. Μετὰ χαρᾶς εἴδομεν ὅτι καὶ ἐφέτος κατὰ τὰς ἐνιαυσίους ἐξετάσεις οἱ βραβευθέντες μαθηταὶ ἦσαν οὐκ ὀλίγοι καὶ γνωρίζοντες ὅτι τὰ βραβεῖα ἀπονέμονται μετὰ πολλῆς τῆς φειδοῦς καὶ αὐστηρᾶς δικαιοσύνης δὲν δυνάμεθα ἢ νὰ συγχαρῶμεν τῇ διευθύνσει ἐπὶ τοῖς ἐπιτυχέσιν ἀποτελέσμασιν. Ὡς συνήθως κατὰ τὴν τελετὴν τῆς ἀπονομῆς τῶν βραβείων ὁ διευθυντὴς Κος Λ. Βλάχος ἐξεφώνησε λόγον ἐμβριθέστατον, ἐν ᾧ ἀποτεινόμενος πρὸς τοὺς βραβευθέντας μαθητὰς εἶπε τὰς ὀλίγας ταύτας λέξεις, ἐν αἷς καταφαίνεται πόσον πατρικῶς τὰ δύσκολα αὐτοῦ καθήκοντα ἐκτελεῖ·

"Σεῖς δέ, φίλτατοι μαθηταί, προσέλθετε ἵνα λάβητε τὰ ἆθλα τῶν κόπων σας καὶ τὴν ἀμοιβὴν τῆς φιλομαθείας σας. Ἔστωσαν ταῦτα κειμήλια ἱερὰ καθ' ὅλον τὸν βίον σας. Προσέχετε ὅμως μή ποτε ἡ ἔπαρσις καταλάβῃ τὰς φρένας σας. Μὴ λησμονεῖτε ὅτι οἱ στέφανοι, οὓς λαμβάνετε κατὰ τὴν ἐπίσημον ταύτην ἡμέραν, οὐδὲν ἕτερον εἶναι ἢ ἀπόδειξις τῆς ἐκπληρώσεως τῶν καθηκόντων σας κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ λήξαντος ἔτους, καὶ ὅτι ἡ τιμὴ αὕτη ἐπιβάλλει εἰς ὑμᾶς καθήκοντα ὧν τὴν ἐκπλήρωσιν δὲν δύνασθε ν' ἀποφύγητε. Ἐὰν ἐφέτος ἐβραβεύθητε, πρέπει νὰ βραβευθῆτε καὶ εἰς τὸ προσεχές, καὶ δὲν θὰ ἐπιτρέψητε ποτὲ καθ' ὅλον τὸν μαθητικόν σας καὶ τὸν μετέπειτα βίον ἕτερον αἴσθημα ἢ τὸ τῆς τιμῆς νὰ ἐπικρατήσῃ ἐν τῇ καρδίᾳ σας. Μὴ λησμονεῖτε ὅτι ἡ τιμὴ οὔτε δι' ἁπλῶν ἐπαίνων ἀποκτᾶται οὔτε διὰ τοῦ ψεύδους ἀφαιρεῖται, ἀλλ' εἶναι ἀγαθὸν πολύτιμον κτώμενον διὰ τῆς συνεχοῦς καὶ ἀδιαλείπτου ἐκπληρώσεως τῶν πρὸς τὸν Θεόν, τὸν ἑαυτόν σας καὶ τὸν πλησίον καθηκόντων."

Η ΠΑΡΑΣΤΑΣΙΣ ΤΟΥ ΑΓΑΜΕΜΝΟΝΟΣ ΤΟΥ ΑΙΣΧΥΛΟΥ

ἐν τῷ Πανεπιστημίῳ τοῦ Σύδνεῦ.

Καὶ εἰς τὰ ἀποκεντρώτερα τῆς οἰκουμένης μέρη τὰ ἀθάνατα δράματα τῶν προγόνων ἡμῶν ἐλκύουσι τὴν προσοχὴν τοῦ κόσμου. Οὕτω μανθάνομεν ἐκ τινος ἐφημερίδος τῆς Αὐστραλίας, ἣν ἀξιότιμος ὁμογενὴς ἀπέστειλεν ἡμῖν, ὅτι ἐν τῇ πρωτευούσῃ τῆς ἐκτεταμένης ἐκείνης ἀγγλικῆς κτήσεως ἐδιδάχθη ἐν τῷ Πανεπιστημίῳ ἀπὸ σκηνῆς ἡ λαμπρὰ τραγῳδία τοῦ Αἰσχύλου, ὁ Ἀγαμέμνων. Τὰ πρόσωπα τὰ ὑποκριθέντα τὸν Ἀγαμέμνονα, τὴν Κλυταιμνήστραν, τὴν Κασσάνδραν, τὸν Αἴγισθον, ὑπεκρίθησαν λίαν ἐπιτυχῶς τὰ μέρη των. Ὁ κήρυξ μετὰ πολλῆς τέχνης ἀνήγγειλε τὴν πτῶσιν τῆς Τροίας. Ὁ χορὸς τῶν γερόντων μετὰ κλασικῆς ἀξιοπρεπείας ἀπήγγειλε τοὺς χορούς. Ἡ μουσική, συντεθεῖσα ὑπὸ τοῦ κ. Ἕκτορος Maclean συνώδευσε τὸ δρᾶμα καὶ πολλὰ μέρη αὐτῆς ἦσαν πράγματι μεγαλοπρεπῆ. Αἱ στολαὶ τῶν ἠθοποιῶν ἦσαν ὅλαι πισταὶ καὶ πλούσιαι. Ἡ παράστασις ἐγένετο ὑπὸ τὴν προστασίαν τοῦ λόρδου Καρρικτῶνος καὶ τῆς κυρίας αὐτοῦ, καὶ ἀπέσπασε τοὺς ἐπαίνους πάντων τῶν παρευρεθέντων. Δυστυχῶς ἡ ἑλληνικὴ γλῶσσα δὲν ἐγνωρίζετο ὑπὸ πολλῶν, οἵτινες δὲν ἠδυνήθησαν ὡς ἐκ τούτου νὰ ἐννοήσωσιν ὅλην τὴν δραματικὴν ἀξίαν τῆς ἀρχαίας τραγῳδίας.

Ὁ βασιλεὺς Σετιβάγιος. Ὁ διαβόητος οὗτος βασιλεὺς τῶν Ζουλοῦ, ὅστις τοσαῦτα παρέσχε τοῖς Ἄγγλοις πράγματα, εἶτα δὲ ἡττηθεὶς ἠχμαλωτίσθη καὶ πάλιν ἀφέθη ἐλεύθερος καὶ ἐπανῆλθεν εἰς τὴν πατρίδα του, ὑπέστη καὶ μετὰ τὸν ἐν ἔτει 1883 συμβάντα θάνατόν του περιέργους περιπετείας. Γερμανός τις περιηγητής, Joest καλούμενος, ἔμαθεν ὅτι ὁ ἡγεμὼν ἐκεῖνος δὲν εἶχε ταφῆ, ἀλλ' ὅτι τὸ πτῶμά του διετηρεῖτο ἐπὶ τῆς γῆς. Ἀπεφάσισεν ἑπομένως νὰ τὸ ἴδῃ καὶ ἐξητήσατο πρὸς τοῦτο τὴν ἄδειαν τῶν ἀδελφῶν τοῦ ἀποθανόντος βασιλέως. "Ἀφ' οὗ ἐπὶ ἡμίσειαν ὥραν περίπου περιέμενον (οὕτω διηγεῖται ὁ περιηγητής) ἦλθον οἱ ἀδελφοὶ τοῦ βασιλέως μετ' ἀκολουθίας. Οἱ ὀπαδοὶ των οὗτοι ἦσαν ὅλοι ὑψηλοῦ ἀναστήματος ἄνδρες, ἀληθεῖς γίγαντες, καὶ πάντες ἕνεκα τοῦ πένθους ἐντελῶς γυμνοί. Τελευταῖος πάντων ὁ Δαβουλαμάντζης, ὁ τοῦς Ἄγγλους ἐν αἱματηρᾷ μάχῃ νικήσας, ἀνὴρ ἄγριος καὶ πράγματι ἀποτρόπαιος. Μετὰ μακρὰν συνδιάλεξιν μοὶ ἐπετράπη νὰ ἐπισκεφθῶ τὸ μέρος, ἔνθα ὁ Σετιβάγιος ἀπέθανεν. Μὲ ὡδήγησαν πρὸς ταπεινὴν καλύβην, ἐν ᾗ εἰσῆλθον ἕρπων ὑπὸ μικρὰν θύραν· εὑρέθην δὲ ἐντὸς μικροῦ καὶ σκοτεινοῦ δωματίου, ἐν ᾧ ἐκάθηντο δεκαπέντε γυναῖκες· πρὸς τὸ ἀριστερὸν μέρος ἔκειτο κιβώτιον μεγέθους ἑνὸς κυβικοῦ μέτρου. Ἐντὸς τοῦ κιβωτίου τούτου ἔκειτο ὁ βασιλεὺς τετυλιγμένος διὰ καλυμμάτων διαφόρων. Μάτην οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ εἶχον παρακαλέσει τοὺς Ἄγγλους νὰ τοῖς δανείσωσιν ἅμαξαν, ὅπως μεταφέρωσι τὸν νεκρὸν εἰς τὴν πατρίδα του· οἱ Ἄγγλοι ἠρνήθησαν, διότι ἤθελον νὰ ἐμποδίσωσιν, ὅπως αἱ γυναῖκες τοῦ ἀποθανόντος ἠγερμόνος σφαγῶσιν ἐπὶ τοῦ τάφου του. Εἶναι ἔθος παρὰ τοῖς Ζουλοῦ, μέρος τῶν γυναικῶν τοῦ ἀποθανόντος βασιλέως νὰ θανατωθῶσι διὰ ροπάλων· τὴν ἀπάνθρωπον ταύτην σφαγὴν ἐκτελοῦσιν οἱ φίλοι καὶ οἱ συγγενεῖς τοῦ βασιλέως."

Ὁ μουσουργὸς Λίστ. Ὁ διάσημος κυμβαλιστὴς καὶ μουσουργὸς Φραγκῖσκος Λίστ, ὁ ἐπὶ ἡμίσειαν ὅλην ἑκατονταετηρίδα τὸν κόσμον διὰ τῆς κυμβαλιστικῆς αὐτοῦ τέχνης καὶ τῶν μελῳδιῶν του καταθέλξας, ἀπεβίωσε πρό τινων ἡμερῶν ἐν ἡλικίᾳ 75 σχεδὸν ἐτῶν. Τὴν προσωπογραφίαν τοῦ ἐκτάκτου τούτου μελοποιοῦ θέλομεν δημοσιεύσει ἐν τῷ προσεχεῖ ἡμῶν τεύχει. Σήμερον ἀναγράφομεν ὀλίγα τινὰ περὶ αὐτοῦ. Λέγεται ὅτι μεταξὺ τῶν ἐγγράφων του εὑρέθη ἡ μουσικὴ ὁλοκλήρου θρησκευτικοῦ δράματος, φέροντος τίτλον "Ὁ Ἅγιος Στανίσλαος", ἣν ἐπρόκειτο ὁ ἀποθανὼν νὰ ἐκτελέσῃ τὸ ἐρχόμενον ἔτος ἐν Λονδίνῳ. Ἄνθρωποι ὅμως καλῶς πληροφορημένοι διατείνονται ὅτι ἐκ τοῦ δράματος τούτου εὑρέθησαν μόνον τεμάχιά τινα ἀσυνάρτητα, ἅπερ ὁ μουσουργὸς ἔμελλε νὰ συναρμολογήσῃ· καθότι ὁ Λίστ εἰργάζετο βραδέως, καλῶς καὶ ἐπιμελῶς διορθῶν καὶ ἐπεξεργαζόμενος τὰς μουσικάς του συνθέσεις. Οὐδέποτε ἐπεχείρει ἔργον ἀπ' ἀρχῆς μέχρι τέλους· ἀλλὰ πρότερον ἐπεξειργάζετο τὰς διαφόρους σκηνὰς κατὰ τὰς ἐμπνεύσεις του, μεθ' ὃ ἤνωεν αὐτὰς καὶ ἀπετέλει τὸ σύνολον. Πιθανὸν εἶναι νὰ εὑρεθῶσιν αἱ σκηναὶ τοῦ ἐν λόγῳ δράματος μεταξὺ τῶν ἐγγράφων του, ὡς εἶναι καὶ πιθανὸν νὰ εὑρεθῶσι καὶ ἄλλαι συνθέσεις καὶ ἰδίως οὐγγρικαί τινες μελῳδίαι, εἰς ἃς κατὰ τοὺς τελευταίους τούτους μῆνας κατεγίνετο. Ὅ,τι καὶ ἂν εὑρεθῇ θὰ ἦναι μέγα ἀπόκτημα διὰ τὴν μουσικὴν τέχνην, διότι αἱ συνθέσεις αὐτοῦ διακρίνονται διὰ τὴν πρωτοτυπίαν των. — Ὁ μέγας δοὺξ τῆς Βεϊμάρης, θαυμαστὴς τοῦ Λίστ, ἔλαβε τὴν πρωτοβουλίαν ἱδρύσεως καταστήματος φέροντος τὸν τίτλον τοῦ διαπρεποῦς μουσουργοῦ· ἐπὶ τούτῳ δὲ ἀπηύθυνε τὴν ἑπομένην αὐτόγραφον ἐπιστολὴν πρὸς τὸν ἐν Βεϊμάρῃ γενικὸν διευθυντὴν τῶν θεάτρων· "Ἐπεθύμουν νὰ ἱδρυθῇ κατάστημα, φέρον τὸ ὄνομα τοῦ Λίστ, οὗ σκοπὸς νὰ ἦναι ἡ προαγωγὴ τῆς νέας γερμανικῆς μουσικῆς. Τὸ ἵδρυμα τοῦτο θέλει συνδράμει τοὺς νέους μουσουργούς, οἵτινες θ' ἀποδειχθῶσιν ἄξιοι νὰ διαδώσωσι τῆς καλλιτεχνικὸς ἰδέας, τὰς ὑπὸ τοῦ ἀοιδίμου Λίστ ἀνιπροσωπευομένας. Ἕδρα τοῦ καταστήματος τούτου θὰ ἦναι ἡ πόλις Βεϊμάρη."

Τί πίνουσι καὶ τί καπνίζουσιν οἱ Ἀμερικανοί. Κατὰ τὸ παρελθὸν ἔτος 1885 ἡ κατανάλωσις τοῦ ζύθου ἐν ταῖς Ἡνωμέναις πολιτείαις τῆς Ἀμερικῆς ἀνῆλθεν εἰς 642 ἑκατομμύρια γαλλονίων (τὸ γαλλόνιον ἰσοδυναμεῖ πρὸς 4½ λίτρας)· βακῆς δὲ κατηναλώθησαν 71 ἑκατ. γαλλονίων. Καὶ ἡ κατανάλωσις τοῦ καπνοῦ εἶναι ἐπίσης καταπληκτική· ἐντὸς τοῦ παρελθόντος ἔτους ἐκαπνίσθησαν 192 ἑκατομμύρια λιβρῶν καπνοῦ, 3½ δισεκατομμύρια σιγάρων καὶ 1½ δισεκατ. σιγαρέττων. Ὅταν ἀναλογισθῇ τις ὅτι ὁ πληθυσμὸς τῶν Ἡνωμένων Πολιτειῶν ἀνέρχεται εἰς 59 ἑκατομμύρια ψυχῶν, πείθεται ὅτι ἡ τοσαύτη κατανάλωσις καπνοῦ εἶναι πράγματι ἔκτακτος. Λόγου γινομένου ἐνταῦθα περὶ καπνοῦ προσθέτομεν πληροφορίας τινὰς περὶ τῶν κατὰ τῶν καπνιζόντων ἐπιβαλλομένων ποινῶν ἐν ἀρχῇ τῆς εὑρέσεως τοῦ χόρτου τούτου. Ὁ καπνὸς εἰσήχθη εἰς τὴν Εὐρώπην ἐν ἔτει 1558. Ἰδίως αὐστηραὶ ἦσαν αἱ διατάξεις κατὰ τῆς βαρβαρικῆς χρήσεως αὐτοῦ ἐν Ῥωσσίᾳ, ἐν Περσίᾳ καὶ ἐν Τουρκίᾳ. Ἐν ἔτει 1643 συνεστήθη ἐν Μόσχᾳ ἰδιαίτερον δικαστήριον τοῦ καπνοῦ πρὸς κατάργησιν τῆς ἕξεως ταύτης. Τὸ δικαστήριον τοῦτο ἐπέβαλλεν εἰς πάντα κατὰ πρῶτον φωραθέντα ὡς καπνίζοντα τὴν ποινὴν τοῦ κνούτου· ὁ τὸ δεύτερον φωραθεὶς ἐτιμωρεῖτο διὰ θανάτου. Καὶ ἐν Περσίᾳ ἐπεβάλλετο ποινὴ θανάτου εἰς τοὺς καπνίζοντας· ἀλλ' ἐν τῇ χώρᾳ ἐκείνῃ ἦτο τοσοῦτον ἐρριζωμένη ἡ συνήθεια τοῦ καπνίζειν, ὥστε πολλοὶ Πέρσαι ἐπροτίμων νὰ ἐγκαταλείψωσι τὴν πατρίδα των ἢ νὰ ἀφήσωσι τὴν καπνοσύριγγά των. Ὁ σουλτάνος τῆς Τουρκίας Ἀμουράτης ὁ Δ΄. διέταξεν, οἱ φωραθέντες ὡς καπνίζοντες νὰ περιφέρωνται μαστιγούμενοι ἀνὰ τὰς ὁδοὺς τῆς πόλεως, ἐμπεπηγμένην ἔχοντες μικρὰν καπνοσύριγγα ἐν τῇ ῥινὶ αὐτῶν· ἐὰν δὲ τὸ δεύτερον συνελαμβάνοντο καπνίζοντες ἀπεκεφαλίζοντο. — Ἐν Ἱσπανίᾳ, ἐν Γαλλίᾳ καὶ ἐν Ἰταλίᾳ ἡ ἕξις τοῦ ῥοφᾶν ταμβάκον ἦτο διαδεδομένη ἀπὸ τῆς ἀρχῆς τοῦ ιζ΄. αἰῶνος, καὶ ἐν ἔτει 1624 ὁ Πάπας Οὐρβανὸς ὁ Η΄. ἐξεσφενδόνισεν ἀνάθεμα κατὰ τῶν ῥοφώντων ταμβάκον. Τὸ περίεργον εἶναι ὅτι ἀκριβῶς ἑκατὸν ἔτη μετὰ ταῦτα ὁ Πάπας Βενέδικτος ὁ ιδ΄. κατήργησε τὴν διάταξιν ταύτην τοῦ προκατόχου του, διότι ἦτο μανιώδης ταμβακιστής. Καὶ ἐν Ἑλβετίᾳ τέλος ἐν ἔτει 1653 ἐτιμωρήθησαν πολῖται τινες διὰ χρηματικῶν προστίμων καὶ διὰ φυλακίσεως, διότι ἐβεβάθησαν καπνίζοντες.

ΩΡΑΙ ΣΧΟΛΗΣ.

Αἴνιγμα 468.

Ἓν αἴνιγμα ἁπλούστατον
Σήμερον σοὶ προτείνω·
Ὅπως τὸ λύσῃς, προσοχὴν
Μικρὰν πολὺ συστήνω·
Ζῶον εἶναι τὸ πρῶτόν μου.
Ἄνθος εἶναι τὸ ἄλλο·
Ποῦ δὲ τὸ ὅλον θὰ εὑρῇς;
Εἰς ἅδη, ὅπου θάλλω.

Αἰκ. Βασιλειάδου ἐν Ἀλεξανδρείᾳ.

Αἴνιγμα 469.

Εἶμαι τέλος καὶ ἀρχή,
Καὶ συνήθης σου τροφή.
Ἂν προσθέσῃς κεφαλὴν
Καὶ δξύνεις τὴν ἀρχήν,
Ἄλογα θὰ ἀπαντήσῃς
Μὲ διάφορον μορφήν.

Κ. Φτερούδης, ἐν Βιρ-Σάμς (Αἰγύπτου).

Αἴνιγμα 470.

Τὸ πρῶτόν μου ἀκόπως
Εὐθὺς δ' ἀναγνωρίσῃς,
Ἂν τὴν γραμματικήν σου
Μικρὸν ἀναδιφήσῃς.
Τὸ δ' ἄλλο εἶναι μέλος σου
Μικρόν, ὅπερ ἐξέχει.
Τὸ ὅλον μου μὲ θαυμασμὸν
Ὁ ξένος ἀτενίζει,
Ἂν κεφαλὴν περικαλλῆ
Νεάνιδος στολίζῃ.

Ν. Κ. Μουσούρης ἐν Βερλιάνσκᾳ.

Πρόβλημα 471.

* * *
* * *
* * *
* * *
* * *
* * *
* * *

Ἀναπληρωθήτωσαν οἱ ἀστερίσκοι διὰ γραμμάτων οὕτως, ὥστε ν' ἀναγινώσκωνται τέσσαρες λέξεις, ἔχουσαι κεντρικὸν στοιχεῖον τὸ Α, καὶ ἡ μὲν α΄. νὰ σημαίνῃ ἀρχαῖον πλοῖον τῶν Ἀθηναίων, ἡ β΄. νῆσον μικρὰν τῆς Ἑλλάδος, πλὴν ἔνδοξον, παρὰ τὴν ὁποίαν συνήφθη μεγάλη ναυμαχία, ἡ γ΄. ἀρχαίαν τινὰ γυναῖκα, ἧτις ἐρασθεῖσα ἥρωος ἐγκατελείφθη ὑπ' αὐτοῦ ἐπὶ μικρᾶς νήσου, ἔνθα εὗρε προστάτην καὶ ἐραστὴν τὸν Διόνυσον, καὶ ἡ δ΄. κώμην τῆς Ἀττικῆς περίβλεπτον ἐν τῇ ἀρχαιότητι, διότι παρ' αὐτὴν οἱ Ἕλληνες ἤραντο λαμπρὰν νίκην.

Ὁ αὐτός.

Πρόβλημα 472.

Νεανίας τις ἐλάμβανε τακτικῶς τὴν ἡμέραν τῶν γενεθλίων του παρὰ τοῦ ἀναβόχου του 20 δραχμάς, ἃς ἐναπέθετεν ἐντὸς μικροῦ ταμιευτηρίου. Φθὰς εἰς τὸ 24 ἔτος τῆς ἡλικίας του εὗρεν ἐν τῷ ταμείῳ, ἀντὶ 480 δραχμῶν, ἃς ὤφειλε νὰ ἔχῃ, μόνον 120 δραχμάς, καὶ ἐν τοσούτῳ οὐδεὶς εἶχε παραδιάσει τὸ ταμεῖόν του. Πῶς συνέβη τοῦτο;

Ν.

ΛΥΣΕΙΣ.

Αἰνίγματος 464. Αἰνιγματος 465.

Ζ—1 = Ζημία—ῖα. Ὑπὲρ—ὀφία = Ὑπεροφία.

Προβλήματος 466.

Υ Π Α Ρ
Π Ε Ρ Ι
Α Ρ Ο Ν
Ρ Ι Ν Η.

Προβλήματος 467.

Ἡ σκιά

Ἔλυσαν. Τὸ 450 ὁ κ. Ε. Δ. ἐν Ἀλεξανδρείᾳ· τὰ 451, 452 ἡ δεσποινὶς Ἱρτ. Α. Πασσαλίδου ἐπίσης· τὸ δὲ 449, 450 καὶ 451 ὁ κ. Α. Γ. ἐν Σύρῳ.

ΠΑΡΟΡΑΜΑ.

Ἐν τῷ ὑπ' ἀρ. 124 τεύχει τοῦ "Ἑσπέρου" σελ. 58 τὸ ἐπίθετον σκυθρωπὸς (ἐν τῷ β΄. στίχῳ τοῦ ποιήματος τοῦ Βύρωνος) διορθωτέον διὰ τοῦ ἐπιθέτου συμπαθής.

ΓΡΑΜΜΑΤΟΚΙΒΩΤΙΟΝ.

Κῳ **Χ. Μ.** ἐν **Θεσσαλονίκῃ.** Εὐχαρίστως θέλομεν ἀποστείλει ὑμῖν τὸ φυλλάδιον. Ἀγνοοῦμεν τίνες ἀριθμοὶ τοῦ παρελθόντος ἔτους ἐλλείπουσιν ὑμῖν· λάβετε τὴν καλωσύνην νὰ μᾶς πληροφορήσητε περὶ τούτου. Διὰ τὰ ἐμπορικὰ συγγράμματα ἐκ Παρισίων ἀποταθῆτε πρὸς τὸν ἐν τῇ ὑμετέρᾳ πόλει βιβλιοπώλην κ. Σ. Γράσσον, ὅστις εἶναι λίαν κατάλληλος διὰ τοιαῦτα παραγγέλματα. — κ. **Μ. Β.** ἐν **Ἀθήναις.** Εὐχαριστοῦμεν μεγάλως διὰ τὰ ἀποσταλέντα. Εὐχαρίστως θέλομεν συμμορφωθῆ πρὸς τὴν ἐπιθυμίαν σας. Ποσὸν ἐλήφθη· γραμμάτιον λαχείου ἐστάλη διὰ τοῦ κ. Ξ. — κ. **Σ. Χ.** εἰς **Ῥουσσοέκιον.** Ποσὸν ἐλήφθη, εὐχαριστοῦμεν διὰ τὴν φροντίδα· τὰ γραμμάτια τοῦ Λαχείου, οὗ ἡ ἐκκύβευσις, ὡς βλέπετε ἐν τῇ σημερινῇ εἰδοποιήσει, ἀναβάλλεται διὰ τὴν α΄. Ὀκτωβρίου. Θέλουσιν ἀποσταλῆ ὑμῖν. — κ. **Α. Γ.** εἰς **Κάρλσβαδ.** Βεβαίως, εὑρισκόμενοι τόσον πλησίον τοῦ Bayreuth θὰ σᾶς ἦναι ἐνδιαφέρον νὰ μεταβῆτε ἐκεῖ, ὅπως παρευρεθῆτε εἰς τὰς παραστάσεις τοῦ Πάρσιβαλ, τοῦ τελευταίου μελοδράματος τοῦ διασήμου μουσουργοῦ Βάγνερ, τὸ ὁποῖον, ὡς λέγεται, διδάσκεται ἀπὸ σκηνῆς τὸ τελευταῖον ἤδη ὑπὸ τὴν ἐπιτήρησιν τῆς χήρας τοῦ Βάγνερ, θυγατρὸς τοῦ πρὸ μικροῦ ἀποβιώσαντος ἐξέχου κυμβαλιστοῦ Λίστ.

ΓΝΩΣΤΟΠΟΙΗΣΙΣ.

Ἐπειδὴ μέρη τινά, ἔνθα διαμένουσι συνδρομηταὶ τοῦ "Ἑσπέρου" εἶναι λίαν ἀπομεμακρυσμένα, ἡ δὲ ταχθεῖσα προθεσμία τῆς ἐκκυβεύσεως τοῦ Λαχείου ἦτο ἀναλόγως βραχεῖα, ἡ Διεύθυνσις τοῦ "Ἑσπέρου" ἀπεφάσισε ν' ἀναβάλῃ τὴν ἐκκύβευσιν διὰ τὴν 1/13 προσεχοῦς Ὀκτωβρίου ἀνυπερθέτως.

Ἡ ἀπόφασις αὕτη ἐλήφθη συνεπείᾳ ἐπιστολῶν, δι' ὧν συνδρομηταί τινες ἐζήτουν μικρὰν παράτασιν προθεσμίας, ὅπως συμμετάσχωσι καὶ οὗτοι τοῦ Λαχείου.

Ἑπομένως εἰδοποιοῦνται περὶ τῆς ἀναβολῆς ταύτης (τῇ α΄. Ὀκτωβρίου 1886) καὶ οἱ πλησιέστερον εὑρισκόμενοι ΚΚ. συνδρομηταί, οἵτινες εἴτε ἕνεκεν ἀπουσίας ἢ δι' ἄλλην τινὰ αἰτίαν ἐμποδισθῆσαν μέχρι τοῦδε, ἵνα φροντίσωσιν ἐγκαίρως περὶ τῆς καταβολῆς τῆς ἐτησίας αὐτῶν συνδρομῆς, ἐὰν θέλωσι νὰ συμμετάσχωσι τοῦ Λαχείου.

Η ΔΙΕΥΘΥΝΣΙΣ.

ΤΙΜΗ ΚΑΤΑΧΩΡΙΣΕΩΣ 50 ΦΟΙΝ. ΤΟΝ ΣΤΙΧΟΝ. — **ΔΙΕΥΘΥΝΣΙΣ ELSTER-STRASSE 41. LEIPZIG.**

Παρακαλοῦνται οἱ ἐπιστέλλοντες πρὸς τὸν Ἕσπερον νὰ πέμπωσι τὰ χειρόγραφα καθαρῶς γεγραμμένα, τὰ ὁποῖα δημοσιευόμενα ἢ μὴ δὲν ἐπιστρέφονται.

ΔΡΟΜΟΛΟΓΙΟΝ

ΤΩΝ ΑΤΜΟΠΛΟΙΩΝ ΤΟΥ ΕΝ ΤΕΡΓΕΣΤΗι ΑΥΣΤΡΟ-ΟΥΓΓΡΙΚΟΥ ΛΟΪΔ.

Ἀναχωρήσεις ἐκ Τεργέστης·

ΓΡΑΜΜΗ ΑΝΑΤΟΛΙΚΩΝ ΙΝΔΙΩΝ ΚΑΙ ΚΙΝΑΣ (διὰ τῆς διώρυγος Σουέζ), εἰς Χόγκ-Κόγκ, διὰ Βρεντησίου, Πόρτο-Σαΐδ, Ἄδεν, Βομβάης, Κολόμβου, Πέναγγ καὶ Σιγγαπώρης τῇ α'. ἑκάστου μηνὸς εἰς τὰς 4 μ. μ.

Εἰς Καλκούτταν διὰ Πόρτο-Σαΐδ, Σουέζ, Ἄδεν καὶ Κολόμβου τῇ 15 Ἰανουαρίου, 15 Φεβρουαρίου, 15 Μαρτίου, 15 Αὐγούστου, 15 Σεπτεμβρίου, 15 Ὀκτωβρίου, 15 Νοεμβρίου καὶ 15 Δεκεμβρίου εἰς τὰς 4 μ. μ.

Ἐπὶ τῆς γραμμῆς Τεργέστης-Βομβάης τὰ ἀτμόπλοια ἑλκουσι διανύει 10 μίλια τὴν ὥραν, μεταξὺ δὲ Βομβάης καὶ Χόγκ-Κόγκ 9 μίλια.

ΓΡΑΜΜΗ ΑΙΓΥΠΤΟΥ. Ἑκάστην Παρασκευὴν εἰς Ἀλεξάνδρειαν διὰ Κερκύρας (συγκοινωνία πρὸς τὸ Πόρτο-Σαΐδ καὶ τὴν Συρίαν).

Πλειοτέρας πληροφορίας δίδει ἡ ἐν Τεργέστῃ Διεύθυνσις καὶ τὸ Γενικὸν Πρακτωρεῖον τοῦ αὐστρο-ουγγρικοῦ Λόυδ ἐν Βιέννῃ (Schwarzenberg-Platz ἀρ. 6).

ΓΡΑΜΜΗ ΑΝΑΤΟΛΗΣ. Ἑκάστην Τρίτην εἰς τὰς 4 μ. μ. εἰς Ἑλλάδα μέχρι Σμύρνης, ἐναλλὰξ διὰ Φιουμίου, Βρεντησίου, Πειραιῶς, καὶ διὰ Ἀγκῶνος κτλ.

ΓΡΑΜΜΗ ΒΡΕΝΤΗΣΙΟΥ-ΠΕΙΡΑΙΩΣ. Ἐκ Βρεντησίου τὴν Πέμπτην ἑκάστης ἑβδομάδος τὸ μεσονύκτιον διὰ Κέρκυραν, Πάτρας, Κόρινθον, Ἀθήνας καὶ Πειραιᾶ.

Ἐκ Πειραιῶς διὰ τοῦ σιδηροδρόμου εἰς Κόρινθον, καὶ ἐκ Κορίνθου διὰ τοῦ ἀτμοπλοίου ἑκάστην Δευτέραν, τὴν μεσημβρίαν διὰ Πάτρας, Κέρκυραν εἰς Βρεντήσιον.

Τὴν Τετάρτην (ἑκάστην δευτέραν Τετάρτην ἀπὸ 10 Ἰανουαρίου) τῇ 6 μ. μ. εἰς Φιούμιον, Κέρκυραν, Πάτρας, Κατάκωλον, Καλάμας, Πειραιᾶ, Θεσσαλονίκην, Θεσσαλίαν μέχρι Κωνσταντινουπόλεως.

Τὸ Σάββατον τῇ 2 μ. μ. εἰς Κωνσταντινούπολιν μὲ προσέγγισιν εἰς Κέρκυραν καὶ Πειραιᾶ· εἶτα δὲ ἐκ Πειραιῶς εἰς Σύρον, Κρήτην, Σμύρνην, Συρίαν, Θεσσαλίαν, καὶ διὰ Κωνσταντινουπόλεως εἰς τοὺς λιμένας τοῦ Εὐξείνου Πόντου (τῆς μαύρης θαλάσσης) καὶ τοῦ Δουνάβεως.

ΕΙΣ ΤΥΝΙΔΑ κατὰ δεκαπενθημερίαν, τὴν Πέμπτην ἀπὸ τῆς 4 Ἰανουαρίου εἰς τὰς 4 μ. μ. διὰ Ἀγκῶνος, Βάρης, Βρεντησίου, Μεσσήνης, Κατάνης, Συρακουσῶν καὶ Μελίτης (Συγκοινωνία ἐν Ἀγκῶνι διὰ Φιούμιον καὶ ἐκ Φιουμίου).

Εἰς ΔΑΛΜΑΤΙΑΝ τὴν Τρίτην, Πέμπτην καὶ Σάββατον ἑκάστης ἑβδομάδος.

|20

ΤΟ ΠΕΡΙΚΑΛΥΜΜΑ ΤΟΥ ΕΣΠΕΡΟΥ.

Ἕκαστον τῶν κομψῶν τούτων καὶ ἐπιχρύσων περικαλυμμάτων τιμᾶται μαρκῶν 5 (ἤτοι φράγκων 6.25) καὶ ἀποστέλλεται ἐλεύθερον ταχυδρομικοῦ τέλους.

☞ Ἐπειδὴ κατὰ τὰ πρῶτα ἔτη τινὲς τῶν Κυρίων συνδρομητῶν ἠμέλησαν νὰ ἐμβάσωσι τὸ τίμημα τῶν παραγγελθέντων περικαλυμμάτων, καὶ ὡς ἐκ τούτου προέκυψεν ἐπαισθητὴ ζημία, ἡ Διεύθυνσις ἔλαβε τὸ γενικὸν μέτρον νὰ μὴ ἀποστέλλῃ τοῦ λοιποῦ ἐπ' οὐδεμιᾷ προφάσει περικάλυμμα ἄνευ τῆς προκαταβολῆς τοῦ τιμήματος αὐτοῦ.

ΕΣΠΕΡΟΣ.

Σύγγραμμα περιοδικὸν μετὰ εἰκόνων ἐκδιδόμενον ἐν ΛΕΙΨΙΑι τῇ 1|13 καὶ 15|27 ἑκάστου μηνός.

Τιμὴ ἐτησία προπληρωτέα φράγκα 40 (= μάρκαι 32 = ῥούβλια 16).
Τιμὴ καταχωρίσεων δι' ἕκαστον στίχον φοινικ. 50.

ΤΟ ΕΤΟΣ ΤΟΥ ΕΣΠΕΡΟΥ ΑΡΧΕΤΑΙ ΤΗι 1/13 ΜΑΙΟΥ.

ΕΠΙΣΤΑΣΙΑΙ ΤΟΥ ΕΣΠΕΡΟΥ.

ΑΘΗΝΑΙ, ΠΕΙΡΑΙΕΥΣ· κλ. Κάρολος Μπέκ, βιβλιοπώλης. **ΚΕΦΑΛΛΗΝΙΑ**· κ. Πέτρος Μ. Γκεντιλίνης. **ΠΑΤΡΑΙ**· κ. Παυσανίας Χοϊδᾶς.

ΑΛΕΞΑΝΔΡΕΙΑ καὶ ἡ λοιπὴ **ΑΙΓΥΠΤΟΣ**· κ. Πέτρος Σαράντης, Βιβλιοπωλεῖον "Ὁ Φοῖνιξ" ἐν Ἀλεξανδρείᾳ.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΙΣ· κ. Ἰωάννης Παπάδης, βιβλιοπώλης. **ΦΙΛΙΠΠΟΥΠΟΛΙΣ**· κ. Γεώργιος Τσούντας, ἰατρός. **ΣΜΥΡΝΗ**· κκ. Δεκίπρης καὶ Σα, καὶ κ. Φρ. Σαρίκας. **ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ**· κ. Σ. Γράσσος, βιβλιοπώλης. **ΑΔΡΙΑΝΟΥΠΟΛΙΣ**· κ. Κωνστ. Κυριαζῆς. **ΣΕΡΡΑΙ**· . . . . . **ΚΑΒΑΛΛΑ**· κκ. Α. Γ. Κούζης καὶ Σα. **ΜΥΤΙΛΗΝΗ**· . . . . . **ΙΕΡΟΣΟΛΥΜΑ**· Ἀ. Καζακίδης. **ΣΑΜΟΣ**· κ. Σταματιάδης, ἔφορος τῆς Σαμιακῆς Βιβλιοθήκης. **ΒΗΡΥΤΤΟΣ**· κ. Χρ. Χριστοφόρου. **ΑΜΙΣΟΣ**· κ. Κ. Λαναρᾶς, ἰατρός. **ΗΡΑΚΛΕΙΟΝ ΚΡΗΤΗΣ**· κ. Ἀπ. Ξενουδάκης. **ΡΟΔΟΣ**· κ. Μ. Μαλλιαράκης. **ΙΩΑΝΝΙΝΑ**· . . . . . **ΛΕΥΚΩΣΙΑ** καὶ **ΛΕΜΗΣΣΟΣ** Κύπρου· κ. Π. Δ. Παπαδάκης. **ΛΑΡΝΑΞ**· κ. Γρ. Κυζίδης.

ΒΟΥΚΟΥΡΕΣΤΙΟΝ· κ. Φ. Ι. Χάϊτας. **ΙΒΡΑΙΛΑ**· κ. Ἰωάννης Α. Βοσκώφ. **ΤΟΥΡΝΟ - ΜΑΓΟΥΡΕΛΟΝ**· κ. Τηλέμ. Παπάζογλους. **ΚΟΡΑΒΙΑ**· κ. Ν. Διαμαντῆς. **ΠΙΚΕΤΟΝ, ΚΑΡΑΚΑΛ** καὶ **ΚΡΑΙΟΒΑΝ**· κ. Θεοδ. Ν. Τάσης. **ΚΑΛΑΦΑΤΙΟΝ**· κ. Μ. Σιμωνίδης. **ΓΙΟΥΡΓΕΒΟΝ**· κ. Νικόλ. Κ. Πεταλᾶς. **ΓΑΛΑΖΙΟΝ**· κ. Κωνστ. Γερογιάννης.

ΠΕΤΡΟΥΠΟΛΙΣ· κ. Ἰάκωβος Μάνος, ἰατρός. **ΜΟΣΧΑ**· κ. Γρηγ. Ι. Ροσσόλυμος. **ΟΔΗΣΣΟΣ**· κ. Ἰ. Κομποθέκρας. **ΤΑΙΓΑΝΙΟΝ**· κ. Δημ. Δ. Ἀλεξόπουλος. **ΡΟΣΤΟΒΙΟΝ**· . . . . . **ΓΕΙΣΚ**· κ. Π. Α. Ἀξιώτης. **ΝΙΚΟΛΑΙΕΦ**· κ. Ἀλ. Ἰγγλέσης. **ΒΕΡΔΙΑΝΣΚΑ**· κ. Νικ. Κ. Μουσούρης. **ΙΣΜΑΗΛΙΟΝ**· κκ. Ἀδελφοὶ Κωνσταντινίδαι. **ΚΙΣΝΟΒΙΟΝ**· κ. Α. Καρδούνης. **ΠΟΤΙΟΝ**· κ. Ἀλκιβ. Γιαννόπουλος.

ΠΑΡΙΣΙΟΙ· κ. Θεμιστοκλῆς Πετροκόκκινος.
ΜΑΣΣΑΛΙΑ· κ. Ἰ. Παπανικολῆς.
ΛΟΝΔΙΝΟΝ· κ. Σ. Παπαντωνόπουλος. **ΛΙΒΕΡΠΟΥΛ**· κ. Γ. Θ. Σκρινῆς.
ΡΟΥΣΤΣΟΥΚΙΟΝ Βουλγαρίας· κ. Σταῦρος Χριστοδουλίδης.
ΤΕΡΓΕΣΤΗ· κ. Π. Περβάνογλους. **ΚΑΛΚΟΥΤΤΑ** κ. Γ. Μικόνιος.
ΝΕΑ-ΥΟΡΚΗ· κ. Δημ. Ν. Μπότασης, γενικὸς πρόξενος τῆς Ἑλλάδος.

Εἰς τὰ μέρη, ἔνθα δὲν ἐσυστήθησαν ὁριστικῶς ἐπιστασίαι, οἱ βουλόμενοι δύνανται νὰ γείνωσι συνδρομηταὶ ἐπὶ προκαταβολῇ τῆς ἐτησίας συνδρομῆς, ἀποτεινόμενοι εἴτε κατ' εὐθεῖαν εἰς τὴν διεύθυνσιν (ELSTER-STRASSE No. 41) ἐν ΛΕΙΨΙΑι, εἴτε εἰς τὰ οἰκεῖα ταχυδρομικὰ γραφεῖα, τῆς διευθύνσεως τοῦ Ἑσπέρου συνεννοηθείσης περὶ τούτου μετὰ τῆς Γενικῆς Διευθύνσεως τῶν γερμανικῶν Ταχυδρομείων. Τὸ φύλλον ἀποστέλλεται ἐλεύθερον ταχυδρομικῶν τελῶν.

Η ΔΙΕΥΘΥΝΣΙΣ ΤΟΥ ΕΣΠΕΡΟΥ. ELSTER-STRASSE No. 41. LEIPZIG.

Διευθυντὴς καὶ ἐκδότης· Δρ. Ι. ΠΕΡΒΑΝΟΓΛΟΣ ἐν ΛΕΙΨΙΑι. ELSTER-STR. 41.

Τύποις· Γ. ΔΡΟΥΓΟΥΛΙΝΟΥ ἐν ΛΕΙΨΙΑι.